

# bukla

Brezplačna revija  
o dobrih knjigah.

leto 18/št. 167

julij-avgust 2022

[www.bukla.si](http://www.bukla.si)

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Meta Kušar, Brigita Langerholc, Jedrt Maležič in Žiga Valetič; poletne bralne akcije

## S KNJIGO BOSTE ZMERAJ ŽIDANE VOLJE

bukla**plus**



Ob vstopu v poletje se z novimi knjigami predstavljajo tudi:

**UROŠ BUH, ANJA ŠTEFAN,  
UROŠ ZUPAN in DAVORKA ŠTEFANEC**

# TVOJA POLETNA

**Igriva  
moja knjiga  
vznemirljiva,  
daj, ljubezni  
se predaj.**

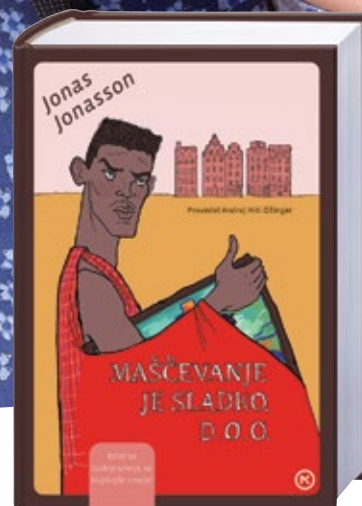
© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige. Foto: Saša Kovačič



Napeta in vznemirljiva fantazijska pripoved o mladi ljubezni, ki je bila leta 2020 nominirana za nagrado modra ptica.



Roman *Na Klancu*, nagrajen z nagrado modra ptica 2022, tenkočutno prepleta intimne in družbene teme.



Odbita zgodba švedskega kralja komedije Jonasa Jonassona izvabi smeh in razmislek o tem, kaj je v življenju pomembno.

**UNOVČITE DIGITALNI BON '22 V MLADINSKI KNJIGI.**

Izbirajte med kakovostnimi tiskalniki, slušalkami, zvočniki in drugo računalniško opremo.

# IZBRANKA TE ŽE ČAKA.

*Si sama?  
Moja fantazija,  
drama, daj,  
skrivnosti  
mi izdaj.*



Z Jamiejevo knjigo *Skupaj* boste hitro in z veseljem ustvarili neverjetne obroke za tiste, ki jih imate najraje.



Srbska uspešnica, ki je prekosila vse prodajne rekorde, raziskuje umor v družbenem sistemu, ki je prepojen s korupcijo.



Četverica iz uspešnice *Četrtkov klub za umore* spet razrešuje zločin. Tokrat so v igri diamanti in neizprosen morilec.

Leto 18/Številka 167,  
julij–avgust 2022  
Natisnili smo: 20.000 izvodov.

## IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana  
Telefon: (01) 520 18 39  
Faks: (01) 520 18 40  
bukla-urednistvo@umco.si  
ISSN: 1854-3359

## UREDNIŠTVO in PISCI

**Odgovorni urednik:** Samo Rugelj  
**Kreativna urednica:** Renate Rugelj  
**Jezikovni pregled:** Prokreator

**Pisci:** Tanja Božič, Aleš Cimprič,  
Maja Črepinšek, Gordana Granatir,  
Iztok Ilich, Anja Kocijančič, Sanja Podržaj,  
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,  
Samo Rugelj, Veronika Šoster,  
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan

**Gostujoči pisci:**

Luka Blažič, Jerneja Černilogar,  
Andrej Hočevar, Manca Košir,  
Ana Makuc, Barbara Marinčič,  
Bojana Medle, Janja Vidmar

## OBLIKA in PRIPRAVA

**Oblikovanje in prelom:** Aleš Cimprič  
**Organizacija tiska:** Merima Jular s. p.  
Natisnjeno v Evropski uniji.  
**Fotografija na naslovnici:** Nada Žgank

## OGLASNO TRŽENJE

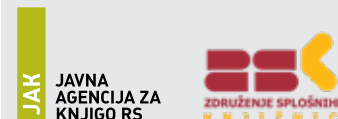
Renate Rugelj  
Telefon: (01) 520 18 31  
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka  
javna priobčitev, predelava ali uporaba  
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!  
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne  
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

## LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava  
t. v. – trda vezava  
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija  
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi  
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.



buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v  
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

## NEDOUMLJIVA POT KUPCEV KNJIG

Po skoraj dvanajstih urah hoje sva se pozno popoldan po strmem terenu spustila v Agia Roumeli, vasico ob vzhodni strani znamenite kretske soteske Samariá Gorge, do katere se običajno pride na dva načina: s približno štiri ure trajajočim spustom s planote Omalos, kar naredi večina pohodnikov, ali pa z ladjico, ki vozi iz katere od približno dvajset kilometrov oddaljenih vasic. No, midva z ženo Renate sva si izbrala tretjo, težjo pot: po dolgem in vročem dnevu sva po prekrasni, a težki obalni poti sem prišla peš iz vasi Sougia. Zahtevnost pohoda naju je presenetila, zato sva po spustu v Agia Roumeli planila v prvo gostilno, da bi pogasila gorečo žejo. Čez pol ure sva se počutila že bistveno bolje, lastnik lokala pa naju je povprašal, kje bova prenočevala.

Na telefonu sem pogledal rezervacijo in vzkliknil: »Hotel Agia Roumeli!«

Zamišljeno je pokimal, pokazal v smer proti koncu vasi in rekel: »Aha, pri zadnjem v vasi.«

Pogledal sem v smeri njegove roke in presenečeno ugotovil, da je tabla za najin hotel samo kakih sedemdeset metrov naprej. Rekel je: »Zadnji v vasi«. Razmišljal sem, kaj je hotel povedati.

Sicer majhna razdalja med gostilno, v kateri sva gasila žejo, in hotelom, v katerem sva se namestila, pa se je v naslednjem dnevu začela izkazovati za pomembno. Medtem ko je gostilna v središču mesta obiskalo lepo število pohodnikov in turistov, ki so se pripeljali z ladjico, je le redkokdo prišel do Hotela Agia Roumeli, ki je bil samo kakih dvesto metrov od neposrednega središča vasi. To je bil razlog, da so imeli svojo restavracijo ob obali kar zaprto.

»Kaj pa je za vašo restavracijo?«

Hotelirka je skomignila z rameni: »Za zdaj je zaprta.«

»Jo boste odpri?«

»Bomo še videli.«

O tem, kako pomembno je biti kar se da blizu naravnih običajnih sprehajalnih poti, sem tuhtal, ko sem nedavno preživljal tri dni na knjižnem sejmu Sejem na zraku, ki je skupaj s Slovenskimi dnevi knjige potekal na senčnem vrtu vile Društva slovenskih pisateljev. V vročem sončnem vikendu smo imeli le malo obiskovalcev.

Vzdušje je bilo izjemno prijetno. Ambient je bil fenomenalen: lepo število knjižnih stojnic na prekrasnem ljubljanskem vrtu. Vrhunska organizacija. Hladna senca. Obilo knjižnih dogodkov. Manjkali so samo obiskovalci.

Kaj je razlog, smo razmišljali razstavljalci. Vikend je bil kot nalašč za to, da si knjigoljubci po sejmskih cenah priskrbijo svoje poletno branje. Je bil to vikend, ko so ljudje že odšli na prvo morsko kopanje ob koncu tedna? Je bilo krivo obilje drugih dogodkov, vključno z Muzejsko nočjo, ki je tudi privabljala obiskovalce? Ali pač umaknjenost od običajnih mestnih obhodnih poti, ko se ljudem preprosto ni dalo zaviti nekaj sto metrov v stran? Ali pa je bilo krivo to, da je šlo samo za – knjige?

»Najprej mora biti ponudba, ta pa ustvari povpraševanje,« mi je pred začetkom sejma rekel Dušan Merc, predsednik Društva slovenskih pisateljev.

Res je. Ponudba je bila. Velika. Bogata. Cene ugodne. Založniki smo razstavili vse svoje novitete. Tu je bilo obilo prevedenih in domačih nagrajencev in

nominirancev, prevodne novitete z lestvic najbolj prodajanih knjig, pogovori z nekaterimi vidnimi domačimi knjižnimi ustvarjalci. A kot kaže, vse to ni bilo dovolj, da bi pritegnilo številčnejše občinstvo. Je bila res težava v tem, da so bile na sporedu »samo« knjige?

Teden poprej je tri lučaje stran, na Trgu republike in v zavetju bančne stavbe, potekala prireditev Dan Japonske. Tja sem prišel okoli poldneva in na prizorišču, ki je ponujalo vse od borilnih veččin do gojenja bonsajev in od japonske kuhinje do knjig japonskih avtorjev, se je trlo ljudi – v vrsti za hrano je stalo na desetine tistih, ki so želeli pokusiti suši. Lahko knjige uspevajo samo tam, kjer so del kake širše zgodbe, po možnosti (tudi) kulturnične?

Še kak teden prej so v okviru stripovske zbirke Graffiti organizirali enodnevni festival stripov kar na Trubarjevi ulici, eni najbolj priljubljenih ljubljanskih sprehajalnih poti. Obisk je bil več kot dober, saj se je na stojnicah ustavilo ogromno mimoidočih, ki so se dobesečno zaleteli v stripe. Moramo knjige razpostaviti tja, kjer se že po definiciji giblje veliko ljudi? Damjan Zorc, eden od organizatorjev Sejma na zraku, mi je denimo povedal, da barcelonski knjižni sejem poteka prav na slavni La Rambla, s pešci najbolj nagneten ulici v mestu – obisk je vedno več kot odličen.

O vsem tem razmišljamo razstavljalci knjig. Knjižni sejem brez obiskovalcev je namreč zgolj še eno simpatično druženje prodajalcev in ustvarjalcev knjig, ki se pomenkujejo in izmenjujejo anekdote iz svojega poklicnega življenja. Saj je zabavno in prijetno – a brez obiskovalcev in kupcev vse skupaj nima pravega smisla.

To se mi podi po glavi, ko razmišljam o najnovjši potezi organizatorjev, da bodo tradicionalni novembrski Slovenski knjižni sejem letos predstavili na Gospodarsko razstavišče, torej tja, kjer se je pred petdesetimi leti vse skupaj tudi začelo. Večina založnikov je bila – tako pravi anketa organizatorja – za to odločitev. V zraku pa ostaja vprašanje, kako se bo to obneslo v praksi.

Gospodarsko razstavišče ima nekaj prednosti. Prostorji so višji in omogočajo ustrezno prezračevanje. Stojnice, postavljene v eni etaži, (verjetno) omogočajo večjo enakovrednost med razstavljalci. Parkirišče je dovolj. Lokacija je tradicionalno sejmska, prodajna in s tem podobna zagrebškemu in beograjskemu knjižnemu sejmu, ki tudi potekata na mestnih sejmiščih.

Prestavitev knjižnega sejma na novo lokacijo pa je v nečem vendarle izziv: nanjo je treba pripeljati tudi obiskovalce. Stara lokacija Cankarjevega doma je hram kulture in s tem simbolno tudi zavetnik knjig. Je tudi v samem središču mesta, kar mnogim omogoča obisk mimogrede. A obenem v treh etažah ni mogoča enakovredna predstavitev vseh razstavljalcev. Spodnja etaža je bila zadušljiva. Pandemija je še vedno v zraku. Upoštevaje navedeno gre vendarle iskati v premestitvi lokacije dobro potezo.

Po treh letih epidemičnega predaha bo torej Slovenski knjižni sejem na novi lokaciji. Mi bomo tam. Pa vi?

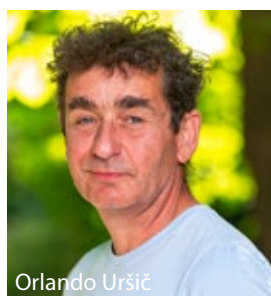
Seveda nas pred vsem omenjenim čaka poletje. Poletje in knjige gredo lepo z roko v roki. Na morju, v hribih ali tudi doma, v prijetni senci. Mi bomo brali. Pa vi? Na svidenje jeseni!



Samo Rugelj

ORLANDO URŠIČ  
**KRUŠNI OČE**

Umetniški kabinet Primož Premzl,  
2022, t. v., 235 str., 24,90 €



Orlando Uršič

Orlando Uršič (1973), dolgoletni urednik pri založbi Litera in njen založnik, avtor dosedanjih dveh romanov *Gosposka, mater, si oska* (1996) in *Tadejev dež* (2008), se zdaj v okviru Umetniškega kabineta Primoža

Premzla vrača z zgodovinskim biografskim romanom *Krušni oče*. V njem tematizira ključno, torej predvojno, medvojno in povojno obdobje Josipa Hutterja (1889–1963), znamenitega in vizionarskega mariborskega podjetnika, po rodu kočevskega Nemca. Ta se je po ljubljanski poroki z Elizabeto Hribar leta 1922 preselil v Maribor in tam začel svojo podjetniško zgodbo, saj je soustanovil tovarno Hutter & drug, ki je kmalu postala eno najsodobnejših in najuglednejših mariborskih tekstilnih podjetij. Ob tem je bil tudi filantrop, skrbel je za svoje zaposlene, jim zgradil delavsko kolonijo na Pobrežju in sodoben stanovanjski blok v mestu Maribor, vsa njegova prizadevanja pa so bila postavljena pred nove izzive na začetku vojne, ki mu je – tako kot marsikomu drugemu – povsem prekrizala načrte. Uršič v svojem romanu sledi Hutterjevi življenjski zgodbi, jo dopolnjuje s sinovimi pismi s fronte, pokaže na Hutterjeva prizadevanja, da tudi v času vojne ohrani tovarno in poskrbi za zaposlene, kar pa ni ustavilo povojne socialistične oblasti, da ga ne bi obsodila zaradi domnevnega sodelovanja z nacisti, mu odredila zapor in mu odvzela premoženje. Tragična zgodba iz polpretekle zgodovine. > SAMO RUGELJ



PRIMOŽ MLAČNIK  
**OTOK PSOV**

LUD Literatura, zbirka Prišleki,  
2022, t. v., 201 str., 24 €, JAK

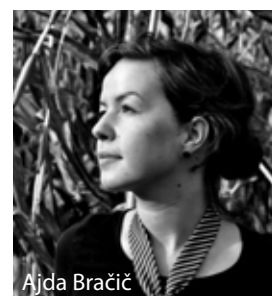
Romaneski prvenec pisatelja in doktorja kulturologije je kriminalni roman, unikatni, abstrakten in prav poseben. Eksplozija odjekne 13. oktobra 2020, ob 23.14 na Univerzi v Las Palmasu, na Oddelku za politične vede. Politika se prepleta s korupcijo v policiji, bolečina z mazohizmom,

... unikatni  
kriminalni roman ...

upor se išče v konformizmu, potrpežljivost v svobodi, morala v feminizmu (ali se intelektualka lahko ukvarja s svojim telesom?). Avtor naslovi temo izkoriščanja mladih raziskovalcev na univerzah, pa tudi odnosa med očetom in sinom, in hkrati uporabi prave osebe, čeprav v neznani obliki (Juan Peron, Michael Foucault). Zgodbo pripoveduje več oseb, nekaj časa prvoosebno, nato tretjeosebno. Avtor se je izvirno poigral s slogi, zgodbo pa zaznamuje abstraktnost. Pripoved se odvija v dveh dneh in prikaže umor, ki prepleta ljudi, elemente iz naših življenj, preteklost in sedanjost. Naših ambicij, bolečin in želja. Je največja svoboda res osvobojenost od svobode? Zahteven roman, ki enostavnost kriminalke preplete s kritiko družbe in ljudi v njej, ko dobri niso dobri in ko uspešni izkoriščajo, ter ji doda ščepec zgodovine, pa tudi nenavadnih pripetljajev (recimo o Agathi Christie). »Izkoriščanje je dar potencialnosti, pogoj napredovanja in socialnega obstanka, živež preračunljivosti.« > AJDA VODLAN

AJDA BRAČIČ  
**LETEČI LJUDJE**

LUD Literatura, zbirka Prišleki,  
2022, t. v., 145 str., 23 €, JAK



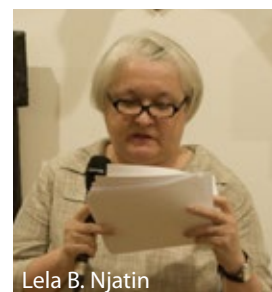
Ajda Bračič

Dvajset zbranih kratkih zgodb mlade arhitektke, urednice in publicistke so knjižni prvenec, ki naslavlja aktualne tematike (ljubljske ali slovenske) realnosti konca drugega in začetka tretjega (korona) deset-

letja našega tisočletja. Kako je biti mlad v današnjem času in ali si pri tridesetih res še mlad? »Vsi smo le majhna kolesca v velikem zapletenem mehanizmu. Ne moremo se kar vrteti vsak v svojo smer.« Promoviramo avtentičnost, pa smo res lahko pristni ali so meje spodobnosti kalupi, v katere se moramo stisniti, ko dokončamo univerzitetni študij? Zgodbe naslavlajo vse od prve ljubezni in ljubosumja, iskanja zaposlitve in iskanja sebe pa vse do smrti. Nastavlja se ogledalo temu sistemu: »Prešnilo me je, da bi skočil, a kaj bi imel od tega?« Predvsem pa besedila odsevajo nas same, našo minljivost in naše razumevanje življenja. Želja biti nekdo drug, želja postati in želja oditi, hkrati pa nekaj, kar nas drži tukaj – »na mestu, nepremična in neodločena. To je življenje, pomisli – to, prav tukaj, je življenje ...! In že jo preplavi nekakšen sram nad puhlostjo te misli, da bi jo najraje sama pred sabo vzela nazaj.« Kaj vse bi lahko bili, sanjarimo! Je to pobeg iz realnosti, je želja? Ampak ... »Lahko bi bili tukaj, lahko nas ne bi bilo, lahko bi bilo vse drugače: saj bo, saj bo.« Vznemirljiv prvenec. > AJDA VODLAN

LELA B. NJATIN  
**SAMSKI BLOK**

Cankarjeva založba,  
2022, t. v., 199 str., 24,99 €, JAK



Lela B. Njatin

Esejistično zasnovan roman v ošiče postavlja realno stavbo v srcu Kočevja, Samski blok, avtoričin otroški dom, v katerem si po smrti matere uredi atelje. V nekdanjem družinskem domu – pomenljivo

izpraznjenem – poslej v procesu ustvarjanja razpira razmisleke o marsičem: kako se je spreminjala družba od pionirskih časov izgradnje domovine po drugi svetovni vojni do sedanjosti; o osebnih spremembah, o družini in prijateljih; o življenju in smrti; o izgubi tistih, ki jih ljubimo, o tistem, kar za njimi ostane; o procesu ustvarjanja; o arhitekturi in njeni tesni povezanosti z družbenimi spremembami; o vizualni umetnosti; o iskanju smisla; o duhovnem profilu lokalne skupnosti ... Lela B. Njatin, filozofinja, literarna komparativistka, literarna ustvarjalka in vizualna umetnica, je z romanom ustvarila prefinjeno in navdihujoče tkanje refleksij, prepletenih z bogatim spektrom esejistično-filozofskega razmisleka. Avtorica je prejela pomembne nagrade in nominacije, med drugim zlato ptico za roman *Nestrapnost* in priznanje Občine Kočevje za strokovno odličnost na področju umetnosti, humanističnih znanosti in kulture. > MAJA ČREPINŠEK

Jedrt Maležič (1979) je nase opozorila leta 2016 s kratkoproznima zbirkami *Težkomentarci* in *Bojne barve*. Prva je bila nominirana za najboljši prvenec, druga za nagrado novo mesto. Sledila sta romana *Vija vaja ven* (2018) in *Napol morilke* (2021), s katerima je pisateljica (in književna prevajalka) odprla nove teme in znova navdušila. Novi roman *Križci, krožci* (založba Goga, 2022), o katerem smo se pogovarjali z avtorico, potrjuje visoka pričakovanja kritikov in bralcev.

## »Človekove pravice so za vse ljudi, ne samo za pridne.«

JEDRT MALEŽIČ

### KRIŽCI, KROŽCI

Goga, zbirka Goga,  
2022, t. v., 276 str., 24,90 €, JAK



**Bukla:** Kako bi na kratko predstavili novi roman *Križci, krožci*?

**Maležič:** Če povsem oklestim opis, je *Križci, krožci* roman o razhodu, ki zgodbo ubeseduje vzvratno in vključuje lezbično zvezo partnerk, ki imata skupnega otroka. Od začetnega razpada sistema in hkrati štrcljev za nadaljevanje življenja se torej zgodba pomika k vse hujši dramatičnosti, naposled pa preide v zaljubljeno idilo. Sproti obdela občutke zavrženosti, znane vsakomur, dotakne pa se tudi starševske negotovosti, zlasti utiranja poti v odrasli svet, kjer je stigma ločitve nalepljena na čelo že hetero staršem, kaj šele nebiološkim mamam brez priložnika, ki se v svoji vlogi manj znajdejo. Roman o tragikomičnih razodetjih in obenem roman o vsem, česar se med ločitvijo preprosto *ne počne*.

**Bukla:** Ste mojstrica odtenkov tematiziranja približevanja in oddaljevanja v odnosih z drugimi. V tem romanu temo nadgrajujete s približevanjem in oddaljevanjem od samega sebe. Kako je to dvoje povezano?

**Maležič:** Če sploh kaj, je izguba ljubljene osebe veličastna *inventura*. Institut družine je lahko še kako impozanten in strah vzbujajoč, naj si to priznamo ali ne, in odnosi z bližnjimi osebami so od nekdaj poligon za vzorce in bojzani, ki vplivajo na našo drznost in voljo do bližine. Menim, da vsak, ki izkušnjo razhoda pozna in se ji je posvetil, najde podoben poligon v sebi, navznoter, in bitke, ki jih bijemo sami s seboj, so gonilo, če ne celo nezavedna strategija, ki jo prenašamo navzven. Z drugimi besedami: pri naših odnosih z zunanjimi bližnjimi ni hujšega in okrutnejšega admirala, kot je saboter, ki ga nosimo v sebi. Povezava je iminentna.

**Bukla:** Čas dogajanja je v romanu obrnjen. Prične se po koncu ljubezni in konča z njenim začetkom. Zakaj?

**Maležič:** Sprva sem to odločitev sprejela povsem nagonsko, ko sem nizala krajše drobce, utrinke pripovedi o minuli zvezi, med pisanjem pa se mi je dramaturško izkazala za smiselno tudi v bralskem zarisovanju izkušnje inventure, ki je ob izgubi neizbežna. Sama izkušnjo (lezbične) ločitve poznam, in četudi roman ne upoveduje mojih lastnih dejanj, razgrinja proces, kakor ga dojemam sama. Ob vseh »logističnih« vidikih, dekonstrukcijah in zamerah, ki seveda prej ali slej minejo ali izgubijo ost, je tisto, kar navsezadnje ostane na situ, vzdušje in občutek novega začetka. Tako se roman torej od grenkobe in trpkosti začetka vse bolj vzpenja k nainnemu pridihu brsteče zaljubljenosti. Ki spočenja nov cikel.

**Bukla:** Obdukcija preminule ljubezni grebe po intimni bolečini zavržene partnerke, po razočaranju ob razpadli ljubezni, izdaji bližine, depri, dvomu o sebi in sesutju samopodobe. Zakaj se (za Gigo) lastna identiteta povezuje s potrditvijo v partnerki?

**Maležič:** Želela sem, pa vendarle ne preveč pedagoško, opisati stopnje žalovanja v praksi, če bi jih popoprili z drznostjo resničnih doživljanj in če bi bilo junakinji dano storiti vse, česar si na primer sama – ne jaz ne kdo drug – kakopak nisem dovolila. Ne glede na to, kako si zaljubljen, si ob ločitvi umažeš roke in v najgrši luči spoznaš tudi bližnjega, ki se oddalji dovolj, da v tvojih očeh ni več »retuširan«. Pripovedovalko Gigo ravno to razodetje, kako zelo se je potrjevala v tem institutu istospolne družine, ki ga nikdar ni ne odobraval ne povsem sprejela, popolnoma sesuje, saj je mahoma prepuščena alternativni, ta pa je za zdaj praznina brez identitete. Ko se je Giga borila za to, da bi jo družba priznavala kot mamo, je storila vse, da bi se v to vlogo vživela, zdaj pa ima sama težave ravno s tem, da ji ni ostalo dosti drugega, s čimer bi se še lahko istovetila. Četudi razhod ubira ustaljene tirnice, ima v lezbični zvezi vendarle specifičnosti, saj je Giga ujeta med lezbično sceno, ki že od začetka na njeno starševstvo gleda s skepsjo in ga malone ignorira, in hetero svet, za katerega pravzaprav velja enako. Njena samoidentiteta pa krmili med obojim.

**Bukla:** Linc identiteto hote ali nehote izkorišča kot orožje za zadajanje nizkih udarcev, sredstvo poniževanja partnerke. Lahko o tem poveste več?

**Maležič:** Ne, mislim, da ne. Ko sem pisala, nisem videla tako. Vsekakor obstaja tendenca, da se bralec ali bralka istoveti s pripovedovalko, ker njen zorni kot pač bolje pozna. Nikakor pa to ne pomeni, da je pripovedovalka zanesljiv vir informacij – blazno rada se zatekam k nezanesljivim pripovedovalkam, ker so mi pri pisanju in branju v izziv. Giga tako pri zahtevnejših bralcih nikakor ne bi smela imeti monopola nad tem, kako je v realnem svetu videti in čutiti njena nekdanja partnerka. Če človeka zares spoznaš šele, ko se ti oddalji (denimo po ločitvi), potem gre Gigino razočaranje pripisati predvsem njenim lastnim pričakovanjem, za katera pa ni odgovorna dotična bivša. Slišim veliko zgodb o tem, kako ljudje med razhodi izkoriščajo ali *uporabljajo* odnose z otroki, četudi se otroci niti ne poročijo niti ne ločijo. Moj namen ni soditi, pač pa doumeti, kako do tega pride, in kakor mi je doslej uspelo opaziti, do tega prihaja nezavedno, še vse preveč zlahka. Primer s prepovedjo približevanja iz romana se mi zdi pravzaprav še dokaj nedolžen. Ko je človek brez družbene moči, se lahko zateče v moč, za katero se mu zdi, da pa jo vendarle ima – in biološko starševstvo tu ponuja najlažjo instant pozicijo moči. Menim, da se premalo zavedamo, kako zelo svojih otrok v resnici *nimamo*, kako zelo niso *naši*. Ker pa navadno *lahko* razpolagamo z njihovo zgodnjo usodo, vselej prihaja do pretiranih istovetenj s pozicijo moči še posebej biološkega, če ne kar vsakega starševstva.

**Bukla:** Zgodba govori tudi o mučnem iskanju izgubljene bližine s hčerko, še majhnim otrokom, ki ostane po ločitvi z nekdanjo partnerko in njenim novim partnerjem. So istospolni starši ob ločitvi v kako drugačnem položaju kot heteroseksualni?

**Maležič:** Absolutno s(m)o bolj stigmatizirani. Večkrat sem, ko sem se sama ločevala, doživela občutke tesnobe in marsikdaj tudi izjave manj stigmatiziranih ljudi v smislu: kaj, a tako zelo ste si (kot istospolni starši) prizadevali za enakost pred zakonom, zdaj pa boste na mah vse pridobljeno zavrgli? Občutek sem imela, da se niti ločiti ne morem v miru. Da je to nevhvaležno od mene, da tako rekoč dolgujem širši družbi svojo družinsko idilo. Tudi zato sem se lotila pisanja tega romana. Če bi se širša javnost v svojih predsodkih zavedala, kako zelo temeljito in kako odločno smo istospolni starši prisiljeni izpiliti svojo »domačo nalogo«, koliko introspekcije smo dolžni opraviti, preden se podamo v to pustolovščino, ki je nekaterim samoumevna, potem sem prepričana, da bi precej prizanesljivejše sodila o nas. To seveda govorim kot avtorica, kajti moja junakinja Giga nima tega privilegija distance, Giga samo plava med čermi.



Foto: Borut Klajnc

Jedrt Maležič

**Bukla:** Roman spretno prehaja med knjižnim in pogovornim jezikom, slengom, kletvicami, frazami ... Je v tem nekaj izzivajoče subverzivnega, namerno uporniškega?

**Maležič:** Slog se mi je porajal sam po sebi, zato bi težko trdila, da sem ga zavestno uperila proti pozicijam družbene moči, hkrati pa me je jezik v romanu med pisanjem zelo zabaval, bruhal je iz mene, torej – kot rečeno – ni bil strateško domišljen. Upam pa, da nisem tako zelo motovnila s pogovornostjo, da bi to zameglilo vsebino! Utemeljim jo lahko s tem, da preden kar koli zapišem, dejansko moram najprej *slišati* svoje like, in tokratni liki so

vulgarno bentili, preklinjali, duhovičili. Če ne bi, bi bili kartonasti in prisiljeno poširkani, tega pa nihče ne bi privoščil lastnim junakom. Če moram nadalje utemeljevati, bi dodala še: enakih pravic si ne zaslužimo zaradi tega, ker bi bile vljudne in se lepo obnašale, to je popolnoma postransko. Moji liki so zabani in včasih nesramni, niso pa namerno zlobni. Kadijo pač, pijejo, težijo. To jih naredi človeške, domišljam si, da tudi prepričljivejše. Človekove pravice so za vse ljudi, ne samo za pridne.

**Bukla:** Vaša dela so dobro sprejeta, žanjete kritiška priznanja in občudovanje bralcev. Ocenjujejo jih kot duhovita, sočna, ostra kot britev, brezkompromisna. Ste kdaj naleteli tudi na odzive, ki jih pripisujete homofobiji?

**Maležič:** Seveda sem, vendar so tisti odzivi, ki so mi osebno prišli do živnega, subtilnejše oblikovani, ne pa surovo vidni in grobi. Tolažim se s tem, da ima moje pisanje določeno varovalo v svoji očitnosti, tako da ga najhujše nastrojene niti ne bodo vzeli v roke. Tudi romaneskna zgodba že vsebuje nekaj odzivov, ki jih lahko povežemo s čisto homofobijo, vendar je ta tako tesno prilimana na neznanje, na nepoučenost, nevajenost, da se mi zdi oboje neločljivo.

**Bukla:** Spretna beseda Darje Zaviršek govori tudi o novih oblikah družin, med drugim tudi o istospolnih starših in večstarševski družini. Kako spodbuditi dialog o tej temi?

**Maležič:** Pravzaprav se ne spoznam na to tematiko in ne bi želela govoriti na splošno, lahko pišem v svojem imenu in skozi like ubesedim tegobe ali radosti istospolnega starševstva, kar se mi zdi po eni strani tudi učinkovito. Darja, katere predavanja sem obiskovala že med (nedokončanim) podiplomskim študijem in ki so me vsekakor navdušila, je raziskovalka, ki se s tem ukvarja na dolgi rok in budi ljudi v vzbujanjem znanja, tudi osebno zvedavostjo. Verjamem, da je samo to učinkovito. Če bi se anonimnim samozveličavnežem, ki še zmeraj kdaj dvignejo roko nad naključnega geja ali trans osebo v temni ulici, količjak sanjalo, kaj je moral ta naključni gej že vse požreti in koliko poguma zbrati v sebi, da se je razkril lastni sestri ali staršem, da je sploh lahko zaživel sam s seboj v lastni koži, potem bi – upam – roko ponižno povsili v pozdrav s čestitko.



Nova knjižna zbirka *Piknik* prinaša vrhunsko žanrska dela

Roman *Piknik na robu ceste*, ki je navdihnil kulturni film *Stalker* Andreja Tarkovskega, še danes velja za eno najboljših del znanstvene fantastike. V slovenščini je izšel že leta 1983, zdaj pa, v prevodu istega prevajalca, prvič beremo popravljen in dopolnjen prevod necenzuriranega izvornika. Napisala sta ga brata Arkadij Natanovič Strugacki (1925–1991) in Boris Natanovič Strugacki (1933–2012), v njem pa spremljamo stalkerja Redricka Schuharta, ki obiskuje skrivnostno Cono.

Prevod: Drago Bajt  
Spremna beseda: Andrej Blatnik  
Strani: 256  
Cena: 24 €

Temačna in srhljiva zgodba o sestrah, ki se trudita doumeti, kje se ena začne in druga konča, je tretja knjiga angleške pisateljice Daisy Johnson (1990), najmlajše nominirane v zgodovini nagrade Man Booker. V romanu spremljamo *Sestri* July in September, ki sta druga na drugo bolešno navezani. Ko se v šoli zapleteta v težave, se njuna mama odloči za začasno selitev v zapuščeno hišo, kjer se začne njun odnos kmalu spreminjati.

Prevod in spremna beseda: Ana Schnabl  
Strani: 184  
Cena: 21 €

Če bi ga morali opisati z eno besedo, je Rok Zavrtnik (1962), kot sam pravi, knjigogradnik. To je mnogo lepša beseda kot »založnik«, ki je slišati čisto preveč obrtniško in togo. Brez prostora za sanjarjenje. In kdor ne sanja, ne more biti vizionar. Ali petindvajset let voditi založbe Sanje.

LJUBLJANA:  
MESTO/CITY  
OF/LITERA-  
TURE ...

## ROK ZAVRTANIK: SAMO KNJIGA NAS LAHKO ZAŠČITI PRED NOROSTJO SVETA

Obdani s spokojno svežino gostega zelenja, ki nas je popeljala v globine notranje ubranosti, smo klepetali o odmiku iz mesta, samooskrbi in čaju iz borovih iglic ali rožmarina, ki ti skodelico napolni s hvarskim soncem. »Za delo s knjigami potrebuješ mir in pozornost,« pravi Rok, »vendar tega danes primanjkuje. Odmik je postal privilegij – vendar nujen.«

Občutek miru je bil seveda toliko popoln kot varljiv. Treba je bilo uskladiti zadnje detajle za festival, v tisku je bilo več knjig, vključno s Kocbekovim *Partizanskim dnevnikom* na dobrih 1400 straneh. In ker tiskarjem primanjkuje papirja, se je Rok – kot že večkrat prej – odločil stvari vzeti v svoje roke. V tem primeru nekaj ton papirja.

Rok je sprva hotel samo pisati, ne postati založnik. »Literatura je v obstoječem ekonomskem sistemu bankrotirala,« pravi, »s čimer je bankrotiral tudi človek.« Zato da je na svetu lahko toliko neumnosti in vojn, je treba namreč najprej uničiti kulturo. Ko je v 90-ih ustanovitelj in urednik *Emzina* spoznal šansone Franeta Milčinskega – Ježka, se ni mogel načuditi, kako je mogoče, da javnosti niso bili dostopnejši.

Nekaj je narobe, si je rekel, če niti stari mojstri niso cenjeni. Hotel je poskrbeti, da bi se to spremenilo, prepričan, da bi tako dobili večjo vrednost tudi novi ustvarjalci. Ker je zaman poskušal najti založnika, je leta 1997 ustanovil svojo založbo. Ko je na boljšaku prodal

prve izvide, verjetno še ni slutil, da bo knjiga v dveh mesecih razprodana in da bo postala prva uspešnica novonastale založbe Sanje. Še danes je ponosen denimo tudi na večjezične razkošne zvočne knjige s Prešernovo poezijo, in to s svetovno priznanimi igralci, kot je Katrin Cartlidge. Sodeloval je tudi Blixa Bargeld, celo Nick Cave bi se pridružil, če bi le imel več časa ...

Danes imajo Sanje svojo lastno knjigarno, toda njena zgodba se je začela s tramvajem in se nadaljevala s kamionom. Roku se je leta 2001 porodila zamisel, da bi v tramvaju postavil knjigarnico; to je leto kasneje z denarjem od avta, ki ga je zadel na lotu, lahko postavil v središče Ljubljane. Tako se je mimogrede rodil še Festival Sanje.

Takrat je bil še za vse sam: ko je ravno postavil improvizirani oder, so se pojavili novinarji s kamerami. Tomaž Domicelj je samo debelo pogledal, ko je izvedel, da je človek, ki je malo prej zabijal žeblje, hkrati tudi urednik in tonski tehnik. Danes imajo Sanje svoj festival na Krasu in v Goriških brdih. In Rok tudi že lep čas ni več za vse sam. Pa saj to nikoli ni zares bil. »Ne vztrajaš sam,« pravi, »od Prešerna naprej lahko čutiš srčne zaveznike.«

Leta 2009, na vrhuncu finančne krize, so Sanje odprle knjigarno na Tavčarjevi, čez dve leti pa so jo preselili v Hišo sanjajočih knjig na Trubarjevi. Nekoliko krajše sape je bil edino prismuknjeni projekt Fantazija ekspres, potujoča knjigarna in oder v starinskem kamionu,



Rok Zavrtnik

Foto: Andrej Hočevar

ki se ni mogel kosati s takrat priljubljenim ponudnikom zamrznjene hrane.

»Dobro je, da delaš tisto, za kar verjameš, da je prav,« pove Rok, »in prav je delati knjige, dobre še posebej. Pomembno je, da slutiš, da bodo knjige, ki jih izdajaš, nekemu pomagale pri oblikovanju njegovega etosa in odnosa do sveta. Zato bi si želel, da bi bilo v mestu literature manj hipokrizije in da bi bili umetniki, ki jih kapitalizem ponižuje v fičfiriče in berače, na splošno bolj cenjeni.«

Sanje so dovoljene.

poletje na  
platnu in med  
platnicami

10.–14. avgust

Letni kino Slovenske kinoteke  
na Muzejski ploščadi Metelkova

[www.kinoteka.si](http://www.kinoteka.si)

[www.mestoliterature.si](http://www.mestoliterature.si)

tisk pod pritiskom

projekcije filmov, pogovori,  
pop-up filmska knjigarna

Vstop na dogodke je BREZPLAČEN.  
V primeru dežje program odpade.

LJUBLJANA:  
MESTO/CITY  
OF/LITERA-  
TURE ...

**kinoteka**  
slovenska kinoteka – filmski muzej



RUPI KAUR

**MOJE TELO MOJ DOM**

prevod: Frida Črmej

Mladinska knjiga,

2022, m. v., 188 str., 22,98 €



Tretja knjiga najbolj znane Instagram pesnice Rupi Kaur nosi naslov *moje telo moj dom*. V njej prehodi težko pot iskanja ponovnega stika z lastnim telesom, ki se ga uči vzljubiti in sprejeti po preizkušnjah, kot sta zloraba in nasilje (*»moji najhujši dnevi to nisem jaz / kar se mi je zgodilo to nisem jaz«*). Tematizira depresijo, posilstvo, negotovost, izkoriščanje priseljencev, strah pred tem, da ne bo nikoli dovolj dober, ne glede na to, koliko narediš, pa pred osamljenostjo in tudi pred uničevanjem planeta – v pesmi vpiše delčke svoje boleče zgodbe in stke novo, svetlejšo, lažjo, v kateri ponovno postane gospodarica svojega življenja, ko naposled ugotavlja: *»vse kar potrebujem / je že v meni«*. > VERONIKA ŠOSTER



DEJAN ALEKSIĆ

**DELOVNI ČAS RAJA**

prevod: Ivan Dobnik

Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,

2022, m. v., 71 str., 23 €, JAK

Druga pesniška zbirka srbskega pesnika Dejana Aleksića (1972) – pred tem je v slovenščini izšla njegova *Hiša sredi sveta* – je cikel pesmi na

meji med podobami iz sanj in budnostjo. Aleksić ustvarja lasten zemljevid pesniškega sveta s predmeti, dogodki in prizori realnosti, ki jih zazna oko: *V besedi oko sta dve očesi / Mala kost / Med njima / Drži vid skupaj* in otipajo prsti: *Prsti prevajajo revno svetlobo / V jezik prihodnjega spominjanja*. Videno in otipano izpostavi, nato pa v hipnem asociativno-metaforičnem zasuku jezikovno preobrazi. Z vzpostavljanjem lastne ikonografije osmišlja svet. Cikel pesmi je razdeljen na tri dele. Prvi se obrača v preteklost, drugi širi pogled na sedanost, tretji se zazira vase. Pogosto nagrajeni avtor je do sedaj izdal deset pesniških zbirk, za *Delovni čas raja* pa je leta 2019 prejel nagrado Vasko Popa. > MAJA ČREPINŠEK

MOJCA SELIŠKAR

**SANJARIJE SAMOTNE SPREHAJALKE**

Besedilnica, 2022, pt. v., 100 str., 24 €

Mojca Seliškar se s svojo tretjo pesniško zbirko *Sanjarije samotne sprehajalke* predstavlja po kar tridesetih letih premora (*Prah in jagode*, 1992). Pesniška govorka oziroma sprehajalka nas popelje skozi štiri sklope oziroma štiri sprehode, na katerih spoznavamo ljubezenski odnos. Pesmi so pogosto napisane v dvojini, kar kaže na njuno močno povezanost (*»zajemiva iz gladkih skodelic, / namaživa si hrustljavi kruh«*), vendar se zavedata, da bo eden od njiju ostal sam. Ko se to naposled zgodi, govorka ranjeno opazuje izginjanje predmetov (*»Tvoja zobna krema bo kmalu pošla. / V vsakem stisku še sled tvojih prstov.«*) in bledenje, na vse načine poskuša *»ugrizniti v rezino preteklosti«*, največ utehe pa ji ponuja narava, prikazana izjemno čutno, ki se zna po vsaki zimi spet na novo roditi – še celo na Žalah (ljubljskem pokopališču, op. ur.) se življenje razcveta. Nostalglična in žalostna knjiga, ki je obenem polna toplote in ljubezni. > VERONIKA ŠOSTER

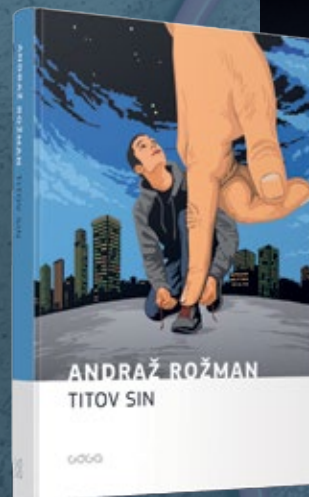


N O V O

Obvezno  
branje  
za vse družine

trda vezava, 24,90 €

»Katera je zdaj tukaj mama?« je vprašanje, ki se ne pojavi zgolj v trenutku, ko se mora Giga soočiti s prepovedjo približevanja svojemu otroku, temveč je njeno zvezo z Alino spremljalo že vse od Zarjinega rojstva. Zdaj je družina, ki se je nekoč borila za enakost v svetu heteroseksualnih staršev, razpadla na dve mami, dva doma in Urbana, Alinina novega partnerja, kar je Gigo pahnilo v depresijo. Kakšna je pravzaprav pozicija nebiološke lezbične mame brez »priročnika« za materinstvo, od katere se – kot od vseh mam – pričakuje, da bo zglodna in pridna v vseh življenjskih okoliščinah?

Kritika  
enostranskega  
razumevanja  
»normalnosti«

trda vezava, 24,90 €

Klemen je pisec oglasov in bivši novinar, razočaran nad svetom, v katerem vladata denar in licemerstvo. Frenk je občasn brezdomec, ki se je že večkrat znašel v psihiatričnih ustanovah, sicer pa je poln idej, ki se vedno znova izjalovijo. Med obema se splete prijateljstvo z vzponi in padci, ki Klemnu pomaga preseči lastno naivnost in vlogo žrtve patriarhata, medtem ko Frenk – ki želi, da Klemen o njem napiše knjigo – upa, da bosta skupaj našla odgovor na vprašanje, kdo je njegov oče. Roman *Titov sin* razpira prostor onkraj ustaljenih dihotomij, v katerem bi se razumsko in nerazumsko lahko povezala v odprt dialog.

GOGA

Naročila: www.goga.si ali 07 393 08 11

JAK  
JAVNA  
AGENCIJA ZA  
KNJIGO RS

Meta Kušar je Pesnica z veliko začetnico, njena ustvarjalna moč je neusahljiva, njeni verzi vedno pretanjeni, gibki in nadčasovni. Njeni sedemdesetletnici so pri Mladinski knjigi posvetili antologijsko knjigo *Vse od prej*, v kateri so objavljene izbrane pesmi iz njenih šestih pesniških zbirk. Ob izidu smo se z njo pogovarjali o pomenu in vlogi poezije, pa tudi o prav posebnem projektu Prestol poezije, katerega ustanoviteljica je.

## »Poezija je ustvarjalni vrhunec človeškega duha, je energiziranje življenja.«

META KUŠAR

### VSE OD PREJ

Antologija

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 228 str., 27,99 €, JAK

**Bukla:** Antologija, ki je izšla ob vašem jubileju, je naslovljena *Vse od prej*, obenem pa gre za izbor in ne res za vse od prej. Kako razumete ta pomenljivi naslov?

**Kušar:** Pri sedemdesetih letih še nimam tistega položaja, ki bi mi omogočal izid zbranega dela. Če dočakam sto let, bo gotovo več možnosti. Tudi za Pahorja se niso pri njegovih sedemdesetih tako zanimali kot pri stotih. Hvala bogu, da jih je dočakal! Tukaj »vse« res ni vse, saj so te jubilejne knjige Mladinske knjige namenjene antologijam, izborom. Kar je v knjigi, je resnično »vse od prej«, kar pomeni, da ni dodano nič, kar bi bilo na novo napisano in prvič objavljeno. Je pa vse na novo zloženo, lahko bi rekla na novo »orkestrirano«, kar je posebne vrste izkušnja, če dovoliš sobivati pesmim vseh starosti. Zdaj ko je antologija narejena, je občutiti, da je to »nova« knjiga, ker vse, kar je notri – gre za razpon pol stoletja – zelo dobro sobiva in tvori celoto. Spet se je enkrat potrdilo, da je duša pramodel demokracije.

**Bukla:** Kako je knjiga pravzaprav nastajala? Kako gledate na svoj opus s časovne distance? Kaj pa na prejete nagrade?

**Kušar:** Sama sem izbrala pesmi iz prvih šestih zbirk, vrstni red je zrežiral režiser in dramski igralec Vladimir Jurc, s katerim sva prijatelja pol stoletja. S to antologijo se je potrdilo, kar je o mojem pesništvu že ob *Jaspisu* zapisal Peter Kolšek, namreč, da v moji poeziji ni prelomov, ampak kontinuiteta, lovljenje ravnotežja med fiziko in metafiziko. Tam tudi trdi, da je tehnopoetika v mojem celotnem opusu zgledno enotna.

Nagrade za poezijo se me pa zelo izogibajo. Za Prestol poezije sem leta 1999 v ZDA dobila zlato pečat guvernerja države Ohio in leta 2015 za pesniško zbirko *Vrt*, ki je izšla pri Sodobnosti, Veronikino nagrado. Ne vem zagotovo, če je naša stanovska nagrada, to je Jenkova, res stanovska ali jo morda vendarle odločujoče usmerja literarna veda, ki ji običajno tudi predseduje.

**Bukla:** Ste ustanoviteljica glasbeno-literarnega gledališča Prestol poezije, kjer ste pred kratkim predstavili tudi pričujoče delo. Lahko poveste kaj več o tem? Kako ste dobili navdih za ustanovitev takega dogodka, kaj prinaša v prostor, kako je (skozi leta) sprejet?

**Kušar:** Prestol poezije je imel prve uresničitve v Italiji, v Padovi, kamor sem vsa osemdeseta zelo

pogosto prihajala. Nekaj jih je bilo tudi na mojem vrtu in prvi leta 1979 v Slovenski filharmoniji. Ker je bila moja druga knjiga *Svila in lan/Silk and Flax*, ki je izšla pri DZS, slovensko-angleška, je bila tudi predstava taka. Ana Pucar Jerič je takrat pela Händlove arije, Stanko Arnold je soliral s Tartinijem, Andrej Jarc za čembalom, bil je tudi Ljubljanski godalni kvartet in Boris Šinigoj na lutnji. Pesmi sta brala Vladimir Jurc in Alojz Svete v angleščini. Ker je bilo takrat na večeru veliko veleposlanikov, ki so pri nas akreditirani, smo dobili možnost, da se preskusimo tudi v Ameriki in Londonu. Vem, da klasičen način predstavitve poetičnega poslušalcem godi, dramski igralci in glasba, primerna scenografija in določen čas trajanja se harmonično ujamejo. Tako v slovenskem glavnem mestu kot na podežlju, pa v Londonu, v dvorani Guild Hall, kjer je pela Mirjam Kalin, in v Parizu, pa v Beogradu, kjer sem sočasno vrtela Bismillah Om produkcije v Sava centru, pa v kongresni knjižnici v Washingtonu, pa v Chicagu, Lemontu, Clevelandu in Torontu, kjer so bili Prestoli slovensko-angleški, z odličnim nastopom dramskega igralca Alojza Sveteta v angleščini, povsod so vzbudili navdušenje. Vodila me je želja, da občinstvo začuti v sebi pomen in zgodovinsko nujnost poezije. Leta 2012 sem Slovensko filharmonijo napolnila s Prestolom, ki je bil posvečen 140-letnici Društva slovenskih pisateljev. Odlomki iz pisem so bili od Jurčiča do Kosovela. Poudarjam, da od trenutka, ko sem stopila v javnost kot pesnica, ne maram umetnosti, ki moti ljubezen.

**Bukla:** Kako vidite pomen in vlogo poezije v današnji družbi? Ste morda skozi čas opazili kakšne spremembe?

**Kušar:** Opažam, da ljudje ne znajo zares brati poezije, kadar jo prav povedano poslušajo, jim pa gre v kri. Učinkuje. Ne samo pisanje poezije, tudi branje krepi prisluškovanje bistvenim stvarim v nas samih, ki jih prevečkrat preslišimo ali celo obsojamo kot brez vrednosti, nekoristne za življenje, čeprav je velikokrat to človečnost, ki nas opozarja. Duhovna zanemarjenost, ko človek o sebi ve malo, o bratu in sodelavcu še manj, o svojih otrocih skoraj nič, povzroča umetno spanje. Popolnoma se izgubi sporazumevanje z Velikim človekom,



Meta Kušar na Prestolu poezije ob izidu antologije

Foto: osebni arhiv

univerzalnim človekom – če rečem s Kosovelom, Tagorejem in močnimi pesnicami – ki je ves čas v nas kakor olje v semenu in maslo v mleku. Zato začno ljudje sovražiti napor in vlaganje in dajanje in trajnost. Poezijo potrebujemo, da obvarujemo lepoto v sebi in okoli sebe. Poezija ne onesnažuje; če to res je, če ni nadomestek, čisti kri in misel. Kot morje. Duša je več kot psiha. Duša in Muza sta temelj poezije.

**Bukla:** Kaj bi si v prihodnje še želeli za svojo poezijo?

**Kušar:** Za vso poezijo vseh avtoric in avtorjev, že napisano in nastajajočo, bi si želela, da bi jo vsi razlagalci brali z zavedanjem, da je poezija ustvarjalni vrhunec človeškega duha. Da je energiziranje življenja. »Ždanovščina« se še vedno preoblači v vse mogoče novodobne teorije, ki rovarijo po znanstvenih interpretacijah in uničujejo individualnost in tiho šepetanje kolektivnega nezavednega. Vem, da morajo literarni znanstveniki živeti od svojega poklica, ampak ne smejo s svojimi teorijami, tačas ko iščejo poetične vodnjake, kopati vsepovsod, toda nikoli dovolj globoko, da bi prišli do vode. To je samo uničevanje poezije in zemlje, na kateri je nastala.

**Bukla:** Dolgo časa ste opravljali intervjuje za Sodobnost, ki so kasneje izšli tudi v knjigi. Kaj pa bi na intervjuju želeli odgovoriti, pa vas še ni nihče vprašal?

**Kušar:** Res je. Moja knjiga *Intervju*, ki je izšla pri Slovenski matici, je bila hitro razprodana. Veste, intervju je v resnici literarni žanr, ni policijsko zasliševanje in tudi ne srečanje z eksaminatorjem pred šolsko tablo. Zelo me zanima, kje so danes tisti umi, ki bi slovensko politiko vseh odtenkov pričali, da Slovencev brez poezije ni ne etnično, ne zgodovinsko in ne geografsko. Vsi vemo, ker se nam je že večkrat zgodilo, da je zgodovina odšla, izginila z močjo, kultura pa je ostala kot moč, ki raste iz ljudi, prostora in časa. Nekajkrat je slovenska kultura preživela tudi, ko je prostor izgubila. To bi morali vedeti politiki in tudi vsi interpreti umetnosti in tudi umetniki sami.

LUKAS DEBELJAK

**POZNATI KOT VODA**Center za slovensko književnost,  
zbirka Aleph,  
2022, m. v., 46 str., 19 €, JAK

»Jaz glas, ti glava, v kateri doni« bremo v pesniškem prvencu Lukasa Debeljaka, ki prinaša raznovrstne uglastitve in heterogene pesniške lege, pa tudi slogovno naelektrenost in jezikovno pokoritev vsebine: »Jezik: Otvoritev: 24/7/356.« To rezultira v osamosvojitvi izrekovanja, pesniški subjekt ostaja neulovljiv in le s težavo definiran, saj se ne uteleša, temveč odzvanja in odmeva. Kot v spremnem zapisu opazi pisatelj in prevajalec Ivan Antić, avtorjeva lirika »sloni na tveganim in uspešnem podvigu inkarnacije glasu«. Pesmi bi bilo s formalnega vidika v grobem možno razdeliti na dve kategoriji: tokove (dolge slapove mislišča) ali kapljaste (kratke nekajvrstičnice, ki se večinoma udejanjajo znotraj enojnih narekovajev). Avtorjev lirski izraz odlikujejo trzajoče besedišče in nenavadne ter presenetljive pesniške podobe, ki se vtisnejo v spomin. > TANJA BOŽIČ



KRISTINA KOČAN

**SELIŠČA**

Litera, 2021, t. v., 92 str., 19,90 €, JAK

Peto pesniško zbirko pesnice, prozaiстке in prevajalke Kristine Kočan, s prav domiselnim in zvenečim poimenovanjem *Selišča*, zaznamuje izrazita pretočnost jezika, čemur botruje popolna odsotnost ločil – pesmi so v stalnem premiku in nimajo trdne točke, sidrišča, kar smiselno uresničuje pomen samega naslova. Avtoričin verz obeležuje uporaba enjambementa, saj je nenehno v prestopu, kroži se in vrtinči v svojo poetično sredico osebnega in doživljajskega, ki ni venomer trdno določljiva, marveč zabrisana in fluidna. Zbir selišč prav tako oblikujeta šelesteče besedišče (denimo božališča, žužnjanje, žgolet ...) in brzičast ritem. Knjiga, razdeljena na tri sklope, *srečišča*, *selišča* in *misllišča*, katerih tematika v večini izhaja iz intimnega, pesniški jaz pa priča raznovrstnih premikov, je pospremljena tudi s spremno besedo Aljaža Krivca. > TANJA BOŽIČ



SLAVE GJORGJO DIMOSKI

**RISOVA POROČILA / JEZIK IN KRUH**

prevod: Lara Mihovilović

Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,  
2022, m. v., 103 str., 23 €, JAK

Pesniška zbirka, ki obsega dva ciklusa – *Risova poročila* in *Jezik in kruh* – je prva slovenska knjižna izdaja

enega najbolj uveljavljenih sodobnih severnomakedonskih pesnikov Slava Gjorgja Dimoskega (1959), avtorja več kot desetih pesniških zbirk, ki so prevedene v več kot trideset jezikov. Sporočila iz starodavne »dežele risov« nagovarjajo bralca s pahljačo odtenkov zemeljskih barv, z vonjem kruha in vibracijami materinščine v molovskih tonih. Pripovedujejo o življenju in smrti, o minevanju, o izginjanju jezika, s katerim bo ugasnila identiteta naroda, o svetu, ki se zapira, o tesnobi in hrepenjenju po svobodi. Prefinjeni, občuteni in vsebinsko večplastni verzi so z močnimi simboli prepleteni v poezijo, ki odzvanja in pušča globok odtis. > MAJA ČREPINŠEK

IZTOK OSOJNIK

**2021**dosje nekega ustvarjalnega  
procesa (nelektorirana  
študijska izdaja)eBesede in KUD Police Dubove,  
2022, m. v., 912 str., 24,90 €

Iztok Osojnik je marsikaj. Znanstvenik, pesnik, popotnik, premišljevalec, alpinist, prevajalec. Objavil je več kot trideset pesniških del, šest romanov, znanstvene članke, zbirke esejev. Je človek, ki se ga težko ukalupi in kategorizira. Enako velja za njegovo obsežno zbirko *2021*, podnaslovljeno kot *dosje nekega ustvarjalnega procesa*. Gre za nelektorirano študijsko izdajo, ki bralcu na 912 straneh ponuja refleksijo o svetu in vlogi poezije v njem, kot je v spremni besedi zapisala Tatjana Jamnik. Dela ni mogoče prebrati na dušek, pa ne samo zaradi obsega, vsako besedilo v njem zahteva postanek, premislek, razmislek. Dragoceno. > NEŽA VILHELM

**H2SO4**Zbirka slovenske  
uporniške poezije  
izbor in urejanje: Igor Saksida  
avtorska besedila: Masayah

Beletrina, 2022, m. v., 136 str., 21 €, JAK

Kemijsko navdahnjen naslov pesniškega zbira besedil izvira in se napaja v skupni temi upora, ki »mazili z žveplovo kislino«. Večavtorski projekt pod taktirko Igorja Saksida, ki se že vrsto let zavzema za popularizacijo in vnovično aktualizacijo sicer klasičnih zvrsti slovenskega leposlovja, prinaša zmes dobro poznanih pesmi, s katerimi smo se na izobraževalni poti zagotovo že srečali. Tem je dodanih osem avtorskih besedil mlade ustvarjalke Masayah, katere vodilo pri ustvarjanju je bilo ravno uporništvo. Že v uvodnem delu knjige, poimenovanem Dnevnik upora, ki popelje skozi povod in motive ter osvetli ozadje nastanka knjige, se izriše duh dela. Izvirno oblikovanje v kombinaciji z estetsko dovršenim vidikom knjige približa določene pesmi eminentnih pesniških peres, kot so Prešeren, Murn, Kocbek, Kosovel itd. na nov in unikaten način. > TANJA BOŽIČ

IVAN DOBNIK

**TIHE PESMI**Hiša poezije, zbirka Poetikonove lire,  
2022, m. v., 61 str., 23 €, JAK

*Tihe pesmi* Ivana Dobnika (1960), pesnika, prevajalca, esejista, kritika in urednika revije *Poetikon*, potujejo onstran in se vračajo, stopajo v samoto podpalubja za-uma, drsijo po parketu izgubljenega časa, šepetajo z molkom. Nizanje verzov ustvarja prvinski ritem, ki utripa s srcem sveta, osmišlja tišino in prebuja hrepenenje, *hujše od skelenja, da si povsod kot vonj snega v aprilu*. Tišina niha od izpraznjene beline do vseobsegajoče tišine noči. Vznika iz vseh pesmi ciklusa in jih postopoma povezuje v eno samo pesem, ki se preliva skozi zbirko. Na pogled tiha, minimalistična poezija zraste v motivno in tematsko koncizno zgradbo, v sveti prostor poezije. Dobnik je do sedaj objavil enajst pesniških zbirk, nazadnje leta 2016 *Magične pesniške izreke*, poleg nominacije za Veronikino nagrado pa je bilo njegovo delo nagrajeno s Palmes poétiques na mednarodnem pesniškem srečanju Moneteau poétique in s prvo nagrado za poezijo na mednarodnem literarnem natečaju združenja Art grupa AKT v Srbiji. > MAJA ČREPINŠEK





Založba Pivec

Celotna ponudba na  
www.zalozba-pivec.com.

Akcija velja od 1. 7. 2022 do 31. 8. 2022.

GREGOR VON REZZORI

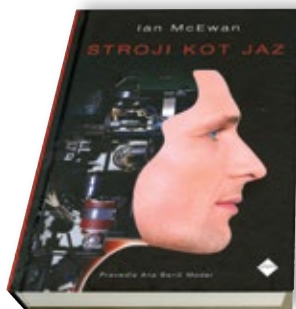
## SPOMINI ANTISEMITA

prevod: Ana Jasmina Oseban, Aleš Učakar

Mladinska knjiga, zbirka Kondor, 2022, t. v., 421 str., 34,99 €, JAK



Do zdaj Gregorja von Rezzorija (1914–1998), avstrijskega pisatelja romunskih korenin in živopisnega življenja, še nismo imeli priložnosti brati v slovenskem jeziku, kar popravlja prevod *Spominov antisemita*, njegovega najbolj znanega dela, romana v sosledju petih elegantno napisanih zgodb z izrazitim avtobiografskim pridihom, ki se odvijajo med letoma 1927 in 1938, potem pa v zadnjem delu preskočijo na sedemdeseta leta prejšnjega stoletja. V njih von Rezzori preko starostno spreminjajočega se (večinoma istega) protagonista naslika srečanja z Judi, ki jih junaki občutijo izrazito večplastno, v mešanici naklonjenosti, radovednosti in sovražnega prezira, obenem pa Jude vidijo kot iznajdljive, pronicljive, a tudi toge in zaostale ljudi. S slehernim srečanjem in stikom, večinoma so ti ljubezenski, pa pripovedovalčev jaz izstopi iz svojih predsodkov ter se osebnostno spremeni. Vsaka zgodba je nekomu posvečena, prva, *Skušno*, avtorjevemu prijatelju in sonostalgiku Claudiu Magrisu, v njih pa von Rezzori premišljeno in stilsko dovršeno zgradi razmerja med protagonistom in drugimi liki ter jih (ponekod) v nadaljevanju dramatično preobrne, še posebej v predzadnji zgodbi *Zvestoba*, ki – po mnenju avtorice spremne besede Kristine Jurkovič – predstavlja zarezo v romanu, saj pomeni prelom v osebnostnem razvoju Rezzorijevega lika. Za literarne sladokusce! > SAMO RUGELJ



IAN MCEWAN

## STROJI KOT JAZ

prevod: Ana Barič Moder

Cankarjeva založba, 2022, t. v., 311 str., 32,99 €, JAK

Britanskega pisatelja Iana McEwana (1948) prav dobro poznamo tudi pri nas, nazadnje s prevodi knjig *V imenu otroka* in *Cementni vrt*, zdaj pa se nam predstavlja s svojim zadnjim romanom *Stroji kot jaz* (izvirno je izšel leta 2019), v katerem je posegel na področje znanstvene fantastike, ki jo je križal z alternativnim potekom zgodovine. S svojim prepričljivim in atraktivnim pripovednim slogom nas prestavi za štirideset let nazaj v London in v različico zgodovine, v kateri se angleški logik in matematik Alan Turing ne odloči za kemično kastracijo (bil je kaznovan zaradi homoseksualnosti in so mu dali na izbiro to ali zapor), temveč za zapor, tako da so pred štirimi desetletji že razvili internet, samovozeče avtomobile ter tudi androidne robote. Ko enega od njih, Adama, kupi mlad par Charlie in Miranda, prišlek v njun odnos hitro prinese novo dimenzijo, njuno razmerje raztegne v svojevrsten trikotnik in s svojo samosvojestjo začne postavljati številna vprašanja, ki jih sproža sobivanje z inteligentnim androidom. Distopija osemdesetih let prejšnjega stoletja, ki nas čaka nekje v prihodnosti. Izvirno! > SAMO RUGELJ

ANTON PAVLOVIČ ČEHOV

## DRAMA NA LOVU

prevod: Borut Kraševac

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa, 2022, m. v., 229 str., 19 €, JAK



Ruski pisatelj Anton Pavlovič Čehov (1860–1904) je seveda najbolj znan po svojih kratkih zgodbah in dramah, vendar je leta 1884 objavil tudi (skoraj žanrski) in edini roman *Drama na lovu*, ki ga zdaj prvič dobivamo v slovenskem prevodu. Gre za romaneskno kriminalko, nekakšen odgovor na *Zločin in kazen* Dostojevskega (ta je izšel poldrugo desetletje prej), ki je bila v vsebinskem smislu pred svojim časom, saj smo v tej zgodbi v zgodbi (okvir romana je pripoved urednika, ki mu je avtor romana prinesel svoj rokopis) deležni principa, pri katerem je bivši sodni preiskovalec, pripovedovalec notranje zgodbe v romanu, obenem tudi zločinec, ki iz ljubosumja ubije svojo ljubico Olgo, ker se ta želi iz preračunljivosti poročiti z njegovim bogatim grofovskim prijateljem. *Drama na lovu* je zgodba o tem, kaj se zgodi, če nekega majskega jutra nepričakovano srečaš pesniško »dekle v rdečem«, ki hitro zatem povsem obsede tvoje misli; pritegnila bo predvsem ljubitelje ruske klasike. > SAMO RUGELJ

# Novo mesto short

**Festival kratke proze**

Nastopili bodo **Anja Zag Golob, Mima Simić, Ahmed Burić, Boštjan Napotnik, Ana Duša, Marko Tomaš, Nora Verde** in drugi.

V sklopu festivala bomo podelili tudi nagrado novo mesto za najboljšo zbirko kratkih zgodb preteklega leta.

**Grad Grm, Novo mesto,  
od torika, 23. 8., do sobote, 27. 8. 2022.**

Več informacij o dogodkih, ki se bodo odvijali na festivalu Novo mesto short, najdete na [www.goga.si](http://www.goga.si).

GOGA

NOVO  
MESTO

JAK  
JAVNA  
AGENCIJA ZA  
KNJIGO RS

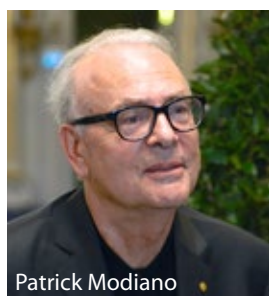
 Sofinancira program  
Evropske unije  
Ustvarjalna Evropa

PATRICK MODIANO

## NEVIDNO ČRNILO

prevod: Aleš Berger

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2022, t. v., 124 str., 24,99 €



Patrick Modiano

Kar nekaj romanov nobelovca Patric-ka Modianoja (1945) je krajših, a zato nič manj intenzivnih, vijugastih in in- trigantnih – zdi se, da je njegov pre- vajalec v zadnjih letih Aleš Berger, ki je poslovenil nekatera prejšnja Modi- anojeva dela v zbirki Roman, denimo *Nočna nezgoda*, *Da se ne izgubiš tu*

*okrog* in *Pasja pomlad*, v njem našel idealni prevajalski izziv – podobno pa je tudi s Modianojevim predzadnjim romanom (iz leta 2019) *Ne- vidno črnilo*. Začne se skoraj mimogrede: prvoosebni pripovedovalec, zasebni detektiv Jean Eyben, dobi od svojega delodajalca nalogo, da naj neko hišnico v petnajstem okrožju (Pariza) povpraša po Nöelle Lefeb- re, saj mu ta povzroča dvojno težavo: ne le, da je čez noč izginila, tem- več si ni popolnoma nič na jasnem o njeni identiteti nasploh. Na prvi pogled preprosto raziskovanje, ki naj bi se hitro končalo, se sprevrže v svojstveno Modianojevo »kriminalko«, ki se kar noče razplesti, v na- daljevanju pa pripovedovalca in preiskovalca odpelje tudi na kakšno drugo pot, ki s prvotnim namenom nima več prave povezave. Izvrstno preveden roman za pozorne in počasne bralce! > SAMO RUGELJ

MADELINE MILLER

## AHILOVA PESEM

prevod: Polona Glavan

Sanje, zbirka Sanje. Roman, 2022, m. v., 272 str., 19,95 €, JAK



Madeline Miller

Pred *Kirko* je bil roman *Ahilova pe- sem*, ki ga je kot svoj knjižni prvenec leta 2012 napisala Madeline Miller, zanj dobila nagrado orange ter bila pomembno zaslužna za to, da se je sprožil val literarizacije antičnih zgodb, mitov, ki jih v različnih obli-

kah in prevodnih izdajah vse več dobivamo tudi pri nas (po odmevnosti se ji približuje Pat Barker s svojimi romani, umeščenimi med trojanske ženske, denimo prvim *Ko dekleta obmolkejo*). Madeline Miller (1978) se je rodila v Bostonu, odrasčala v New Yorku ter diplomirala in magistrirala iz klasične filologije, zato ni čudno, da sta jo že kmalu pritegnila Homerjeva antična epa. Večina nas vsaj približno pozna Ahilove podvige iz *Iliade*, Millerjeva pa se je v svojem prvem romanu lotila izvirne priredbe z malce drugačne perspekti- ve: skozi pazljivo izpisano prvoosebno pripoved Patrokla, Ahilovega tesnega prijatelja (in ljubimca), nas prenese v čas Ahilove mladosti in pokaže, kako se med dvema mladeničema, od katerih Ahil, močan in lep otrok boginje, predstavlja vse, kar Patrokel ni, stke prijateljstvo, saj herojski Ahil zasmehovanega princa, ki se mu odreče celo oče, vzame pod svoje okrilje. Vse se le še pospeši v trenutku, ko odjekne vest o ugrabitvi lepe Helene, zaradi česar so heroji Grčije, med njimi tudi Ahil in Patrokel, pozvani na vojno proti Troji. Starodavni ep v sodobni preobleki, ki vam ne bo pustil spat! > SAMO RUGELJ

RICHARD POWERS

## RAZVEJENJE

prevod: Andrej E. Skubic

Beletrina, zbirka Beletrina, 2022, t. v., 736 str., 34 €, JAK



Richard Powers

V slovenščini imamo prevedenih že kar nekaj del, ki so prejela Pulitzer-jevo nagrado, nazadnje izpovedno knjigo *Trdoživa* o boju z rakom, ki jo je napisala Anne Boyer, zdaj pa smo dobili izjemni roman *Razveje- nje*, ki je to prestižno nagrado dobil

leta 2019. Njegov avtor Richard Powers (1957) je ameriški pisatelj in profesor angleščine, ki je do zdaj napisal trinajst romanov, *Razveje- nje* pa je gotovo njegovo najambicioznejše delo. V njem Powers, ki ga odlikujejo izvrsten slog, izvirna metaforika ter čvrsto podajanje zgodbe, preko palete prepričljivo izrisanih junakov raziskuje odnos med ljudmi in drevesi – njihovimi nemimi, mogočnimi sopotniki, s katerimi si ljudje delimo prostor in čas na tem planetu. V romanu, kjer so štirje deli naslovljeni *Korenine*, *Drevo*, *Krošnja* in *Semena*, najprej v devetih poglavjih predstavi vsakega od osrednjih likov ter njegovo življenjsko (in družinsko) zgodbo, ki jo vzporeja skupaj s po- sameznim drevsom ali drevesi, v nadaljevanju pa te zgodbe ljudi ter dreves dramatično poveže, vsak od vpletenih pa doživi svojevrstno, pogosto zelo presenetljivo usodo. Tu so umetnik Nicholas Hoel, in- ženirka Mimi Ma, profesor psihologije Adam Appich, odvetnik Ray Brinkman in stenografka Dorothy Cazaly, vietnamski veteran Doug- las Pavlicek, invalidni računalniški genij Neelay Mehta, botaničarka Patricia Westerford in študentka aktuarskih ved Olivia Vandergriff, ki vsak na svojem koncu ameriške celine sicer živijo povsem različna življenja, a vsakega od njih omreži svoje drevo – tako kot bi moral ta roman v izvrstnem prevodu Andreja E. Skubica omrežiti tudi vas. Priporočam! > SAMO RUGELJ

FJODOR MIHAJLOVIČ DOSTOJEVSKI

## ZIMSKI ZAPISKI O POLETNIH VTISIH

prevod: Urša Zabukovec

Celjska Mohorjeva družba, zbirka Neminljivi, 2022, t. v., 144 str., 23 €



Prevajanje Dostojevskega in knjige o njem (denimo življenjepis *Dostojev- ski*) je v slovenščini v polnem teku, saj je v zadnjem času izšlo tudi kar nekaj prenovljenih prevodov njegovih del (v zbirki Neminljivi izhaja tudi ponoven prevod *Zlo- čina in kazni*). Ob tem prevajalci, kot je Urša Zabukovec, skrbijo za to, da dobivamo prevode tudi manj znanih del Dostojevskega, med katere gotovo sodi tudi avtorjevo krajše delo *Zimski zapisi o poletnih vtisih*. Gre za žurnalistični (potopisni) esej, ki je bil prvič objavljen pozimi leta 1863 v reviji *Vremja*, v njem pa Dostojevski – poleg drugih tem – na satiričen način predstavi vtise s svojega prvega potovanja po Evropi, ki ga je opravil leto poprej. S tem na svojstven način izpiše razmerje med Rusijo in Evropo pred poldru- gim stoletjem, kar – glede na aktualni vojni konflikt med Rusijo in Ukrajino – ponuja presenetljivo aktualno branje. Spremno besedo, v kateri kontekstualizira delo in analizira obravnavane teme, je h knjigi napisala prevajalka. > SAMO RUGELJ

# Sveža doza smeha izpod peresa finskega kralja komedije!



**Paasilinna,  
kot ga  
poznamo!**

Služba angela varuha zna biti pekleno zahtevna. To na lastni koži okuša novinec Sulu, ko se na njegovega varovanca zgrinja nesreča za nesrečo.

Končno v slovenskem jeziku! Roman *Nerodni angel varuh* je poln zabavnih domislic, napetih situacij in humornih vložkov, ki spremljajo junaka pri nenavadni novi zaposlitvi. Prijetno branje, ki vas bo razvedrilo in pokazalo na pozitivne plati vsakdanjih pripetij.



## UNOVČITE DIGITALNI BON '22 V MLADINSKI KNJIGI.

Izbirajte med kakovostnimi tiskalniki, slušalkami, zvočniki in drugo računalniško opremo.

Pesnika, esejista in prevajalca Uroša Zupana slovenskim bralcem poezije najbrž ni treba posebej predstavljati, poznan je namreč po mnogih pesniških zbirkah, med najodmevnejšimi pa je zagotovo njegov pesniški prvenec *Sutre* (1991). Za svoje delo je prejel že več nagrad in priznanj (med drugim nagrado Prešernovega sklada, mednarodno nagrado sklada Huberta Burde, nagrado Wisławe Szymborske za pesniško zbirko *Počasna plovba* in velenjico – čašo nesmrtnosti). Z avtorjem smo se tokrat pogovarjali o esejistični knjigi *Znamenja v kroženju* (LUD Literatura) in pesniški zbirki *Psica in poletje* (Cankarjeva založba), ki sta izšli tik pred poletjem.

»Interpretacij poezije je tako ali tako toliko, kot je bralcev.«

UROŠ ZUPAN

## ZNAMENJA V KROŽENJU

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,  
2022, t. v., 211 str., 25 €, JAK



**Bukla:** V uvodnem delu knjige *Znamenja v kroženju* opredelite svoja razmišljanja kot osebni zemljevid skozi slovensko pesniško pokrajino. Zemljevidi sicer pogosto nastanejo kot sled, dokaz o obstoju nekega sveta. A pri knjigi gre za več, za »zgoščeno navodilo za uporabo poezije«. Bi lahko tem esejem dejali tudi orientacijsko vodilo?

**Zupan:** Verjetno je lahko tudi orientacijsko vodilo. Če verjamemo in zaupamo tistemu, ki je te eseje pisal. Če verjamemo njegovi sposobnosti, da zna ločevati zrnje od plev. Ne samo na nivoju primerjave različnih pesnikov, njihove poezije, ampak tudi znotraj posamičnih pesniških opusov. Ali jaz sebi verjamem, da sem sposoben česa takšnega? Verjamem, čeprav včasih tudi dvomim, še najbolj, ko gre za moje pisanje. Ta knjiga je večplastna in iskreno upam in si želim, da pri nas obstaja vsaj peščica bralcev, ki so to sposobni videti in prepoznati. Ki so se sposobni premikati po različnih ravneh tega esejističnega pisanja hkrati in ki imajo še nekaj zgodovinskega spomina. Seveda sta osnovno vodilo moj osebni odnos in osebno branje poezije, a prisotna sta tudi kontekst in zgodovina časa, ko se je ta poezija pisala ali pa ko sem jo bral. Vmes pa je kopica zgoščenih navodil, kako se uporablja poezija, ki je ali pa ni zrasla na mojem zelniku. Pogosto gre za odkrito zaveznitvo, ki ga ponujajo osnovni reflektivni teksti iz svetovne književnosti. Ti teksti pa se ukvarjajo s tehničnimi problemi. Sporazum ali pa nesporazum s poezijo se začne pri jeziku, obliki, tehniki, ne pri vsebini. Najprej je treba preskočiti te ovire, šele potem se lahko zabavamo z vsebino. Ali pa nad njo obupujemo.

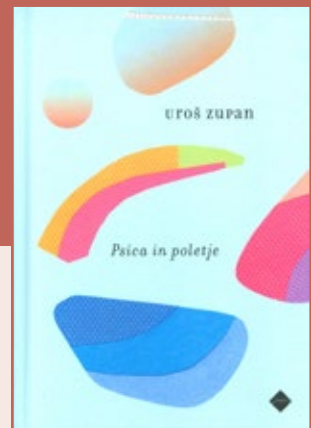
**Bukla:** V esejih pišete o lastnih bralskih vtisih in doživljanjih številnih slovenskih pesnikov vse od Franceta Prešerna do denimo Braneta Bitenca. Se je kateri zdel še posebej samoumeven, nekako izrazito vključen za vas?

**Zupan:** Samoumeven se ni zdel nobeden, vsi so morali iti skozi določen filter, selekcije so bile seveda različne. Včasih je šlo za izpiranje zlata, za imaginarno antologijo, spet drugič za bolj sentimentalne razloge. Toda to dvoje je težko ločevati in poezija je morala biti v obeh primerih dobra. Zares ključen ni nobeden, mogoče z izjemo Tomaža Pengova, ampak pri njem gre bolj za vprašanje kombinacije poezije in glasbe, za prvo ljubezen, za prve spodbude k potapljanju v lastno sanjarjenje, kot pa poezijo, ki je natisnjena na papir. Neizpodbitno dejstvo je, da nisem zrasel na slovenski poeziji in si s tisto, ki sem jo srečeval na različnih ravneh šolanja, seveda tudi zaradi enoznačnega podajanja te in zaradi moje mladosti, nisem mogel skoraj nič pomagati. Zrasel sem na ameriški in poljski poeziji in še nekaterih pesnikih, ki jih imam rad. Slovensko poezijo sem začel poglobljeno brati, ko sem bil star več kot trideset let, verjetno tudi zaradi slabe vesti, in sem imel za sabo že slabo desetletje intenzivnega pisanja. Torej takrat, ko so tista najnedolžnejša in najslajša formativna leta, ki bi lahko katerega od slovenskih pesnikov potrdila kot ključnega, že minila.

UROŠ ZUPAN

## PSICA IN POLETJE

Cankarjeva založba,  
2022, t. v., 76 str., 24,99 €, JAK



**Bukla:** Branje *Znamenj v kroženju* mi je prineslo kopico podčrtanih misli, med drugim tale vtis, ki se vam je porodil ob branju Josipa Murna: »In ravno to je eden čudežev poezije: lahko mi vrne izgubljenega sebe.« Drži to tudi pri ustvarjanju lastnih pesmi?

**Zupan:** Včasih drži. Včasih ne drži. Odvisno kakšne so pesmi. To je čarovnija, ki jo prinaša pisanje. Mogoče je to celo osnovni namen tistega pisanja, v katerem se na takšen ali drugačen način pojavlja avtor, ki se spušča. Nostalgik, ki sestopa. Ampak to ni tako enostavno. Niti ni razumljivo in jasno. Razumljivo in jasno postane šele, ko se to občuti na lastni koži, ko pride do samorefleksivnega obrata, do želje po vrnitvi v obdobje prividne nesmrtnosti, v svet, ki nima ostrih robov, če pa jih že ima, pa so redki. V čas, ko so vse poti odprte in se življenje še kaže kot blag in pisan nalive sladkorne pene. Da me popolnoma ne odnese; po domače povedano, da bi bralec vedel, še bolj pa čutil, kaj pomeni vrnitev izgubljenega sebe, ali pa – da bi vedel in čutil, o čem govori moja novejša poezija, je potrebna določena človeška zrelost. Predvsem pa je potreben izgon iz raja. Ampak ta gre tako ali tako z roko v roki s človeško zrelostjo.

**Bukla:** »Skozi poezijo sem gledal svet / in ga še vedno gledam / in ga bom gledal, dokler bom na tem svetu.« Tako zapišete v eni od pesmi svoje nove zbirke *Psica in poletje*. Morda sem iskala povezave med knjigama, a zdi se mi, da je verz v nekakšni sinergiji z rdečo nitjo knjige *Znamenja v kroženju*.

**Zupan:** V knjigi je nekaj pesmi, ki se ukvarjajo s poezijo. Kakšna napitnica, kakšna želja odkupiti se za grehe iz preteklosti, kakšno čisto jasno in hkrati tudi ironično beleženje zgodovine klišejev, ki veljajo za poezijo in pesnike, pa kakšna parabola in še kaj bi se našlo. Včasih sem pogumen in se počutim tako dobro, da lahko rečem, da je pisanje poezije najpomembnejše opravilo (delo) na svetu, in v to popolnoma verjamem. Včasih pa sem preprosto obupan in molčim, ampak ne zaradi poezije niti ne zaradi mračnega, a hkrati tudi konspirativnega podzemlja, kamor je bila poezija, ki je popolnoma nekompatibilna z navadami današnjega sveta in časa, izgnana. Obupan sem zaradi drugih stvari.

**Bukla:** Če parafraziram enega od verzov iz zbirke *Psica in poletje*, nam je v življenju dano igrati vlogo zapoznele priče lastne zgodovine v tem svetu. Dobila sem vtis, da je poleg bivanjskih impresij in spomina to ena od glavnih iztočnic te knjige?

**Zupan:** Ja, napisal sem, da sem Herodot z Univerze pozabe, ki se bolj kot z zgodovino sveta ukvarja z lastno zgodovino v tem svetu. Tako je manjša verjetnost, da pride do posplošitev in pavšalnih sodb, saj se je napisano preliho skozi osebno izkušnjo, skozi vzpone in padce. Kar zadeva spomin: poezija je lahko oblika spominjanja. Kar pa zadeva bivanjske impresije, moram reči, da si ne znam čisto dobro predstavljati, kaj to pomeni. Pa tudi impresija je nekaj, kar se pojavi in v hipu izgine. Izgine v enem samem tlesku prstov.





Uroš Zupan

Foto: Nada Žgank

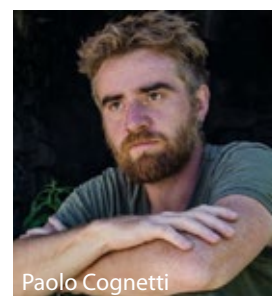
V pesmih pa naj bi bilo kaj trdnjega, kot so impresije, recimo kaj, kar je tako trdo in trdno, kot je srečanje nepredvidnega človeka z zaprtimi vrati.

**Bukla:** Ne morem mimo motiva psice, ki postopa skozi celotno zbirko, vseskozi pa odseva bližino in naklonjenost. Psica in poletje si, če si sposodim besede iz istoimenske pesmi, ne belita glave z vprašanji o smrti. Dejala bi celo, da navkljub življenjskim vprašanjem in dvomom oznanjata svetlobo in upanje?

**Zupan:** Ne oznanjata svetlobe in upanja, ampak drugačno naravnost. Drugačen um. Oznanjata spontanost. Nagon. Blaženost živeti v svetu brez neprestane refleksije, neprestanega ukvarjanja z beleženjem pohab, s padci in lastno smrtnostjo. No, mogoče je ta blaženost nekakšno upanje. Vsaj kratkotrajno. Interpretacij poezije je tako ali tako toliko, kot je bralcev.

PAOLO COGNETTI  
**DIVJI DEČEK**

Gorski dnevnik  
prevod: Jernej Šček  
UMco, zbirka Odkrito,  
2022, m. v., 178 str., 19,90 €, JAK



Paolo Cognetti

Ko se avtor odloči pobegniti iz mesta v hribe, kjer se ni ustavil že več kot desetletje, sploh ne ve, kam ga bo ta beg ponesel. V najeti gorski koči, na prvi pogled daleč stran od civilizacije, počasi vzpostavlja svoj odnos z naravo in planinarjenjem. V gorah z okoliškimi kmeti in pastirji preživi vse štiri letne čase in postopoma začne razumeti naravo, pa tudi samega sebe. Paolo Cognetti (1978), eden bolj cenjenih sodobnih italijanskih avtorjev, je svetovno slavo doživel s knjigo *Osem gor*, v pričujočem *Divjem dečku* pa k naravi pristopa z drugega zornega kota. Avtobiografska proza, ki se naslanja na Thourouja in druge naravovarstvene pisatelje, je veličasten poklon divjini in samoti, pa tudi enostavnosti življenja in sprjaznosti z njim. > RENATE RUGELJ

»Šel sem v gore z namenom, da bi se sčasoma prelevil v nekoga drugega, in to nepovratno, če bi le dovolj dolgo zdržal; in vendar je moj nekdanji jaz vse močnejše vrel na dan. Naučil sem se cepiti drva, zanetiti ogenj v nevihti, okopati in posejati njivo, kuhati z gorskimi zelišči, pomolzti kravo in balirati seno; samotnosti pa se nisem, čeprav je to pravi smoter vsakega puščavništva.« – iz knjige

37.  
vilenica  
mednarodni literarni festival  
international literary festival

Kako daleč je  
**dom?**  
How far away is  
**home?**

6.–11. 9. 2022  
[www.vilenica.si](http://www.vilenica.si)

**37. Mednarodni literarni festival Vilenica** v organizaciji Društva slovenskih pisateljev bo potekal med **6. in 11. septembrom 2022**. Festivalni teden načrtuje več kot 15 dogodkov, ki bodo potekali v Hrastniku, Kopru, Lokvi, Ljubljani, Sežani, Štanjelu in Trstu, na njih pa se bo predstavilo 14 avtorjev iz 12 držav. Tokratna Vilenica bo pod festivalnim geslom »Kako daleč je dom?« obravnavala begunstvo – kaj je bilo, kaj je in kaj bo, kdo so bili, so in bodo begunci.

Osrednje ime letošnjega festivala in prejemnica nagrade vilenica 2022 je latvijska pesnica Amanda Aizpuriete, festival pa postavlja v središče tudi slovenskega pisatelja in urednika Andreja Blatnika. Poleg teh osrednjih avtorjev na letošnji Vilenici sodelujejo še naslednji, generacijsko raznoliki, ugledni mednarodni in domači gostje (po abecedi): Katia Sophia Ditzler (Rusija/Nemčija), Dejan Dukovski (Severna Makedonija), Kätlin Kaldmaa (Estonija), Hanna Komar (Belorusija), Igor Kotjuh (Estonija), Gail McConnell (Severna Irska), Kristian Novak (Hrvaška), Renato Quaglia (Slovenija/Italija), Natalka Snjadanko (Ukrajina/Nemčija), Ivo Stropnik (Slovenija) in Tatiana Țibuleac (Moldavija). Festivala se bo udeležil tudi prejemnik/prejemnica nagrade SEP za mladega avtorja/avtorico.

Letošnji festival postavlja v središče sodobno estonsko književnost in prinaša antologijo, v kateri bomo brali pisave najizrazitejših estonskih književnih imen. V okviru festivala bo potekal tudi 20. Mednarodni komparativistični kolokvij v organizaciji Slovenskega društva za primerjalno književnost, ki bo obravnaval zapletena razmerja med estetskimi, etičnimi in epistemskimi razsežnostmi literature v različnih družbenih kontekstih.

**Vabljeni na Vilenico!**



Žiga Valetič (1973) se je v več kot dvajsetih letih svojega delovanja na knjižnem polju preizkusil v različnih vlogah, od avtorja in oblikovalca do prevajalca in založnika. To obdobje svojih zgod in nezgod v svetu knjig je zdaj popisal v delu *Nomadi med platnicami*, ki jo je zasnoval tako avtobiografsko, torej s popisom raznovrstnih knjižnih primerov, pri katerih je sodeloval, kot strokovno, saj je s svoje perspektive opredelil dinamiko knjižnega založništva v zadnjih dveh desetletjih. Ob izidu smo z njim opravili kratek pogovor.

»Včasih se sprašujem, ali sem dal od sebe nekaj, kar je sploh kos vsebini.«

ŽIGA VALETIČ

## NOMADI MED PLATNICAMI

Grafični oblikovalec med tiskarstvom, umetnostjo in založništvom

Cankarjeva založba, zbirka Bralna znamenja, 2022, m. v., 176 str., 24,99 €, JAK



**Bukla:** Kako to, da si še danes v svetu knjig? Namesto oblikovanja knjig bi najbrž lahko bolj dobičkonosno oblikoval oglase itn.

**Valetič:** Zadnja leta res delam samo še za knjižne založbe. Mislim, da sem vedno želel biti bližje ustvarjalnosti v kulturi, pa čeprav je tudi knjiga vsaj delno tržni izdelek. S takšno ustvarjalnostjo se sicer izpostavljaš, po drugi strani pa sta likovna svoboda in inventivnost na drugih področjih grafičnega dela zelo upadli. Knjige so kljub industrijskim elementom manj instantno grafično delo – odnos je vseeno drugačen kot pri drugih tiskovinah. Ko sva s prijateljem pred dvajsetimi leti začela razvijati grafični studio, so bile možne vse poti, ampak nekaj me je neustavljivo vleklo prav h knjigam, ne glede na ceno. Različne stvari, verjetno.

**Bukla:** Kako bi na kratko opisal svoje knjižne vloge v zadnjih letih? Katera ti je najljubša?

**Valetič:** Če delaš veliko različnih stvari, ne boš hitro dober v njih, vseeno pa je prednost, da lahko izkušnje z enega področja prenašaš drugam. Ko sem na primer zgolj oblikovalec, vem, kakšen je domet ostalih ljudi: urednice ali urednika, avtorice ali avtorja, prevajalke ali prevajalca, lektorice ali lektorja itd. Vem, kaj pričakujejo od mene in kaj bi moral sam dobiti od njih. In ko na kaj pozabijo, lahko mogoče tudi kje »vskočim«. Največ navdiha najdem v pisanju, največ miru pa ob do neke mere rutinskem postavljanju knjig, ko ga spremlja dobra glasba.

**Bukla:** Če bi moral izbrati samo eno dejavnost do konca življenja, kaj bi izbral: oblikovanje ali pisanje?

**Valetič:** Verjetno pisanje. Če bi zadel na lotu – kar se ne bo zgodilo, ker ga žal ne igram – pa bi mogoče začel izdajati stripovske romane po lastnem okusu in bi se šel urednika. To sem in tja počnem že zdaj in je fino.

**Bukla:** Knjige oblikuješ že dve desetletji. Kako bi opredelil tehnološke/programske spremembe pri pripravi knjig v tem času?

**Valetič:** Prvo knjigo sem poslal v tisk leta 1998. Osebnih računalnikov so revolucijo zanetili že nekaj let pred tem in v knjigi *Nomadi med platnicami*

pišem tudi o tem, ker sem spremljal očeta in njegovo poklicno pot, saj je delal kot ročni stavec v veliki tiskarni. Te so vse po vrsti propadle. Na drugi strani s(m)o DTP-jevci za računalniki (DTP pomeni *desktop publishing* oz. namizno založništvo) prevzeli poklice prej štirih grafičnih delavcev. Grafični programi so do danes postali še veliko bolj kakovostni, oprema cenejša in seveda smo dobili zelo hiter internet. Knjige pa med drugim nastajajo tudi v digitalnih tiskarnah, se pravi na tiskalnikih.

**Bukla:** Sodeluješ z lepim številom slovenskih knjižnih založb, z nekaterimi že dolgo časa. Kakšno mnenje imaš – s svoje perspektive – o kakovosti njihovega dela: se trudijo zviševati t. i. založniške standarde?

**Valetič:** Delam pretežno z malimi in mikro založbami, ki z okrnjenimi ekipami delajo čudeže. Nekatere so popolnoma odvisne od trga (in od prodaje knjižnicam), druge so delno subvencionirane. V vsakem primeru gre za predane ljudi, ki imajo iskreno radi knjige, pisano besedo in umetnost nasploh. Glede na okoliščine bi lahko bilo slabše, nekaj pa je tudi svetlih zglodov z zares visokimi standardi. Teh bi moralo biti več, omejitev pa sta največkrat – klasično – čas in denar.

**Bukla:** Digitalizacija je precej spremenila vsebinski profil izdanih knjig, saj so nekateri žanri, kot so enciklopedije in slovarji, skoraj izginili iz ponudbe. Kakšne smernice opažaš pri knjigah, ki jih oblikuješ?

**Valetič:** Enciklopedije in slovarji, vsaj nekateri, so lahko tudi digitalni, s tem ni nič narobe. So pa internet, videoigre, telefoni in tablice svet spremenili bolj, kot razumemo. Med korono je vztrajala tudi knjiga, trenutno pa so z dobavami papirja velike težave, kar je bilo prej nepredstavljivo. Papir, namenjen tisku knjig, bi moral biti neobdavčen. Pika! Sicer pa mislim, da nastajajo zelo raznovrstne knjige, zato je skrajni čas, da začnemo knjigo kot artefakt obravnavati na različne načine. Nekatere knjige so večplastna



Žiga Valetič

umetniška dela in jih bomo upravičeno fetišizirali še naprej, druge pa bodo doživele hitrejšo reciklažo lesovinskih vlaken, pa tudi s tem ni nič narobe. Nekatere revije so danes boljše od marsikaterih knjige ...

**Bukla:** Naslovnica knjige je njena osebna izkaznica. Čeprav velja reklo, da ne sodi knjige po platnicah, je zunanja podoba knjige prvi stik bralca s knjižnim delom. Kako ocenjuješ slovensko oblikovanje knjižnih naslovnice? Njihova kakovost pada, raste ali je ves čas na isti ravni?

**Valetič:** Mislim, da kakovost valuje. Na to vplivajo tako trendi kot – spet – čas in denar, ki so ju založniki pripravljene vložiti v oblikovanje. Stvari nekje napredujejo, drugod stagnirajo in nazadujejo. Včasih mi kdo reče, da je kak ovitek boljši od vsebine, spet drugič se sprašujem, ali sem dal od sebe nekaj, kar je sploh kos vsebini. Kakovost je seveda odvisna od nadarjenosti in trdega dela nas, ki oblikujemo, še kako odvisna pa je tudi od urednic in urednikov, ki so/ste prvi bralke in bralci, ki bodo sprejeli ali zavrnili neko podobo, neko likovno postavitev.

**Bukla:** Poleg oblikovalca in avtorja si tudi strasten bralec knjig. Kaj boš bral to poletje?

**Valetič:** Pred kratkim so me povabili v žirijo Rožančeve nagrade, kar sem s ponižnostjo sprejel, zato bom bral slovenske eseje, kar mi niti v preteklosti ni bilo tuje. Pripravil sem si tudi založbo stripovskih romanov, pa Kendov potopis *Apalaška pot*, Človeško telo Billa Brysona, glasbeno knjigo *Zamisli život ...* Dušana Vesiča, pa tudi kak roman se bo moral najti vmes.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

**ZELO ZA** Najboljši filmi XXI. stoletja po izboru dolgoletnega filmskega kritika

UMco, 2022, m. v., 471 str., 25 €

**NAJVEČJI HITI XXI. STOLETJA**

UMco, zbirka Angažirano, 2022, m. v., 1070 str., 36,90 €

Publicistična kariera filmskega kritika in esejista Marcela Štefančiča, jr. (1960) je dolga že skoraj štiri desetletja in njen večji (knjižni) del se zdaj že nahaja v 21. stoletju, ko je skrbno in redno recenziral vse, kar je prišlo na naš redni kino spored, obenem pa se s svojim eruditskim znanjem v svojih razburljivih esejih ves čas posvečal največjim temam stoletja, v katerem živimo. Tako sta zdaj izšli njegovi referenčni knjigi z obeh področij. V knjigi *Zelo za* so zbrane recenzije približno tristo filmov (torej okoli petnajstletno), ki jim je Štefančič v tem stoletju dal oceno Zelo za, kar pomeni, da jih uvršča med najboljše filme tega stoletja (zadnji film v knjigi s to oceno je *Top Gun: Maverick*, ki je še na sporedu), medtem pa je v obsežnem delu *Največji hiti XXI. stoletja* (ki predstavljajo njegovo stoto knjigo) zbral svoje najboljše eseje, ki jih je napisal v zadnjih dveh desetletjih, od katerih nekateri še niso bili objavljeni v knjižni obliki. Obvezni knjigi za vse ljubitelje filma (in najboljših filmov) in pronicljivih esejev, saj je bil Štefančič s svojimi knjigami v zadnjem desetletju med drugim šestkrat nominiran za Rožančevo nagrado, dvakrat pa jo je tudi dobil. > SAMO RUGELJ



... filmski kritik lahko daje odgovore celo na vprašanja, ki jih sploh ni ...



ALJOŠA TERNOVŠEK

**ON MISLI S SVOJO GLAVO**

Pivec, 2022, t. v., 142 str., 24,90 €

Aljošo Ternovška poznamo kot dramskega in filmskega igralca ter televizijskega voditelja. Od januarja 2019 do februarja 2022 pa je v Večerovi rubriki ona/on objavljala kolumne, katerih izbor je na voljo v pričujoči knjigi. Zbirke kolumn so ne-hvaležne, saj kolumne pogosto odražajo takrat aktualno stanje, komentirajo, se odzivajo in v knjigah se njihova ost lahko tudi izgubi, a zdi se, da so izbrane kolumne Aljoše Ternovška

to past zaobšle. V besedilih, razvrščenih kronološko, se dotakne izborov za mis sveta, ki jih primerja s pasjimi razstavami, ob kulturnem prazniku se spomni razstav, filmov, predstav, ki so ga zaznamovali. Zanimiv, sproščen in duhovit prerez razmišljanj in uvidov, ki je izšel ob avtorjevem jubileju. > NEŽA VILHELM

TOMAŽ GRUŠOVNIK

**MIDVA NE BOVA REŠILA SVETA!**

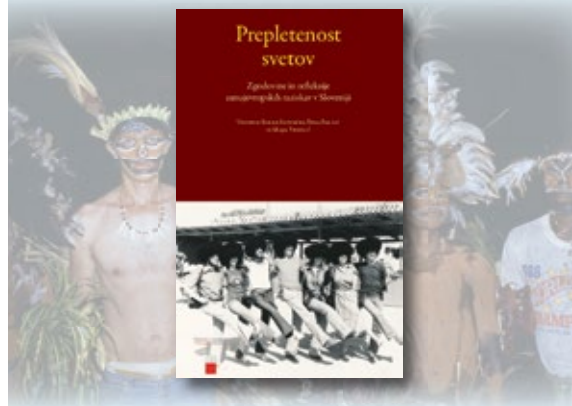
Eseji o teorijah zarot

Mladinska knjiga, zbirka Ergo, 2022, m. v., 159 str., 9,99 €, JAK

Sociolog Tomaž Grušovnik je za knjižno zbirko Ergo leta 2021 že napisal knjigo *Karantenzofija*, v kateri je ponudil svoja razmišljanja o družbenih vidikih pandemije, zdaj pa jo je nadgradil z obsežnejšim in širše zastavljenim delom *Midva ne bova rešila sveta*, v katerem je obdelal teorijo in prakso teorij zarot, ki so med epidemijo spet močneje vzniknile v različnih oblikah. Teorije zarote so tako po njegovem stvari in dogodki, a) ki močno odstopajo od splošno sprejetih, b) zanje se predpostavlja skrivni namen vršilcev, c) imajo splošno sprejete principe za del manipulacije, č) za zunanjega opazovalca pa so bolj ali manj neutemeljena špekulacija, ki je daleč stran od vsakršne gotovosti, vendar se iz najrazličnejših vzrokov vseeno »primejo« pri določenem delu prebivalstva. Po Grušovniku teorije zarote pri ljudeh namreč naslavlja pomembne psihološke potrebe, kot so avtonomija, občutek varnosti, reda in nadzora, pa tudi dostojanstva, zato jih ni mogoče preprosto odpraviti z znanstvenim in pedagoškim pristopom. Ob koncu knjige Grušovnik našteje tudi najbolj znane teorije v obtoku, nekatere, denimo umor Ivana Krambergerja, so tudi našega, lokalnega značaja. Dobrodošla knjiga! > SAMO RUGELJ

**Prepletenost svetov**ZGODOVINE IN REFLEKSIJE ZUNAJEVROPSKIH  
RAZISKAV V SLOVENIJI

UREDILE: SARAH LUNAČEK, TINA PALAIČ, MAJA VESELIČ

**Lingvistični atlas za študij dvojine v slovenščini**

LUCIEN TESNIÈRE

PREVOD IN UVOD K SLOVENSKI IZDAJI:  
MOJCA SCHLAMBERGER BREZAR**O Polakach i Słowęcach**– W KRĘGU JĘZYKOWO-KULTUROWYCH  
STEREOTYPÓW

MARIA WACŁAWEK, MARIA WTORKOWSKA

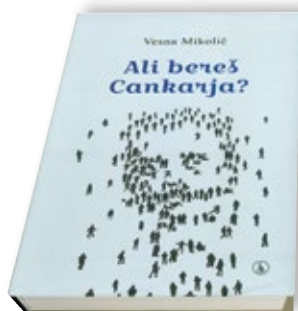
Univerza v Ljubljani  
Filozofska fakultetaZnanstvena založba  
Filozofske fakultete UL in  
Knjigarna Filozofske fakultete ULt.: 01/241 1119,  
e.: knjigarna@ff.uni-lj.si  
https://knjigarna.uni-lj.si/

VESNA MIKOLIČ

**ALI BEREŠ CANKARJA?**

Slovenska matica,

2021, t. v., 146 str., 19 €, JAK



Vesna Mikolič

Cankarjeva književnost velja za zahtevno in stereotip delno drži, uvodoma pove dr. Vesna Mikolič, vendar obstaja pot, ki vodi do točke, ko zahtevnejše in ustvarjalno branje postane užitek, ker dosežemo prag avtorjevih

ključnih besed in temeljnih pomenov, na katerem se nam odpre razumevanje celotnega besedila. V nadaljevanju avtorica predstavi inovativen pristop za doseganje nove bralne pismenosti in zmožnosti za branje (tudi) zahtevnejših besedil. Monografija je v prvi vrsti namenjena učiteljem in učencem (mladim), vendar tema nove bralne strategije razpira zanimiv nov vid v zahtevna besedila tudi izkušenim bralcem. Avtorica bralno strategijo ključnih besed predstavi in izpelje konkretno, na primerih odlomkov Cankarjevih del. Strategija petih korakov razloži, kako prepoznati pisateljeve ključne besede, kako doumeti moč njegove besede, kako se potopiti v njegove osnovne idejne plasti in etos besede, kako razumeti njegov (med)kulturni pogled in razpoloženje besedila. Ali povedano drugače: monografija na konkretnih primerih pokaže pot, kako usmeriti pozornost na Cankarjev jezik, usvojiti njegovo besedišče in simboliko, nato pa na osnovi svoje bralne in življenjske izkušnje iskati sporočila zase in za čas, v katerem živimo. Avtorica je redna profesorica, ki predava na Univerzi v Trstu, in znanstvena svetnica na področju jezikoslovja, esejistka in publicistka, ki se raziskovalno ukvarja z jezikom in kulturo, pomenoslovjem, terminologijo in jezikom predvsem v književnosti in znanosti. Njej opus obsega več kot petsto bibliografskih enot, med katerimi izstopa znanstvena monografija *Izrazi moči slovenskega jezika* (2019). > MAJA ČREPINŠEK

TOMO VIRK

**ZAKAJ JE LITERATURA POMEMBNA**

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,

2022, t. v., 162 str., 19 €, JAK



... branje za  
vedoželjne  
preučevalce  
literature ...

Nova monografija profesorja, prevajalca in literarnega teoretika Toma Virka prinaša tematsko povezan nabor besedil iz približno tridesetletnega obdobja, od konca osemdesetih do pred nekaj let, v njih pa avtor na različne načine in na več ravneh analizira in reflektira pomen in družbeno vlogo literature ter literarne vede. Ti eseji različnih dolžin in idejne ambicioznosti se tako po eni strani dotikajo pomena literature v ključnih političnih obdobjih, denimo pred osamosvojitvijo Slovenije, se po drugi strani posvečajo trenutnim dogodkom, denimo nadlegovanju Gorana Vojnoviča po izidu njegovega prvenca (kar je paradoksalno pokazalo na moč literature), po tretji strani pa se sprašujejo tudi o temeljnih temah, denimo kakšne so perspektive leposlovja in vede o njem (ob koncu prejšnjega tisočletja). Branje za vedoželjne preučevalce literature je organizirano kot strokovna monografija s seznamom literature, kazalom in strokovnima recenzentoma, izvirna posebnost pa so redakcijski vnosi iz leta 2022, ki časovno kontekstualizirajo že objavljene spise. > SAMO RUGELJ

KRISSE KNEEN

**TRIKRAT POKOPANA**

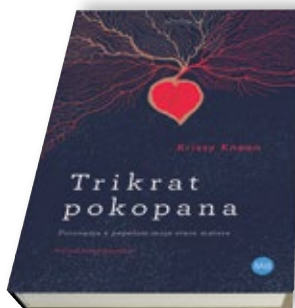
Potovanja s pepelom

moje stare matere

prevod: Meta Osredkar

Miš, zbirka Srebrne niti,

2022, t. v., 325 str., 35,95 €, JAK



Krissy Kneen

»Od stare matere sem se naučila čarovnije pripovedništva in tako kot v njenih bodo tudi v mojih zgodbah vedno se lesketajoče niti resnice,« na začetnih straneh svojih spominov zapiše avstralska pisateljica Krissy Kneen (1968) in potem pred bralce nasuje drobce čarobnih pripovedi o svoji neobičajni družini in iskanju lastnih korenin. Ekscentrična babi-

ca Lotty/Dragica, ki jo tudi vnukinje kličejo mama, z železno roko vlada svojima dvema hčerama in dvema vnukinjama, ne zaupa moškimi in prav ničesar noče razkriti o svoji preteklosti, ki sega od Slovenije, preko Aleksandrije v Egiptu do čudaškega samotnega posestva v vročem Queenslandu na vzhodni obali Avstralije. Odrasla Krissy poskusi vsaj približno zapolniti prazne lise v življenjski zgodbi svoje babice, zato po njeni smrti z njenim pepelom iz daljne Avstralije odpotuje v Ljubljano in nato še v Egipt. Bralci tako plujemo med njenimi najdbami in spomini, ki se nejasno premikajo v času in prostoru, od povsem dokumentarnih zapisov (na primer kako pripraviti štruklje) in fotografij sorodnikov do fikijskih motivov, ki nežno spodbujajo k nadaljnjemu branju in razumevanju babičinega življenja. Neobičajno strukturirano, vendar skrbno premišljeno introspekcijo Krissy Kneen uporabi kot poetični vpogled v življenja svojih prednikov, da bi s tem bolje spoznala in razumela tudi samo sebe. > RENATE RUGELJ

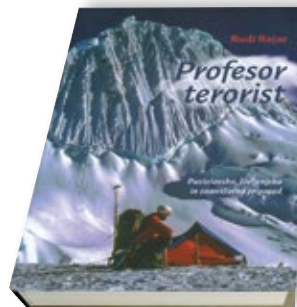
RUDI RAJAR

**PROFESOR TERORIST**

Pustolovska, življenjska in

znanstvena pripoved

Silapa, 2022, m. v., 379 str., 28 €

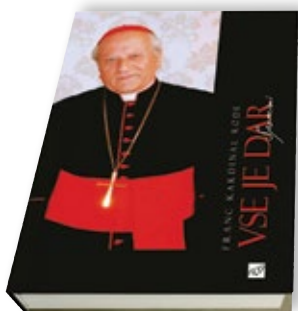


Knjiga, ki te ugrabi na prvi strani! Prof. dr. Rudi Rajar ima za seboj nenavadno življenjsko pot – doktoriral je na francoski univerzi, danes je zaslužni profesor ljubljanske univerze, med drugim je delal tudi pri Mednarodni agenciji za atomsko energijo v Monaku, hkrati pa živi pestro življenje: bil je član druge jugoslovanske odprave v Ande, jadrал je celo življenje (njegovi jadrnici je ime Grand Tič), prepotoval skoraj osemdeset dežel, na Tajskem spoznal svojo četrto ženo ... »Gotovo so najlepša doživetja v življenju ljubezen do žene in otrok.« Vse zanimive življenjske prigode uspešno strne v knjigi, hkrati pa doda izmišljeno zgodbo ugrabitve. Prava napeta pustolovščina, ki vsebuje ekspertno utemeljene opise in izračune hidravličnih pojavov, je zaradi strokovnosti in drugačne tematike, kot smo je sicer vajeni v kriminalnih romanih, atraktivna, in zgodbo kar požiramo stran za stranjo. Tako natančno prikazuje, da nam že uvodoma pove, da je moral spremeniti opis diverzije na nuklearno elektrarno po nasvetu strokovnjakov za jedrsko varnost, sicer bi se verjetno izmišljena zgodba o ugrabitvi hitro sprevrgla v pravo ugrabitve! V knjigi nas čaka 165 odličnih avtorjevih fotografij, ki prigodam dodajo pristno noto. In kot pravi avtor in glavni junak: »Ne dam in ne dam se, grem naprej!« > AJDA VODLAN

FRANC RODE

**VSE JE DAR**

Spomini

Celjska Mohorjeva družba,  
2022, t. v., 688 str., 49,50 €

Škofovskih knjižnih izpovedi do zdaj nismo bili deležni v velikem obsegu, saj je nekaj o sebi pisal škof Tomaž Hren, več škof Anton Bonaventura Jeglič, oba pa sta pisala predvsem o sebi kot politikih oziroma v primeru nadškofa Antona Vovka kot talcih politik (popisal je namreč svoja srečanja in pogovore z varnostno-obveščevalno službo). Franc kardinal Rode (1934) se je odločil, da bo napisal – seveda v okviru možnosti – kar se da osebne in intimne spomine, rezultat pa je dobresedno kardinalna, torej obsežna (na več kot 700 straneh ter z obsežno slikovno prilogo) monografija, pisana z mislijo, da jo bo v roke vzel prijazen, ideološko neobremenjen, razgledan in zrel bralec, ki življenje in ljudi presoja iz globine, modro in trezno. Gre za memoarsko pričevanje človeka, ki je v Cerkvi in družbi, v Sloveniji in svetu pustil globok pečat, v knjigi pa se Rode sprehodi vse od mladostnih let, ki so jih zaznamovala močna notranja doživljanja, mladostne sanje, hrepenenja, zahtevnost do samega sebe itn., pri čemer izhaja iz svoje globoke ukoreninjenosti v slovensko zemljo, saj je, tako njegovo družino opredeli profesor Rebula, šlo za »klasično trdno krščansko gorenjsko rodbino«, ki sega v 16. stoletje. Knjiga z marsikje osupljivo izpovedno močjo in izbranim pripovednim pristopom se v nadaljevanju posveti zunanjemu dogajanju in službah, ki jih je dr. Rodetu zaupala Cerkev, vse do trenutka kmalu po novem letu 2011, ko mu je namestnik državnega tajnika sporočil, da je papež imenoval njegovega naslednika na čelu kongregacije za redovnike, s čimer mu je prenehala služba prefekta, napočil pa je čas spominov. Pri tem avtor v svojem slogu poudarja »nisem zlatnik, da bi vsem ugajal«, njegova neodvisnost od javnega mnenja pa mu je dajala svobodo osebnega izražanja lastnega pogleda. Ta je lasten tudi knjigi *Vse je dar*, ki je že takoj po izidu naletela na izjemen odmev pri tistih, ki so podrobno spremljali kardinalovo (javno) življenjsko pot. Kaj je torej gnalo dr. Rodeta v življenju, po čem je hrepenel? »Veličina, lepota, radost, svoboda, skratka polno in bogato življenje, in za vsem tem – Večnost, pravzaprav On.« Ena najambicioznejših slovenskih avtobiografij, ki smo jih dobili v zadnjih desetletjih! > SAMO RUGELJ

MATEJA RATEJ

**TRIUMFA TOR**Anton Korošec v prvi Jugoslaviji  
Beletrina, 2022, t. v., 533 str., 34 €, JAK

Znanstvena monografija Mateje Ratej v osiše postavlja Antona Korošca, katoliškega duhovnika, ki se je vzpel na čelo Slovenske ljudske stranke, prodornega politika, ki si je prizadeval za popolno prežetost slovenske družbe s katoliško mislijo, in hkrati enega najvplivnejših politikov v prvi Jugoslaviji. Avtorica politično biografijo prepleta s poglobljeno študijo delovanja SLS, ki ji je Korošec, karizmatični politik z avtoritarnimi osebnostnimi predispozicijami, načeloval od leta 1917 do smrti 1940, v času, ko se je razraščal nepomirljiv antagonizem med (ilegalnim) komunističnim gibanjem in etablirano politiko konservativne (katoliške) politike. Koroščevo delovanje predstavi tudi v luči njegovega položaja najvplivnejšega slovenskega politika prve polovice 20. stoletja, saj se je kot član različnih jugoslovanških vlad z iznajdljivostjo, prilagodljivostjo in bistroumnostjo obdržal v kaotični realnosti Karadordevičeve Jugoslavije vse do smrti leta 1940. Monografija je plod dveh desetletij raziskav. Nastala je na osnovi razprav, za knjižno izdajo nadgrajenih in smiselno povezanih v časovni, še bolj pa v tematski lok, ki predmet obravnave umešča v družbeni kontekst. Avtorica, znanstvena sodelavka Inštituta za kulturno zgodovino pri ZRC SAZU, se v okviru koncepta historične antropologije posveča zlasti proučevanju mentalitet v času med svetovnima vojnoma. Koncept motri posameznika in hkrati pojasnjuje pretekle družbene zakonitosti, pojme, pojave, odnose, mišljenja in stanja, ne da bi se preteklosti pollašali z razlagalnimi postopki. (Ratejeva je širši javnosti znana po znanstvenih monografijah *Svastika na pokopališkem zidu: poročilo o hitlerizmu v širši okolici Maribora v tridesetih letih 20. stoletja*; *Vojna po vojni: štajerske kmečke družine v dvajsetih letih 20. stoletja in Markuzzijev madež: rojevanje človekovih pravic po prvi svetovni vojni*). Monografijo (opremljeno s popolnim znanstvenim aparatom) zaključuje s poglavjem o boju za Koroščevo politično dediščino v začetku devetdesetih let 20. stoletja, s čimer nudi boljše razumevanje sodobne slovenske politične stvarnosti. > MAJA ČREPINŠEK

... najvplivnejši  
slovenski politik  
prve polovice  
20. stoletja ...

**In memoriam: Marlenka Stupica (1927–2022)**

V zadnjih junijskih dneh se je poslovila Marlenka Stupica (1927–2022), velikanka slovenske ilustracije in likovne ustvarjalnosti, globoko vtisnjena v slovenski kulturni spomin kot ustvarjalnica vizualnih podob preštevanih slikanic. Svojo umetniško pot je pričela na Akademiji za likovno umetnost, kjer je leta 1950 postala ena prvih diplomantk te visokošolske ustanove. Slikarski talent je izkazovala na raznolikih področjih ustvarjanja, poleg ilustratorstva je delovala tudi kot oblikovalka scenografij in snovalka skic in osnutkov lutk. Kot je zapisano na spletni strani Mladinske knjige, je zanje ilustrirala ali opremila več kot sto otroških slikanic ali knjig, sodelovala pa je tudi z revijama *Ciciban* in *Cicido*. Njena dela so nedvomno zaznamovala slovensko ilustratorsko pokrajino in skozi otroštvo pospremila številne mlade bralke in bralce. Danes že prepoznavne in

slovite pravljicne like, ki so nastali pod njenim čopičem, lahko najdemo v otroških knjigah in slikanicah, med katere štejemo tudi znamenito *Piko Nogavičko* Astrid Lindgren, *Trnuljčico* in *Sneguljčico* bratov Grimm, *Mehurčke* Otona Župančiča, *Moj dežnik je lahko balon* Ele Peroci, ljudske pesmi *Pojte, pojte, drobne ptice* in mnoge druge. Za svojo likovno virtuoznost je prejela številne domače kot tudi mednarodne nagrade, kot so nagrada Prešernovega sklada (1972), Prešernova nagrada za življenjsko delo (2013), Župančičeva nagrada za življenjsko delo (2019), nekaj Levstikovih nagrad in številne druge. Leta 1994 je bila s svojim vrhunskim delom vpisana na častno mednarodno listo IBBY. Za seboj je nedvomno pustila neizmerljivo umetniško dediščino, zasidrano v naše domišljjske svetove in večgeneracijsko odraščanje. > TANJA BOŽIČ



Foto: Mladinska knjiga

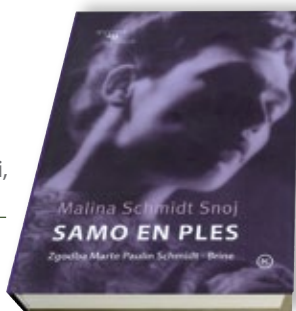
MALINA SCHMIDT SNOJ

## SAMO EN PLES

Zgodba Marte Paulin Schmidt – Brine

Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi, 2022, pt. v., 474 str., 37,99 €, JAK

V izvrstni memoarski knjižni zbirki Spomini in izpovedi in pod budnim uredniškim očesom Nele Malečkar, ki je uredila tudi letošnjega kresnikovega nagrajenca *Sto let slepote* Romana Rozine, je zdaj izšla natančna, vsebinsko bogata in z mnogimi fotografijami, ki so umetelno povezane z vsebino, opremljena življenjepisna knjiga Marte Paulin Schmidt – Brine, ki jo je napisala njena hčerka Malina Schmidt Snaj (1946). Slednja je bila v času svoje delovne dobe, po diplomi iz dramaturgije na AGRFT in slovenščine na Filozofski fakulteti, asistentka za zgodovino drame na AGRFT, o slovenski dramatik pa je obsežno pisala ter iz nje tudi doktorirala. *Samo en ples* je življenjska zgodba plesne umetnice Marte Paulin Schmidt (1911–2002), ki je bila pred vojno izjemno obetavna plesalka, v vojni, kjer si je nadela partizansko ime Brina, po katerem jo še danes poznajo, pa je bila članica znamenite kulturniške skupine 14. divizije (njen član je bil tudi pesnik Karel Destovnik – Kajuh). Ker so ji posledice vojnih mesecev, ko so ji pomrznile noge, onemogočile nadaljnjo umetniško pot, je Brina po vojni začela delovati kot izvirna pedagoginja na plesnem področju in tudi tam pustila sled s svojimi koreografijami in strokovnimi priročniki. Med drugim je leta 1966 skupaj z ilustratorko Lidijo Osterc in glasbenico Miro Voglar pripravila priročnik *Čirule čarule* za glasbeno-plesno vzgojo predšolskih otrok, kasneje pa še dva. Njena hči Malina Schmidt je pazljivo in z uporabo vseh razpoložljivih virov (knjiga ima več kot štiristo opomb) rekonstruirala njeno predvojno, medvojno in povojno življenje ter pred nami mojstrsko spleta zgodbo o življenjski poti umetnice, ki ji kolesje zgodovine ni prizanašalo, vendar se mu je vsakič znova znala prilagoditi. > SAMO RUGELJ

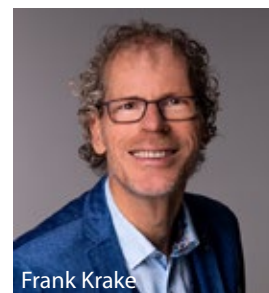


... življenjska  
zgodba plesne  
umetnice ...

FRANK KRAKE

## ZADNI PREŽIVELI

prevod: Ljubica Karim Rodošek  
Hiša knjig, 2022, m. v., 333 str., 15,95 €



Frank Krake

To je zgodba, napisana tako doživeto in neposredno, da je ne izpustiš, dokler je ne prebereš na mah! Zgodba, ki se je preprosto morala izluščiti iz glavnega protagonista, Nizozemca Wima Aloserija. Ta se jo je odločil predati svetu šele pri svojih 94. letih. Bralec v tej pretresljivi pripovedi sprva potuje skozi Wimovo otroštvo, ki so ga zaznamovali silna revščina, alkoholizem in nasilje njegovega očima, pred katerim se je mali fantič nenehno zatekal v svoje improvizirano skrivališče za tanko leseno steno. A prav njegovo precej žalostno otroštvo ga je opremilo z najrazličnejšimi preživetvenimi strategijami. Te so mu kasneje pomagale, da se je po svojih najboljših močeh pretolkel skozi vse mogoče grozote druge svetovne vojne od prisilnega dela v Nemčiji, od koder je zbežal na strehi vlaka in se nato skrival na nizozemskem podeželju, do kasnejših neizprosni in krutosti, ki jih je kot dvajsetleten mladenič preživel v treh grozljivih nemških koncentracijskih taboriščih. Zgodba o moči poguma, iznajdljivosti in trdne zavezanosti h glavnemu cilju: neustavljivi želji po preživetju! Branje, ki ga toplo priporočam vsem generacijam! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JANEZ JUHANT

## LAMBERT EHRLICH

Prerok slovenskega naroda  
Mohorjeve družbe (Celovec, Celje in Gorica), Društvo Združeni ob Lipi sprave in Teološka fakulteta,  
2022, t. v., 640 str., 42 €



Lambert Ehrlich, profesor in organizator katoliške protikomunistične mladine v obdobju med svetovnima vojnama in prvem letu italijanske okupacije, je bil do smrti pod strelivo vosovskih likvidatorjev ena ključnih osebnosti tedanjega razrvanega slovenskega prostora. A tudi zanj je, tako kot za Antona Korošca, šele trideset let po osamosvojitvi prišel čas, da stopi pred javnost v bolj celoviti predstavitvi, kot jo je v prevladujočem zgodovinpisju izrisala zlasti njegova odločna protikomunistična drža. Teolog in filozof Janez Juhant tej enostranski in zato pomanjkljivi podobi z navajanjem manj znanih ali sploh neznanih podrobnosti dodaja pogled z druge strani. Opozarja na Ehrlichovo zavzemanje za pravice Slovencev kot majhnega naroda na pariški mirovni konferenci, pa tudi manjšine na Koroškem, ki ji je, rojen v še avstrijski Kanalski dolini, pripadal tudi sam. Podrobno piše o Ehrlichovem rodu in vrhunski izobrazbi, duhovniških službah ter zavzetem pedagoškem in publicističnem delu, pri čemer je zaradi njegove načelnosti prihajalo do napetih odnosov z Ernestom Tomcem, škofom Rožmanom, Kocbekom in drugimi voditelji na katoliški strani. Spomni tudi na mnenje nekaterih raziskovalcev, da je Ehrlich moral umreti, ker je bil ob komunistih edini sposoben organizirati odpor proti okupatorju, kar potrjuje njegova spomenica Italijanom. Priložnost več za enakopravnejše soočenje dveh sočasno vztrajajočih, a med seboj ne priznavajočih se resnic o tragičnih razsežnostih narodnega razdora v drugi svetovni vojni in po njej. > IZTOK ILICH



NORMAN OHLER

## HARRO IN LIBERTAS

Zgodba o ljubezni

in odporništvu

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga, zbirka Premiki,  
2022, t. v., 359 str., 34,99 €

Norman Ohler (1970) je nemški pisatelj in avtor mednarodne uspešnice *Popolna omama* (2015, zelo odmevne

tudi pri nas), v kateri je dokazoval, da so bili vojaki tretjega rajha med drugo svetovno vojno pod vplivom psihoaktivnih drog, ki so jim dale dodatno energijo za hitropotezno osvajanje okoliških držav. Tudi s svojo drugo neleploslovno knjigo *Harro in Libertas* se vrača v ta čas, kjer pa namesto z makro zgodovino nemške armade tokrat postreže z intimno zgodbo mladega nemškega para v času tretjega rajha. Ko Juda Henryja Erlangerja leta 1933 aretirajo SS in mučenja ne preživi, to spodbudi njegovega tesnega prijatelja Harra Schulzeja-Boysna, da začne proti Hitlerju in njegovim snovati upor. Nekoliko pozneje spozna samosvojo Libertas, privlačno Nemko iz plemiške družine, ob njuni strastni in svobodni ljubezni pa postaneta del odporniškega gibanja, ki se začne zoperstavljati nasilju nacionalsocialistične države. Njuno zgodbo, njuno epsko ljubezen, ki se je lahko zaključila le tragično, je Ohler popisal z osupljivo napetostjo ob natančnem navajanju zgodovinskih virov. Izvirna zgodba o ljubezni v času vojne. > SAMO RUGELJ

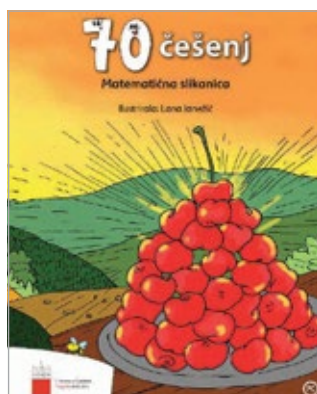
# Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti



## ESEJ O POGLEDU

Tatjana Capuder Vidmar  
111 str., 16,00 EUR  
Biotehniška fakulteta UL

*Knjiga o odnosu do narave  
in o tem, kako pomemben je  
pogled v urbanem okolju.*



## 70 ČEŠENJ: MATEMATIČNA SLIKANICA

Lana Janežič, Neža Lumpert,  
Klara Paulič in Neža Rudolf  
32 str., 10,00 EUR  
Pedagoška fakulteta UL

*Slikanica, kot didaktični  
pripomoček, otroka preko  
zgodbe vodi v svet matematike.*



## KAKO (ŠE) SPodbujati ZAPOSLENE: NOV IZBOR PSIHOLOŠKIH PRISTOPOV OD A DO Ž

Eva Boštjančič in Žan Lep (ur.)  
400 str., 29,90 EUR  
Založba Univerze v Ljubljani  
(Znanstvena založba  
Filozofske fakultete UL)

*Sistematičen in uporaben  
pregled pristopov za uspešno  
in učinkovito ravnanje  
z ljudmi pri delu.*



## SPOZNAVANJE MULTIVARIATNE ANALIZE S PROGRAMOM R

Denis Marinšek, Roman Rogelj  
237 str., 18,90 EUR  
Ekonomška fakulteta UL

*Statistika za ekonomske  
in poslovne vede, s primeri,  
pripravljenimi s programom R.*

V okviru Univerze v Ljubljani  
izhaja kar 50 znanstvenih revij.

Založba UL vzpostavlja  
portal Revije UL, kjer je  
že zdaj v odprtem dostopu  
na voljo več kot 6.500  
člankov iz najrazličnejših  
znanstvenih disciplin.

[journals.uni-lj.si](http://journals.uni-lj.si)

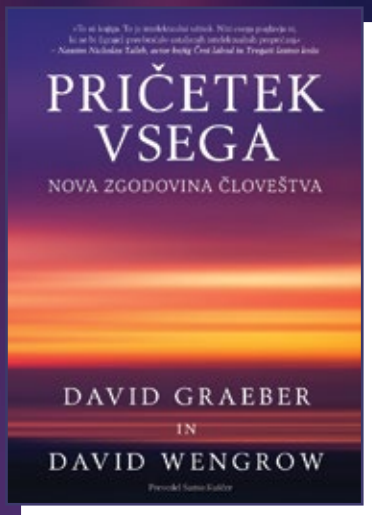
Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite v spletni knjigarni Založbe UL in na posameznih fakultetah.

Založba Univerze v Ljubljani  
Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana  
E: založba@uni-lj.si • T: 01 241 11 81

[knjigarna.uni-lj.si](http://knjigarna.uni-lj.si)

Univerza v Ljubljani





**Knjiga izide 1. septembra 2022!**

Prednaročniška cena 23,90 €, redna cena 29,90 €

obseg: 770 str., mehka vezava z zavihki

## PREDNAROČILO!

*Pričetek vsega* je prelomna knjiga, ki s pomočjo preučevanja arheoloških ostankov zgodnjih človeških naselbin z vsega sveta postavlja pod vprašaj splošno sprejeto tezo nastanka in razvoja človeških civilizacij, ki temelji na hierarhični družbi. Po dognanjih antropologa Davida Graeberja in arheologa Davida Wengrowa pa so bili ljudje več kot 95 odstotkov časa svojega obstoja organizirani v skupnosti, ki so bile zasnovane na veliko bolj enakopravnem načinu življenja.

## NOVA ZGODOVINA ČLOVEŠTVA!



David Wengrow in David Graeber

»Fascinantno in prelomno branje, ki sili k razmišljanju. Knjiga, ki bo sprožila razprave v prihodnjih letih.«

– RUTGER BREGMAN, AVTOR KNJIGE ČLOVEŠTVO

»To ni knjiga. To je intelektualni užitek. Niti enega poglavja ni, ki ne bi (igraje) preobračalo ustaljenih intelektualnih prepričanj.«

– NASSIM NICHOLAS TALEB, AVTOR KNJIG ČRNI LABOD IN TVEGATI LASTNO KOŽO

## ZGODOVINA

SERHII PLOKHY

### VRATA EVROPE

Zgodovina Ukrajine

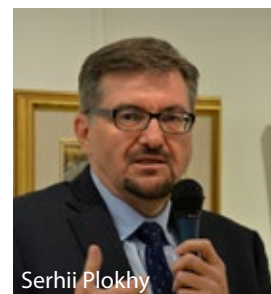
prevod: Niki Neubauer

UMco, zbirka Angažirano, 2022, m. v., 500 str., 28,90 €



*Vrata Evrope*, delo Serhija Plokhya, uglednega ukrajinskega zgodovinarja, profesorja zgodovine Ukrajine na znameniti Harvardski univerzi, katerega polje raziskovanja zajema intelektualno, kulturno in mednarodno zgodovino Vzhodne Evrope, velja za referenčno in natančno zgodovino te največje in najmanj poznane evropske države vse od antike do današnjih dni. V slovenščini smo dobili posodobljeno izdajo iz leta 2021 te zgodovinske raziskave, opremljene s kartografskim materialom, ki pregledno predstavi ukrajinsko preteklost. Knjiga nas

že na samem začetku podučiti, da je bil prvi zgodovinar Ukrajine sam Herodot, oče te starodavne vede, ki jo varuje muza Klio. Četudi nam je Ukrajina trenutno poznana po svojih zapletenih odnosih s sosedo Rusijo, je boj za njeno ozemeljsko integriteto in politično neodvisnost dolg in mukotrpen, zato je sedanji konflikt samo eden v nizu dolgih bojev. Avtor vztrajno zagovarja misel, da je zavoljo razumevanja trenutnega položaja te države nujno potrebno poznavanje njene preteklosti. Spričo te misli ne preseneča poglobljena in dosledna analiza zgodovinskih dejstev, ki zajemajo ključne prelomnice, pri čemer Plokhya svoje raziskovalno popotovanje začne že v 5. stoletju pr. n. š., raziskuje izvor Slovanov in se pomika k preostalim obdobjem v razvoju Ukrajine, ki je večkrat padla pod oblast raznolikih političnih entitet: tu najdemo denimo Vikinge, Bizantinsko cesarstvo, Mongole, Rusko carstvo, Sovjetsko zvezo, kar je nenazadnje pripeljalo do neodvisne in samostojne državne ureditve. Ravno njen geografski položaj, ki jo umešča na razpotje držav Centralne Evrope, Rusije in Srednjega vzhoda, je poskrbel, da so jo v vseh teh letih zaznamovali in sooblikovali številni vzhodni kot tudi zahodni imperiji, sama pa je postala svojevrstno stičišče kultur in religij. Medtem ko knjigo odpirajo zemljevidi razvoja ozemlja, se pričujoča izdaja zaključuje z zgodovinsko časovnico in kronološko predstavitevijo osebnosti, ki so kovale ukrajinsko iskanje lastne identitete, to so denimo: Jaroslav Modri, čigar hči Ana je postala kraljica Francije, Nikita Hruščev in Leonid Brežnjev, ki sta Ukrajino dojemala za svojo domovino, kot tudi majdanski demonstranti iz let 2013 in 2014. Kot pojasni avtor, je trenutna tragična kriza predvsem prikaz ponavljanja zgodovine, *Vrata Evrope* pa nudijo izčrpen in temeljit uvid v izvore enega najnevarnejših mednarodnih konfliktov po obdobju hladne vojne. > TANJA BOŽIČ



Serhii Plokhya

## ZMAGOSLAVNO LETO

Osamosvojitvena zgodba naše države Slovenije

urejanje: Andreja Valič Zver

Družina, 2022, t. v., 414 str., 39,90 €

Slikovna monografija ob 30. obletnici Republike Slovenije predstavlja dogajanje med 1. januarjem 1991 in 15. januarjem 1992. Prispevke, ki so bili sprva objavljeni na spletni strani gov.si/slovenija30, je kot projekt Urada vlade za komuniciranje od decembra leta 2020 do januarja 2022 pripravljala skupina enaindvajsetih avtorjev, med katerimi so zgodovinarji, novinarji, komentatorji, politični analitiki in drugi. Vire so črpali iz domačih in tujih časopisnih poročil v času osamosvajanja, iz različnih spletnih in ustnih virov ter iz osamosvojitvenih aktov Republike Slovenije. Spletne prispevke je za monografijo skrajšala urednica Andreja Valič Zver, ob vsakem prispevku pa je objavljena tudi QR koda, ki bralca usmeri na celoten prispevek na spletni strani. > MAJA ČREPINŠEK



»S knjigo *Zmagoslavno leto* smo želeli nadgraditi spletne prispevke in jih povezati v skrajšano, a strnjeno celoto, da bi bralec začutil utrip tega zmagoslavne leta. Ohranili smo datumski prikaz, tako da se lahko bralec osredotoči le na določen datum ali pa spozna to pomembno obdobje kar od prvega datuma in vse do mednarodnega priznanja Slovenije 15. januarja 1992. Pomembni dogodki so nas združevali in ustvarjali še močnejšo vez med Slovenkami in Slovenci. Naj fotografije v knjigi same povedo zgodbo o prelomnih časih, ko smo bili eno in smo imeli skupni cilj. Pa tudi spomnijo na lepote Slovenije, ki te pustijo brez besed. Takrat spregovorijo verzi naših pesnikov, ki prikažejo vse tisto, kar začitimo: globoko pripadnost in ljubezen do naše skupne domovine.« – uredniški odbor knjige

Prednaročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani [www.bukla.si](http://www.bukla.si)

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana  
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj  
založenih knjigarnah!



## FOLKLORNO GRADIVO IZ TERA – 1940

Terenski zapisi Milka Matičetovega  
urejanje: Barbara Ivančič Kutin, Rok Mrvič,  
Monika Kropelj Telban

Založba ZRC, 2022, t. v., 240 str., 26 €



Milko Matičetov je bil eden redkih znanstvenikov jezikoslovcev in folkloristov, ki ga zlasti na račun različnih priredb *Zverinic iz Rezije* pozna več rodov slovenskih bralcev. Pred nekaj leti je bilo objavljeno tudi pripovedno gradivo, zbrano med Slovenci v Porabju, najnovejša izdaja pa se vrača prav na začetek njegovega tovrstnega delovanja. Gre za izjemno dragoceno gradivo, ki ga je Matičetov, še študent klasične in moderne filologije na padovanski univerzi, leta 1940 zbral in zapisal v Terski dolini v Benečiji. Ves navdušen ga je po vojni pripravil za objavo, do katere pa je prišlo šele osem let po njegovi smrti. Knjiga vsebuje sto deset zapisov pripovedi, pregovorov, rekov, ugank in drugih folklornih enot, ki jim sam Matičetov ni napisal spremne študije, so pa to s pomočjo v originalih ohranjenih zbiralčevih sprotnih komentarjev in opomb storili uredniki in urednik, ki so kritičnim fonetičnim prepisom z vzporednim knjižnim prevodom dodali še faksimile rokopisa. S tem so (vsaj!) v zapisu trajno ohranili še en del slovstvenega folklornega izročila Slovencev v Italiji. > IZTOK ILICH

MIHA KOZOROG ET AL.

## MEJE; Antropološki uvidi

Založba ZRC, 2022, t. v., 246 str., 19 €



Beseda meja ima številne pomene, pogosto povezane z drugačnostjo, ki se kaže z ene in druge strani vidne ali nevidne ločitvene črte. V minulih dveh letih so na primer meje zaradi virusa, ki se širi brezmejno, pojavile tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Uredniki, ki so hkrati tudi avtorji poglavij v knjigi, se z različnih vidikov ukvarjajo z mejami kot pomembnimi dejavniki državljanstva, identifikacije, preživetja, političnih aktivnosti ter zamišljanja preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, gibanja in še marsičesa v bivanju ljudi, ki živijo ob mejah ali se z njimi iz različnih razlogov srečujejo. Prvi razdelek se ukvarja z raziskavami mej v antropologiji in etnologiji, drugi nosi naslov *Ekologija meje*, tretji, *Od meje do meje*, se posveča predvsem slovensko-madžarski meji, četrti pa ga dopolnjuje z raziskavo *Čezmejno sodelovanje in evropeizacija slovensko-madžarskega obmejnega območja*. Peti razdelek razkriva, kako se meja kaže živalim, zlasti divjadi, in kako ljudem ter kako so na Goriškem oboji vpleteni v izdelovanje meje. > IZTOK ILICH

## SODOBNI POGLEDI IN IZZIVI V VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEM IN SVETOVALNEM DELU

Prispevki ob jubileju

Metoda Resmana

urejanje: Petra Gregorčič Mrvar, Jana Kalin

Založba Univerze v Ljubljani,

2022, m. v., 195 str., 19,90 €



Monografija je nastala ob osemdesetletnici prof. dr. Metoda Resmana, ki se je v svoji bogati karieri ukvarjal s pedagogiko, šolskim svetovalnim delom, šolskim vodenjem in menedžmentom. Svoje znanje in spoznanja je delil z mnogimi generacijami študentov, s svojim raziskovalnim delom pa je pomembno zaznamoval pedagoško znanost. V prvem delu knjige predstavi svojo poklicno pot in temeljna odkritja, kar popestri z obilico spominov, v drugem delu pa so zbrani prispevki avtoric in avtorjev, ki s svojim raziskovalnim delom gradijo na spoznanjih dr. Resmana in jih poglobljajo. Monografija je aktualna tako za vse raziskovalce in študente pedagogike kot tudi za pedagoške delavce. > SANJA PODRŽAJ

## DEDIŠČINA V AKCIJI

urejanje: Jasna Fakin Bajec

Založba ZRC,

2021, m. v., 74 str., 9 €



Priročnik *Dediščina v akciji* je del enako imenovanega ciljnoraziskovalnega projekta iz let 2019–2021. Izkušena urednica ga je pripravila s sodelovanjem Martine Pogačarja z ZRC SAZU, Matevža Strausa, strokovnjaka za urbane študije in razvijanje tehnologij in orodij za digitalno inoviranje kulturne dediščine, in Melite Lemut Bajec, učiteljice na Srednji šoli Venca Pilon v Ajdovščini. Nastal je, da bi osebju izobraževalno-vzgojnih ustanov ter zavodov in društev predstavil pristope, metode, tehnike in primere dobrih praks za raziskovanje in interpretacijo preteklosti ter načinov spodbujanja aktivnega sodelovanja otrok in mladih pri raziskovanju in poučnem odkrivanju kulturnih, zgodovinskih in naravnih posebnosti svojega kraja. Poglavja, ki sledijo uvodu, odgovarjajo na vprašanja: Kaj je kulturna dediščina in zakaj se z njo sploh ukvarjati?, Kako raziskovati preteklost in soustvarjati kulturno dediščino z otroki in mladino? in Stopimo na pot raziskovanja kulturne dediščine s predlogi za ustvarjalno delo. Za lažje razumevanje so dodane fotografije s terena in Slovar konceptov in pojmov, povezanih z dediščino. > IZTOK ILICH

Franc kardinal Rode  
**VSE JE DAR**  
*Spomini*  
(49,50 €)

Branko Cestnik  
**ŠESTI PEČAT**  
(35 €)

Fjodor M. Dostojevski  
**ZLOČIN IN KAZEN**  
(39,50 €)

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

info@celjska-mohorjeva.si • 03 490 14 20 • 01 244 36 50

www.mohorjeva.org

Zgodba knjigarne in založbe Libris, ki letos praznuje trideset let svojega delovanja, ni samo izjemen primer izvrstnosti in trdoživosti, ki ju potrebuje knjiga, da bi preživela raznolike, ne vedno naklonjene pogoje in razburkana obdobja knjigotrštva. Je tudi zbir družinskih, prijateljskih, kolegijskih in sopotniških ustvarjalnih vezi; temeljni kamen zanje je leta 1992 postavila ustanoviteljica knjigarne Alojzija Zavnik, ki je letos praznovala 80. rojstni dan. Tako ustanoviteljica kot tudi trenutna direktorica Ingrid Celestina sta za svoje delo prijeli že več priznanj, knjigarne Libris pa se vztrajno drži sloves kvalitetnega koprškega knjižnega središča, informativne točke o knjigah s posebnim posluhom za vse literarne in kulturne ustvarjalce, še posebej tiste s primorskega konca. Ob tridesetletnici so zato pripravili bogat in raznolik program prireditev, ki so zaznamovale koprsko kulturno pokrajino v mesecu juniju.

## Svet v morju besed – 30. obletnica knjigarne in založbe Libris



S pomočjo Mestne občine Koper, Javne agencije za knjigo RS in številnih drugih ustanov in organizacij so ob okroglem jubileju pripravili širok nabor dogodkov. Že na prvi junjski dan je na Prešernovem trgu v Kopru potekala predstavitev nove knjižne izdaje *Kontaktna dialektologija na območju med Alpami in Jadranom*, posvečene Goranu Filipiju, ki sta jo uredili Suzana Todorović in Barbara Baloh (soizdaja Libris in UP PEF). Le dva dni pozneje, 3. junija, je v Mali loži v Kopru sledilo odprtje prav posebne razstave Svet v morju besed, ki jo je postavila Višja strokovna šola ŠC Srečka Kosovela iz Sežane. Razstavne panoje sestavlja sto fotografij v spomin na preteklo dogodka založbe Libris in njene obiskovalce, predstavljene tudi v knjižni obliki, katere oblikovalec je Peter Florjančič. Pestro je bilo tudi 8. junija: v dopoldanskih urah so namreč na koprskem Prešernovem trgu s knjigami rajali otroci, ob tej priložnosti pa so jih obiskali Boštjan Gorenc – Pižama, Sten Vilar, Maček Muri in Piki Jakob. Razigranemu jutru je sledil svečan večer, v protokolarno-prireditveni dvorani sv. Frančiška je namreč ob tridesetletnici delovanja potekala osrednja slovesnost z naslovom Svet v morju besed. Poleg Marka Kravosa, slavnostnega govornika in predsednika Bralne značke, so občinstvo skozi knjižne in narečne besede in zakladnice Librisove ustvarjalnosti popeljali Maja Gal Štormar, Alferija Bržan, Mateja Stepančič in učenci OŠ

Istrskega odreda Gračišče. Piko na i sta z glasbenimi vložki postavila Oktet Aljaž in flavtistka Alenka Zupan. Prav tako gre omeniti Slovenske dneve knjige, v okviru katerih so med 16. in 18. junijem na Prešernovem trgu potekali knjižni sejem in številne prireditve.

Poznano po svoji osredinjenosti na lokalno skupnost, v kateri deluje, se knjigotrštvo in založništvo Libris osredotoča na kulturno dediščino in avtorje z območja Istre in njenega podeželja, kot tudi Krasa. Mrežo dejavnosti je Libris pozneje razprostrl še po drugih primorskih krajih, te pa so se z leti prenesle tudi po istrskem podeželju, kjer že vrsto let potekajo Librisovi poletni narečni večeri z željo ujeti razkošen kulturni utrip istrskih vasi. Pohvalijo se lahko tudi z lepo tradicijo literarnih večerov, ki v sodelovanju s Slavističnim društvom vse od ustanovitve potekajo v knjigarni Libris, doslej pa se je zvrstilo več kot tisoč sodelujočih avtorjev, ilustratorjev in kulturnih ustvarjalcev, ki so pomagali krojiti kulturni utrip mesta. Tudi raznovrstnih prireditev, kot so Popotovanje k izvirom, Prijatelji knjig k rekam besed, Mavrične bralnice in ustvarjalnice itd., ni manjkalo, v vseh letih delovanja se jih je nakopičilo nekaj stotin. Omenjenim številkam se pridružuje tudi antikvariat, ki deluje vse od leta 2000. Libris ima za sabo tudi uspešno izpeljan velik evropski projekt Istralect, 27 Slovenskih dnevov knjige in 88 knjižnih izdaj.



Ingrid Celestina,  
direktorica knjigarne in založbe Libris

Množica potrditev in uspešno izvedenih projektov ne začudi, če prisluhnemo besedam direktorice Ingrid Celestina, ki je za revijo *Literatura* povedala, da je njen pogon za delo motiviran z veliko ljubeznijo do knjig: »Kar me torej žene naprej, tudi ko ni najlažje, je dejstvo, da do tega, s čimer se ukvarjam, čutim res veliko strast. Veliko razkošje je, da lahko počnem to, kar sem začela v otroštvu početi v prostem času.« Vsekakor je Libris lahko v velik navdih in vzpodbudo vsem malim in neodvisnim knjigarnam in založbam.



Alojzija Zavnik, ustanoviteljica knjigarne Libris



ADAM GRANT

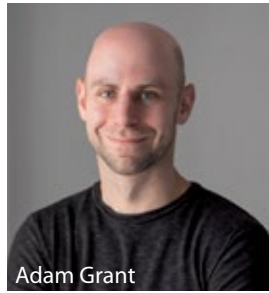
## PREMISLI ŠE ENKRAT

Zakaj je dobro vedeti, česa ne vemo

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano,

2022, m. v., 415 str., 26,90 €, JAK



Adam Grant



... če je znanje moč, je razumevanje in uporaba tega, česar ne vemo, modrost ...

Adam Grant (1981) je psiholog in že kar nekaj let eden najbolje ocenjenih profesorjev na ugledni Univerzi Wharton, prejemnik več nagrad ter avtor knjig *Daš in dobiš* ter *Izvirnost*, v katerih raziskuje zmožnost posameznika, da s svojimi sposobnostmi prispeva k blaginji družbe. Njegova raziskovalna področja so usmerjena na preučevanje človeške motivacije in iskanja načinov, s katerimi si človek lahko zagotovi ustvarjalno življenje. V svoji doslej najbolj odmevni knjigi *Premisli še enkrat* Grant s pomočjo mnogih raziskav, primerov in znanstvenih ugotovitev z različnih področij postavi pod drobnogled načine človekovega razmišljanja ter ustvarjanja lastnega pogleda na določeno težavo. V strokovno utemeljeni knjigi avtor zagovarja stališče, da imamo človekovo inteligenco običajno za sposobnost mišljenja in učenja. Vendar pa v hitro spreminjajočem se svetu vse bolj postaja nujno potreben tudi drugačen nabor kognitivnih sposobnosti: to je sposobnost, da ponovno premisliš o že premišljenem in odločenem ter da se moraš znati tudi odvaditi nečesa, česar si se že naučil, saj to ni več uporabno v svetu, v katerem si. Ljudje se v svojem delovnem in življenjskem procesu pogosto preveč prepustimo generičnim odzivom na zunanje izzive in obstanemo v območju mentalnega udobja, zato Grant bralcu postreže s pristopom, ki je – glede na današnji svet – veliko bolj utemeljen, saj trdi, da nam ni treba verjeti vsega, kar mislimo, in nam ni treba ponotranjiti vsega, kar čutimo. Če je znanje moč, je razumevanje in uporaba tega, česar ne vemo, modrost. Knjige z nauki, ki me je pred nekaj tedni na enem od pohodov po vročem kretskem soncu že obvarovala precejšnjih težav, saj sem upošteval ugotovitve iz začetne zgodbe v njej. Priporočam! > SAMO RUGELJ

TOMA STRLE, OLGA MARKIČ

## O ODLOČANJU IN OSEBNI AVTONOMIJI

Aristej, zbirka Dialogi,

2021, m. v., 145 str., 16 €, JAK



Ali so naše odločitve res posledica svobodne izbire? V kolikšni meri smo pri tem pravzaprav omejeni, ne da bi vedeli, in koliko imajo pri našem odločanju zunanji vplivi? Klasično filozofsko vprašanje o svobodni volji v tem delu dobi še kognitivno razsežnost. Avtorja sta namreč med najprepoznavnejšimi raziskovalci kognitivne znanosti pri nas. Pokažeta ne samo na okoliščine, ki vodijo naše izbire, temveč tudi na posameznikovo doživljanje odločitvene situacije. Predstavljeni so klasični in sodobni vidiki teorije odločanja, ki je pomembno polje raziskav v ekonomiji, sociologiji in psihologiji. Nazadnje pa ima velik doprinos tudi pri razvoju umetne inteligence, čemur se avtorja posvetita v posebnem poglavju. Knjiga bo dobrodošlo branje za vse, ki jih zanimajo vzroki naših (slabih) izbir. > SANJA PODRŽAJ

TANGUY MARIE POULIQUEN

## ČAR NOVIH TEHNOLOGIJ IN TRANSHUMANIZEM

prevod: Drago Ocvirk

Družina, 2022, m. v., 234 str., 29,90 €



Tanguy Marie Pouliquen



... Bo jutri vse digitalizirano? Ali nas bodo preverili na vsakem koraku? Bomo sploh še ljudje? ...

Tanguy Marie Pouliquen, profesor etike na Katoliškem inštitutu v Toulouseu, kjer vodi katedro za družbeno etiko, z odgovori na sto petnajst vprašanj analizira in razlaga pojav tehnokratske kulturne evolucije. Materijo pretresa na podlagi zanj značilnega interdisciplinarnega pristopa, saj je po izobrazbi doktor teološke antropologije, magister javnega prava, ekonomije in filozofije, pa tudi klinične psihologije. Sporočilo knjige je živahno ubeseden razmislek, kako ostati svoboden v odnosu do skritih moči tehnološkega napredka, kako ga sprejeti premišljeno in modro, ne da bi nas zasvojil. Avtor predlaga etična merila, da bodo tehnološki dosežki ostali v službi človeštva. Za zaključek v desetih dodatnih poglavjih razloži štiri stopnje celostnega izoblikovanja osebe, ki jih vizionarski mislec prihodnosti predstavi skozi prizmo krščanskega humanizma. > MAJA ČREPINŠEK

# Knjigarna Azil

Novi trg 2, 1000 Ljubljana

Po najnujnejše družboslovje in humanistiko ter res hudo leposlovje, v Azil!

Odprti bomo vse poletje, od NUK-a dol ali pri Zlati ladjici gor, pa saj veste!



*Les belles infidèles* je pogosto uporabljen izrek, ki primerja žensko s prevodom. Če parafraziram: če sta prevod in ženska lepa, sta nezvesta. Prevajanje in ženske so bile zgodovinsko na dnu literarne in družbene lestvice – prevajanje naj bi bilo manjvredno od avtorstva, ženska pa naj bi bila podrejena moškemu. Feministično prevajanje kot disciplina oporeka tovrstnim predstavam.

## Spol in prevajanje

V pričakovanju izida »učbenika« priznane pesnice, pisateljice, teoretikarke, kulturne kritičarke, feministke in učiteljice bell hooks *Feminizem je za vsakogar: strastna politika*, ki bo kmalu v mojem prevodu izšel pri založbi Sophia v sodelovanju s KUD Mreža, je marca letos na 23. Mednarodnem feminističnem in kvirovskem festivalu Rdeče zore potekal pogovor o feminističnem prevajanju. Na njem sva sodelovali s Katjo Čičigoj, ki je prevedla klasično feministično delo Shulamith Firestone *Dialektika spola: zagovor feministične revolucije* (2019, /\*cf.), povezovala pa ga je Tea Hvala, ki je prevajalka enega temeljnih feminističnih del *Kaliban in čarovnica: ženske, telo in prvotna akumulacija* (2019, Sophia) Silvie Federici.

Feministično prevajanje smo opredelile kot angažma ali zavestno politično dejavnost. Medtem ko se sama osredotočam na prevajanje feminističnega in ženskoavtorskega leposlovja in strokovne literature, se je feministično prevajanje na samih začetkih usmerjalo v kritiko patriarhalnih prevodov ženskoavtorske literature in feministično poseganje v moškoavtorsko literaturo skozi prevod. Prvi val feminističnega prevajanja je t. i. kanadska šola. Ta je nastala kot odgovor na falogocentrične diskurze (skovanka iz »falus« in »logocentrizem«, ki daje prednost moškosti pri izgradnji pomena v jeziku) znotraj angloameriškega in francoskega dialoga v prevajalstvu. Kanadska šola ima korenine v drugem valu feminizma (60. in 70. leta prejšnjega stoletja) in francoskem feminizmu, katerega pripadnice so Hélène Cixous, Julia Kristeva in Luce Irigaray, ki so menile, da se identiteta oblikuje skozi jezik, zato mora ženska iznajti svoj jezik. Cixous v eseju *Smeh meduze* (1976) zagovarja *écriture féminine* ali »pisanje ženskega telesa«, eksperimentalno pisanje z izumljanjem novih besed, črkovanja, podob, metafor, z dekonstrukcijo konvencionalnih slovničnih pravil in prečenjem žanrov. Kot pojasnjuje Charlotte Le Bervet, so si prevajalke te šole z eksplisitivnimi in radikalnimi intervencijami v besedila prizadevale za širitev feminističnih idej in

večjo vidnost avtoric in prevajalk. Uporabljale so metode, kot so dopolnjevanje, predgovori in opombe, najbolj skrajne med njimi pa tudi ugrabitev ali polastitev. Le Bervet navaja primer ugrabitve izvirnika, ko prevajalka generični moški spol v ženskoavtorskem besedilu spremeni v generični ženski spol in to dejanje ponosno oznani in upraviči v spremni besedi.

Če se poigram z uvodno mislijo, da je prevod kot ženska, so bile feministične prevajalke zgoraj opisanega prvega vala ponosne na to, da so nezveste, saj so se na ta način postavljale proti seksizmu v jeziku, kot se mnoge ženske skozi nezvestobo v zakonu upirajo patriarhalni nadvladi in intimnih odnosih ali svoji nevidnosti in neslišnosti v njih. Naletela so na ostre kritike. Oklicali so jih za »prevajalke izdajalke« in njihove metode označili za neetične. Drugi val feminističnega prevajanja je vzniknil na prelomu tisočletja sočasno s tretjim valom feminizma, ki je poleg razlikovanja med biološkim in družbenim spolom uvedel pojem interseksionalnosti – presečnosti spola z razredom, raso, seksualnostjo, etničnostjo itd. – oziroma množstva družbenih spolov, zaradi česar sta se pojavili pluralnost prevodnih praks in kanonizacija literatur manjšinskih skupin in jezikov.

Med mojo prevajalsko prakso in omenjenimi strategijami feminističnega prevajanja je precej vzporednica. Slovenščina ni ravno jezik, ki bi se ponašal s spolno enakostjo. Kot ugotavlja Jasna Mikić Ljubi v članku *Spol in jezik, se seksizem – neenakovredna obravnava moških in žensk – v slovenskem jeziku pojavlja na dveh ravneh: slovnični in pomenski*. Na pomenski ravni gre za neenakovredno naslavljanje in opisovanje žensk in moških. Na primer: medtem ko ima beseda »čarovnik« pozitivne konotacije, ima »čarovnica« v splošni rabi (ne pa tudi v feminizmu) slabšalen prizvok. In spomnimo se razvpite oddaje *Tarča* na RTV Slovenija, kjer so gostje voditeljico nazivali kar gospa Erika. Ženski priimki v svojilni obliki pa nam dajejo občutek, da ženska pripada možu ali očetu. Na slovnični ravni je najbolj

problematična moška slovnična oblika kot generična za naslavljanje spolno mešane skupine ljudi ter žensk z nazivi (npr. gospa profesor). Vse to prispeva k nevidnosti in neslišnosti žensk v jeziku in ženske prikrajša za priložnost uveljaviti sebe in svoje mnenje v družbi, kot piše Mikić Ljubi. Zato se je pojavila potreba po spolno občutljivi rabi slovensčine. Poleg vzporedne rabe obeh slovničnih oblik, moške in ženske, in okrajšanih oblik (s pomočjo vezaja, poševnice in oklepaja) se je v zadnjem času (s premikom od moško-ženske paradigme spola k razumevanju spola kot nebinarne kategorije) pojavila uporaba podčrtaja.

Pri lastnem prevajanju sem težavo generične moške oblike običajno reševala z vzporedno rabo, včasih pa sem si dovolila skrajen poseg, zlasti če je besedilo tiho nagovarjalo ženske, in uporabila kar generično žensko obliko. Pri uporabi podčrtaja je dobro, da upoštevamo zgodovinski kontekst izvirnika. Če je delo namreč napisano v času, ko še ni obstajalo razlikovanje med biološkim spolom (»sex«) in družbenim spolom (»gender«), ter pred pojavom kvir teorije (ki vključuje nebinarno razumevanje spola), se mi zdi njegova raba vprašljiva. Še konkreten primer: pri prevajanju bell hooks mi je manjkala ženska različica besede »thinker« oz. »misllec«. Obrnila sem se na Mojca Dobnikar, ki je prevedla knjigo bell hooks *Naša pozicija: Razred je pomemben* (2019, Sophia), in prevzela njen neologizem »misliteljica«.

Namen mojega dosedanjega prevajanja anglo-ameriških (feminističnih) avtoric, kot so Carol Ann Duffy, Alison Stone, Joanna Russ in Margaret Atwood, pa tudi mojega avtorskega pisanja poezije in strokovnih člankov s področja feministične literarne vede, je pridajanje glasu ženskam in opolnomočenje žensk. Kot prikazuje zgodovina feminističnega prevajanja, je prevod ustvarjalno dejanje. In tako kot prevajanje ni nekaj manj od avtorstva, tudi ženska ni nekaj manj od moškega. Eden od ciljev feminističnega prevajanja je torej tudi bolj osvobajajoča vizija ženskosti.



# NOVOSTI ZNANSTVENE ZALOŽBE FILOZOFSKE FAKULTETE UL



mehka vezava | 212 str. | 19,90 EUR

Roman Kuhar in Mojca Pajnik (ur.)

## INTERSEKSIONALNOST

PERSPEKTIVE STRUKTURNE, POLITIČNE  
IN REPREZENTACIJSKE NEENAKOSTI

V monografiji sta diskriminacija in neenakost analizirani skozi intersekcijsko perspektivo. Avtorice in avtorji ugotavljajo, da medijski diskurz in politike v Sloveniji ne obravnavajo intersekcijskih situacij neenakosti oziroma jih vključujejo izjemoma, parcialno in nekonsistentno. V politikah in medijskem diskurzu se družbene skupine pojavljajo kot homogene skupine, katerih identiteto v totalnosti določa ena osebna okoliščina, ki prekrije kompleksnost življenjskih potekov ljudi.

Knjiga nastalav okvirutemeljnega raziskovalnega projekta Državljanstvo in diskriminacija: intersekcijski pristop k raziskovanju družbene izključenosti (J6-9381, vodja: Roman Kuhar), ki ga iz državne proračuna financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS).

mehka vezava | 134 str. | 13,90 EUR

Marta Verginella

## ŽENSKE IN MEJE

MED PRETEKLOSTJO IN KORONAVIRUSOM

Žanrski hibrid, ki združuje avtoričino raziskovalno erudicijo o ženskah, ki so bile zavljo preživetja primorane prestopati meje, ter avtobiografsko poročilo o zapiranju sveta in meja v času pandemije koronavirusa. Knjiga predstavlja usode in življenjske pogoje žensk, ki so bile kljub velikemu družbenemu doprinosu, ki je omogočal preživetje celotnih rodbin in skupnosti, mnogokrat dvojno spregledane, tako v času lastnega življenja kot z zgodovinske perspektive.



Univerza v Ljubljani  
Filozofska fakulteta



Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL

t.: 01/ 241 1119; e.: knjigarna@ff.uni-lj.si; <https://knjigarna.uni-lj.si/>

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je skupaj s partnerji razvila projekt avtomatizirane izposoje, ki s pomočjo pametne omare omogoča izposajo knjig 24 ur na dan. Izposoja knjižničnega gradiva je namreč kljub temu, da se je vloga knjižnic v zadnjih letih precej spremenila, še vedno najbolj pričakovana in najbolj uporabljena storitev v splošnih knjižnicah. Hkrati se večina knjižnic že več let sooča z upadanjem števila izposoj knjižnega gradiva, zato vseskozi iščemo nove poti do bralcev. Kot odziv na omenjene razmere v knjižničarstvu se je vodstvo novomeške knjižnice odločilo vzpostaviti hitro in od delovnega časa ter lokacije knjižnice neodvisno knjižnično storitev, 24-urno izposajo, kar je inovacija v slovenskem in evropskem knjižničnem prostoru.



## Dobrodošli v prihodnosti – izposoja knjig 24 ur na dan

### Kako deluje?

Član knjižnice preko spletne ali mobilne aplikacije Cobiss naroči do šest knjig. Knjižnica mu v roku enega delovnega dne knjige pripravi in ga o tem tudi elektronsko obvesti. Nato ima član na voljo dva dneva, da knjige prevzame popolnoma samostojno in kadarkoli želi. Izposoja se članu zavede avtomatsko in je takoj vidna v uporabniškem računu Cobiss. Pametna omara s 84 predalniki je ločena od preostalega dela knjižnice, do nje pa lahko s svojo knjižnično izkaznico kadar koli dostopajo vsi, ki so preko sistema Cobiss predhodno naročili knjige in so prejeli elektronsko obvestilo, da naročene knjige čakajo na prevzem.

Sodobna pametna omara je rezultat sodelovanja med več partnerji. Koordinacijo javno-zasebnega partnerstva je prevzela Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Institut informacijskih znanosti (IZUM) je poskrbel za prilagoditev sistema Cobiss ter spletno in mobilno aplikacijo, ki omogočata uporabniku neposredno naročilo gradiva v sistem 24-urne izposoje, Skupina Tenzor pa za operacijski sistem, ki povezuje pametno omaro in sistem Cobiss ter strojno opremo in druge tehnološke rešitve. Za sodoben in atraktiven videz pametne omare z LED lučmi, ki omogočajo osvetlitev celotnega vidnega barvnega spektra, je poskrbel novomeški tandem arhitektov Natalija Zanoški in Darko Plevnik. Pametna omara je zasnovana

tako, da v nadaljevanju pri izgradnji podobnih pametnih omar omogoča poljubne oblike in materiale, prav tako sistem omogoča, da jo začnejo kot avtomatizirano izposojevalnico takoj uporabljati tudi druge knjižnice, ki si to storitev želijo ponuditi svojim članom.

Zanimanje s strani javnosti in medijev za 24-urno izposajo knjig je precejšnje. Že prvi dan po prejemu obvestila o novi storitvi se nam je javilo več kot sedemdeset uporabnikov, ki so jo med prvimi želeli preizkusiti in nam poročati o svoji izkušnji. Storitve 24-urne izposoje uporabljajo predvsem tisti uporabniki, ki točno vedo, katere knjige si želijo izposoditi in ne potrebujejo drugih storitev knjižnice. Med njimi prednjačijo zaposleni uporabniki, ki na ta način za obisk knjižnice porabijo manj časa v tistem delu dneva, ki jim najbolj ustreza glede na njihov urnik. Starejši uporabniki storitve pa so hkrati priložnost izkoristili tudi za menjavo stare članske izkaznice za novo, ki jim omogoča tudi 24-urno izposajo. Nova pridobitev se je odlično izkazala tudi med epidemijo, ko je bilo še posebej pomembno, da so imeli bralci možnost prevzeti knjige čim hitreje in brez dodatnih stikov.

Za vzpostavitev projekta v vrednosti 57.000 evrov je novomeški knjižnici uspelo pridobiti zunanje financiranje. Pilotski projekt sta financirala Mestna občina Novo mesto in Ministrstvo za kulturo RS, ki je preko instrumenta



Foto: Tomaž Grdin

Javni poziv za sofinanciranje vlaganj v javno kulturno infrastrukturo lokalnih skupnosti prispevalo dve tretjini vrednosti investicije.

V prihodnjih petih letih si Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto želi razširiti mrežo pametnih omar še na druge frekventne lokacije v Novem mestu in v manjše kraje brez krajevnih knjižnic ter s tem prispevati k še boljši dostopnosti knjig in hkrati tudi trajnosti, saj bo uporabnik z združenjem opravkov opravil manj voženj z okolju neprijaznimi prevoznimi sredstvi.

### Nagrade

Za projekt 24-urne izposoje je novomeška knjižnica prejela nagrado Zdrúženja splošnih knjižnic za najinovativnejši pristop k strokovnemu delu za leto 2021. Komisija, ki je projektu dodelila vse možne točke, je v utemeljitvi nagrade med drugim zapisala: »Predstavljena knjižnična storitev je pomembna noviteta, zlasti osnovne dejavnosti knjižnic in zmožnosti informacijske tehnologije.« Inovativnost in potencial nove knjižnične storitve so prepoznali tudi pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine, ki bo Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto septembra podelila priznanje za inovacijo.



MARTA VERGINELLA

## ŽENSKÉ IN MEJE

Med preteklostjo in koronavirusom

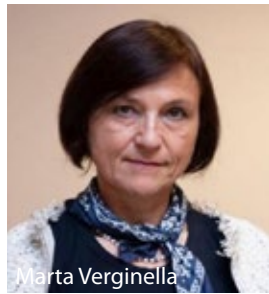
prevod: Mišo Renko

Založba Univerze v Ljubljani, zbirka M/F,  
2022, m. v., 132 str., 13,90 €



... osvetli socialne in gospodarske značilnosti ženske mobilnosti, ki je koreninila v družbi starega režima in je doživela nove oblike razumevanja v času vzpona nacionalizma ...

pokaže, da lahko prestopimo tudi meje, ki se zdijo neprehodne. In ženskam je to brez dvoma uspevalo, še vedno nam. > SANJA PODRŽAJ



Marta Verginella

Pred nami je delo slovenske zgodovinarke in ugledne raziskovalke prof. dr. Marte Verginella (1960), ki govori o mejah in jih hkrati tudi prehaja, saj je žanrsko razpeto med zgodovinsko razpravo in avtobiografskim poročilom. Na eni strani so številne oblike ženskega prestopanja meja v 20. stoletju, na drugi pa prekinitvev in onemogočanje tega procesa, ki ju je povzročila pandemija covida-19, ter posledice, ki jih je ta ustavev mobilnosti prinesla. Geografsko je osredotočena predvsem na mejo med Slovenijo in Italijo, (begunke v času prve svetovne vojne, izgnanke v času vzpona fašizma, aleksandrinke, tihotapke, hišne pomočnice ...). Ta meja je bila skozi zgodovino večkrat zaprta, a delo

zgodovino večkrat zaprta, a delo

GIORGIO AGAMBEN

## KJE SMO?

Epidemija kot politika

prevod: Tomaž Mastnak

Sanje, zbirka TIGR, 2022, m. v., 117 str., 9 €



... esejistčni dnevnik priznanega filozofa ...

ljudi dobesedno zaprle v njihova stanovanja, kar je v popolnem sozvočju z Agambenovo knjigo *Epidemija kot politika*. V obliki esejistčnega dnevnika, zaobjeto je namreč obdobje od februarja 2020 do julija 2021, Agamben raziskuje in analizira odnos med epidemijo in politiko, skuša najti argumente, s katerimi pokaže, kako je politika epidemijo uporabila za svoje potrebe, širjenje vpliva ter za novo različico biopolitike, svoj razmislek pa sklone pesimistično s primerom o majhnih glodalcih lemingih, ki se ob prenaseljenosti na določenem območju odločijo za skupinski samomor z utopitvijo v morju. Knjiga, ki bo spet aktualna letošnja jesen. > SAMO RUGELJ



Giorgio Agamben

Italijanski politični filozof Giorgio Agamben (1942), ki ga prav dobro poznamo tudi pri nas, najbolj po monografijah *Homo sacer* in *Moč misli*, je več kot pravi naslov za razmislek o vplivu politike na naše življenje v času pandemije. Denimo nedavna šokantna poročila iz Kitajske, kjer so oblasti v največjih dveh mestih, Pekingu in Šanghaju, ter s politiko ničelne tolerance do virusa ogromno



SLOVENSKA MATICA  
USTANOVljena 1864

## Poletno druženje z Ivanom Cankarjem *Potopimo se v moč njegove besede*

Vesna Mikolič

### Ali bereš Cankarja?



Poljudno-strokovno delo tako mladim kot starejšim bralcem skuša približati Cankarjevo poetiko, tako da bodo radi vstopali v njegov svet. Delo prinaša svež, inovativen pristop za doseganje večje bralne pismenosti in zmožnosti za branje tudi zahtevnejših literarnih besedil.

2021, 146 strani, trda vezava  
19 €

Vesna Mikolič

### Izrazi moči slovenskega jezika



Knjiga predstavlja prvo celovito, inovativno in interdisciplinarno obravnavo moči slovenskega jezika, povezano z intenziteto jezika. V posebnem poglavju se posveča tudi moči Cankarjevega jezika tako v njegovih političnih govorih kot v literarnih besedilih.

2020, 380 strani, mehka vezava  
24 €

Ponatisi del Ivana Cankarja iz Knezove knjižnice:

Ivan Cankar

### Novo življenje



Težnja po novem življenju ostaja slej ko prej osrednja preokupacija, ki prevzema človeka. Novi izdaji sta dodani tehtni in obsežni spremni besedi akad. dr. Franceta Bernika ter dr. Vesne Mikolič.

2018, 115 strani, trda vezava  
19 €

Ivan Cankar  
*Tujci*



Roman je v določenem delu avtobiografski, saj v osrednji zgodbi hitro prepoznamo Cankarjevo usodo na Dunaju. Spremnno besedo je napisala dr. Vesna Mikolič.

2020, 134 strani, trda vezava  
19 €

V letošnjem letu načrtujemo:



Slovenska matica  
Kongresni trg 8  
1000 Ljubljana



www.slovenska-matica.si  
prodaja@slovenska-matica.si  
01 422 43 40

# Dobra knjiga

Za mlajše

Za najmlajše



## DOGODIVŠČINA V ŽEPU

Mišek se nekega dne iz varnega doma odpravi v svet, ki je lep in zanimiv, a tudi nevaren ... Slikanica brez besed.



## DOBER DAN ZA PLEZANJE PO DREVESIH

Včasih v trenutku narediš nekaj, kar ti za vselej spremeni življenje – z neznano punco na primer splezaš na drevo ...



## POLETJE NA BAZENU

Čudovita poletna zgodba z vsem, kar JE poletje: plavanjem, skakanjem, kremo za sončenje, nadležnimi reševalci – in seveda prvo ljubeznijo.



## PIPI PIŠČE IŠČE

Pipi Pišče je zvedav piščanček, ki radovedno in pogumno raziskuje svet. Strip za najmlajše.



## JANUARSKE ZVEZDE

Po nenavadni ugrabitvi dedka iz doma za starejše se je raznolika družina sorodnikov primorana ponovno srečati.



## EMMY NA POTEZI

Čudovita zgodba o ljubezni do videoiger, postavljanju meja in pristnem prijateljstvu bo odprla vrsto zanimivih iztočnic o spletnem in resničnem življenju.

JAK

JAVNA  
AGENCIJA ZA  
KNJIGO RS

Nekatere knjige so del knjižnega programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.



# na dober dopust



## VIHAR V MENI

Zapleten in napet čustveni svet najstnikov, ki se poleg šolskih obveznosti spopadajo tudi z različnimi osebnimi težavami.



## BALADA O DREVESU

Pretresljiva, izjemno močna knjiga o spopadanju z izgubo, poskusu sprejemanja nesprejemljivega in razumevanju nerazumljivega.

## Za večno mlade



## TRIKRAT POKOPANA

Po smrti babice se Krissy odloči raziskati svoje korenine, zato se z babičnim pepelom iz rodne Avstralije odpravi v oddaljeno Slovenijo.



## 52-NADSTROPNA HIŠICA NA DREVESU

Andy in Terry sta splezala že v 52. nadstropje! Kaj vse ju čaka tu?



## PETA OSEBNA

Obetaven športnik Domen živi le za košarko, toda nekega dne se njegov svet postavi na glavo.



## UJETA V SVOBODI

Nežna, ženska verzija Zaplotnikove osmišljenosti poti in brezcilnosti cilja.

☎ 01 721 45 40 ✉ info@miszalozba.com 🌐 www.miszalozba.com

Knjige Miš založbe so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

Miš



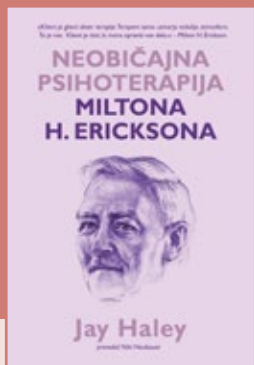
dr. Manca Košir

## IZBIRA: DR. MANCA KOŠIR KNJIGI MESECA

»KLIENT JE GLAVNI AKTER TERAPIJE. TERAPEVT SAMO USTVARJA VZDUŠJE, ATMOSFERO.  
TO JE VSE. KLIENT JE TISTI, KI MORA OPRAVITI VSE DELO.« – MILTON H. ERICKSON

### JAY HALEY NEOBIČAJNA PSIHOTERAPIJA MILTONA H. ERICKSONA

prevod: Niki Neubauer  
UMco, zbirka Preobrazba,  
2022, m. v., 386 str., 26,90 €



### MIRAN MOŽINA MOZART ČLOVEŠKE KOMUNIKACIJE

Biografija neobičajnega psihiatra  
in psihoterapevta Miltona  
Hylanda Ericksona (1901–1980)  
UMco, zbirka Preobrazba,  
2022, m. v., 349 str., 26,90 €



**M**oje poletje ve, kaj brati: debele bukve, ki me navdihujejo, mi pomagajo živeti. Začelo se je obetavno. Dve knjigi, ki sta bili zamišljeni kot ena, debela več kot 700 strani. O geniju, čigar metode pomoči so včasih tako nore, da sem se zavedala: uspešno so pomagale, ker si jih je izmislil in izvajal on, M. H. Erickson. Verodostojen, ker je izhajal iz lastnih (pre)izkušenj: kot otrok je zbolel za otroško paralizo, zdravniki so rekli staršema, da ne bo preživel noči, kar je Milton slišal: »Naj bom preklet, če bom umrl, ne da bi videl še en sončni zahod.« Nemudoma se loti samozdravljenja, intuitivno sproži vire moči iz nezavednega in – ozdravi. Doštudira, se poroči, se loči in sam skrbi za tri otroke, se ponovno poroči z žensko, za katero je vedel, da bo njegova žena, ko jo je videl prvič. Bila je dobra mačeha, rodila je še pet otrok, in bili so družina, ki je sprejemala tudi kliente, da so doživeli, kaj so pristni kakovostni odnosi. Miran Možina je biografijo napisal strokovno in privlačno, saj ima literarni dar in zna izbrati iz obilnega

»Vsak človek je enkrat. Zato moramo psihoterapijo prikrojiti enkratnosti posameznikovih potreb, ne pa ga skušati stlačiti v Prokrustovo posteljo hipotetičnih teorij o človeškem vedenju.« – Milton H. Erickson

korpusa prebrane literature. Zgodbica, kako je deček Milton pogruntal dvojno vez, kaže na eno izmed njegovih izvrstnih tehnik paradoksa. Oče je odpeljal tele napojit, potem pa to ni hotelo nazaj v hlev, trmasto se je vkopalo pred vrati. Oče ga je vlekel na silo v hlev, Milton pa je spregledal upor živali in ga izkoristil tako, da je tele prijel za rep in ga začel vleči stran od hlevskih vrat, oče pa še naprej noter. Tele se je uprlo šibkejši sili in potegnilo Miltona v hlev. Problem rešen! In tako je ta »Mozart človeškega komuniciranja«, kot ga je poimenoval prijatelj, reševal probleme do svoje smrti. Udejanjal je arhetip »ranjenega zdravlilca« (Jung), ki je zdravil sebe, zato je imel kaj investirati v odnos s klienti: drugačen način razmišljanja, natančno opazovanje celovite slike (klienta, njegove družine, okolja), raziskovanje, spodbujanje

pacientovih virov, pa tudi delanje napak, pripovedovanje zgodb, pa veliko humorja in življenjske živosti: »Uživajte življenje, uživajte ga do zadnje kaplje.« Kot je rad rekel: »Ne moreš vplivati na to, kako so razdeljene karte, lahko pa se odločiš, kako jih boš igral.«

Haleyjeva knjiga predstavlja Ericksonovo delo z interpretacijo njegovih metod in primerov uspešno ozdravljenih po poglavjih, ki predstavljajo družinski življenjski cikel in terapevtove cilje, kaj želi doseči (odraslost, poroko, dober seks, rojstvo otroka, mirno smrt): Faza dvorjenja: spreminjanje mladih odraslih, Spreminjanje značaja mladih odraslih, Poroka in njene posledice, Porod in skrb za otroke, Partnerski odnosi, zakon in družinske dileme, Odstavljanje staršev od otrok in Tegobe starosti. Med prebiranjem zgodb, polnih paradoksalnih nalog, sem se pogosto krohotala do solz. Denimo, kako je ozdravil starejšega možaka, ki si ni upal v dvigalo zaradi paničnih napadov, kolena so mu odpovedala in ni mogel več po stopnicah v deveto nadstropje. Dogovoril se je s hosteso, da dvigalo večkrat ustavi, pogleda gospoda v oči in strastno reče: »Imam neustavljivo željo, da bi vas poljubila.« On, ves poštirkan, panično: »Kaj, saj sem vendar poročen! Pritisnite gumb, gremo naprej«. Odslej se je normalno vozil v službo v deveto nadstropje. In tudi solze ganjenosti so me oblivale. Kako je pomagal polpismenemu razcapancu z leti zrasti v samozavestnega, visokoizobraženega privlačnega moškega, ki se je poročil in imel otroke ... Obisk knjižnic in branje sta bila za Ericksona zakon, samozaupanje in vera, da je mogoče, njegova močna spodbuda. A delo mora opraviti klient sam. Da bo zaživel polno zdaj, s pogledom, usmerjenim v prihodnost in ne v preteklost. Predvsem pa Erickson veliko bolj zaupa nezavednemu, ki je modro, kot zavednemu, ki je kvečjemu pametno. Prav zato uporablja hipnozo in trans kot bližnjici do tega najpomembnejšega vira. Podpišem! Saj sem tudi sama namesto protibolečinskih tablet po težki operaciji raje »vzela« medicinsko hipnozo. In zdaj berem knjigi o pionirju hipnoze z občudovanjem, namenjenim le velikim SVETILNIKOM človeštva.



Rudi Mlinar

## Nemirni duh

Roman o Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu  
408 strani, trda vezava, € 29,90

Pred nami je prvi biografski roman o Prežihovem Vorancu. V želji po socialnem napredku nižjih slojev se je do onemoglosti razdajal kot aktivni komunist, a ga je usmerjenost komunistične stranke odvrnila od politične kariere. Njegova še večja strast pa je bilo pisateljevanje. Rudi Mlinar je mojstrsko orisal življenje dobrega človeka in vrhunskega pisatelja.

T: (01) 360 2828 • E: narocila@druzina.si • E: zalozba@mohorjeva.at • www.mohorjeva.com



Založba Verlag

Mohorjeva  
Celovec

www.mohorjeva.com

GABOR MATÉ

## V SVETU LAČNIH DUHOV

Bližnja srečanja z zasvojenostjo

prevod: Jure Šešet

Primus, zbirka InZdravje,

2022, m. v., 569 str., 34 €



... pomembno delo  
o zasvojenosti  
z drogami ...

so za razvoj otrok potrebni predvsem njihovi vrstniki, saj je dokazoval, da so pri tem morda še pomembnejši starši. V svoji najbolj znani, najboljšežnejši in za zdaj zadnji knjigi *V svetu lačnih duhov* (izvirno je izšla leta 2008, prevedena je posodobljena izdaja iz leta 2018) pa Maté svoje analitično oko usmeri na odvisnosti od drog in skuša poiskati resnični razlog za to, da se jih nekateri nikakor ne morejo znebiti. V knjigi, podprti z mnogimi primeri, Maté trdi, da t. i. vojna proti mamilom v realnosti ne obstaja in ne more dati kakih vidnejših rezultatov, saj se ni mogoče vojskovati proti neživim predmetom, temveč zgolj proti ljudem, po njegovem prepričanju tistih, ki so bili najbolj zanemarjeni in zatirani v otroštvu. Glede na vse znanstvene in epidemiološke študije ter na vse praktične izkušnje je namreč najbolj verjetno, da bodo prav ti pozneje v življenju žrtve takšne ali drugačne kemijske zasvojenosti, saj so te najpogostejše in najsmrtonosnejše med tistimi populacijami, ki so v preteklosti utrpeli najtrdovratnejše travme. Po Matéju zasvojenost torej ni ne izbira ne bolezen, temveč človekov obupen poskus, da se reši duševnega trpljenja, neobvladljivega stresa, izgubljene povezanosti ter (z vsem tem) globokega nezadovoljstva s samim seboj. Avtor pravi, da pri zasvojenosti ni prvo vprašanje »Zakaj zasvojenost?«, temveč »Zakaj bolečina?«. Knjiga, ki je v zadnjem desetletju postala pomembno branje mnogih, ki se sistemsko, praktično ali tudi osebno ukvarjajo z zasvojenostmi z drogami, bi morala biti deležna pozornega branja tudi pri nas. > SAMO RUGELJ



Gabor Maté

Gabor Maté (1944) je vplivni madžarsko-kanadski zdravnik, ki s svojimi štirimi knjigami skuša preobrniti pogled na različne zdravstvene in družbene izzive. V slovenščini smo imeli do zdaj prevedeni knjigi *Ko telo reče ne*, v kateri je za različne bolezni od multiple skleroze in amiotrofične lateralne skleroze skušal identificirati psihosomatske (travmatične) vzroke, in *Otroci nas potrebujejo*, ki jo je napisal skupaj z Gordonom Neufeldom, v kateri je preobračal znano tezo, da

ANTON STRES

## LEKSIKON FILOZOFIJE

Dodatek

Celjska Mohorjeva družba,

2022, m. v., 63 str., 9,90 €

Pred štirimi leti smo pozdravili obširen *Leksikon filozofije*, ki obsega kar 2400 razlagalnih gesel, sedaj pa jim je avtor pridral še pričujoči dodatek s petdesetimi novimi gesli. Krajši dodatek sledi usmeritvi *Leksikona* in v geslih obravnava številne pojme in filozofe iz najrazličnejših filozofskih smeri. Dolga leta filozofskega raziskovanja so avtorja opremila, da je gesla spisal strokovno in zgoščeno, s poudarkom na ključnih informacijah za lažjo orientacijo v širokem spletu filozofskih idej. Na koncu dodatka lahko najdemo še seznam vseh gesel, tudi tistih, ki so bila predstavljena že v *Leksikonu*. > SANJA PODRŽAJ



JOSEPH B. FABRY

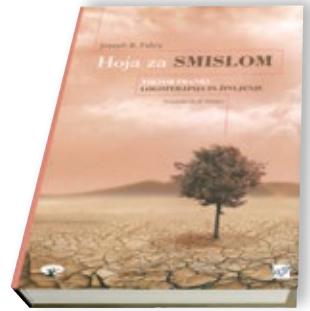
## HOJA ZA SMISLOM

Logoterapija in življenje

prevod: Rudi Meden

Celjska Mohorjeva družba,

2022, m. v., 272 str., 25 €, JAK



Logoterapija Viktorja E. Frankla in njen vitalistični eksistencializem tudi tri četrto stoletja po izidu njegove klasične knjige *Psiholog v taborišču smrti*

– pri nas je bila kasneje prenaslovljena v *Kljub vsemu reči življenju da* – ostajata aktualno branje in pogled na svet. Zdaj smo v prevodu dobili še eno knjigo, ki poudarja pomen Franklovega pogleda na svet. Napisal jo je Joseph B. Fabry (1909–1999), ki se je rodil na Dunaju, tam študiral pravo, pred vojno pred nacisti zbežal v Belgijo, potem pa se preselil v Ameriko, kjer je – po življenju v publicističnih vodah – leta 1963 spoznal Viktorja Frankla. Med njima se je spletlo vseživljensko prijateljstvo, Fabry pa je kasneje v Kaliforniji ustanovil inštitut Viktorja Frankla, pisal knjige o njem ter postal eden ključnih promotorjev logoterapevtske misli, s čimer je ta postala del širše družbene zavesti. V svoji knjigi *Hoja za smislom*, ki je prvič izšla leta 1968, od takrat pa doživela kar nekaj ponatisov in prenovljenih izdaj – v slovenščino je prevedena prvič – Fabry preko osebne zgodbe uvede bralca v logoterapijo, torej smiselno zdravljenje, ter pokaže, kako je Frankl človeka v shemi stvarstva postavil na njegovo pravo mesto in ga ne krči, v človekovo mišljenje pa ponovno vnaša kozmos, smisel in red. > SAMO RUGELJ

IGOR ŽUNKOVIČ

## ZGODBE, KI NAS PIŠEJO

Izmišljene zgodbe, kako jih

beremo in kako nas spreminjajo

Založba Univerze v Ljubljani,

2022, m. v., 168 str., 16,90 €



Pričujoča knjiga se je porodila po letih avtorjevega intenzivnega raziskovanja posebnosti branja literature, ki na

bralce deluje drugače kot preostala besedila. Igor Žunkovič deluje na področju literarne vede, ki se je tradicionalno ukvarjala s pomenom branja tako za posameznika kot za družbo. Z novimi spoznanji s področja psihologije in nevroznanosti pa se je preučevanje branja usmerilo v utelešeno branje in konkretne situacije umeščeno branje, čemur sledi tudi avtor dela pred nami. Knjiga pokaže na še enega od mnogih vidikov pomembnosti branja, zato bo zanimiva širši publiki, predvsem pa tistim, ki se ukvarjajo s knjigami, literaturo in promocijo branja. Še en razlog, da rečemo branju da! > SANJA PODRŽAJ

Spletni antikvariat

[www.bukvarna.net](http://www.bukvarna.net)

Dobre knjige iz starih časov

CATHERINE BYBEE

## RECI TO ŠE ENKRAT

Prve žene, knj. 5

prevod: Anja Radaljic

Hiša knjig, 2022, t. v., 441 str., 35,90 €



Sasha Budanov, neustrašna varnostnica, ki sodeluje pri najrazličnejših mednarodnih projektih, se nekega dne odpravi na svojo staro internatsko šolo Richter blizu Berlina, kjer je zaradi nesrečnega družinskega ozadja preživela skorajda vse otroštvo in mladost. Leta v Richtertu so jo naučila številnih spretnosti preživetja, ki ji dandanes pridejo prav v njenem poklicu, po drugi strani pa so v njej zanetila obilo vprašanj o njeni preteklosti, na katera bi zdaj rada dobila odgovore. Ob svojem raziskovanju naleti na AJ Hofmanna, postavnega brata svoje nedavno preminule nekdanje sošolke, ki prileti v Nemčijo raziskat ozadje sestrine smrti in tudi smrti še nekaterih drugih sestričnih sošolk, ki so prav tako, sicer vsaka na svojem koncu sveta, preminule v zadnjem času. Med Sasho in AJ-jem že od prvega srečanja prasketajo iskre privlačnosti, a zdi se, da ima njuno raziskovanje prednost pred čustvi ... Vznemirljivo in napeto branje od začetka do konca romana! > VESNA SIVEC POLJANŠEK



MAEVE HARAN

## ČISTO PRAVA FRANCOSKA POROKA

prevod: Renata Mihalič

Tanera, 2022, m. v., 526 str., 15,99 €

Tri prijateljice iz dekliskih let, Meredith, Steph in Jo, ki jih je življenjska pot odpeljala po različnih poteh, srečamo v trenutku, ko jih nepredvidljiva usoda znova združi, tokrat v idiličnem okolju francoskega juga, kjer so reke kristalne, gradovi pravljичno razkošni, vreme vedno sončno, hrana slastna, vina pregrešno dobra in moški zanimivi. Meredith, ki je samska in premožna poslovna ženska, se hipoma odloči, da bo tu na novo zaživela kot lastnica gradu, v katerem bo organizirala sanjske poroke skupaj z mladostnima prijateljicama. Za svežo ločenko Jo bo novo delo priložnost za korak naprej iz letargije, za Steph, ki z možem vodi do vratu zadolžen penzionček, pa rešitev poslovnih težav. Zamisel se zdi sanjska priložnost za vse tri. Toda vse le ne gre gladko, saj se z novimi življenjskimi priložnostmi v nove tirnice usmeri tudi ljubezensko življenje treh prijateljic. Duhovit ljubezenski roman prebuja čute, dehti po svežini junijskih juter, buhti v žgečkljivem spogledovanju, zapeljuje z dišečo hrano in vrtincem vznemirljivih življenjskih sprememb. > MAJA ČREPINŠEK

MARC LEVY

## ZALJUBLJENI DUH

prevod: Špela Tomec

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,

2022, t. v., 284 str., 29,99 €



Pianist Thomas je kljub svoji uspešni karieri pred koncertom vedno ves na trnih, in ko v mamini dnevni sobi zagleda očeta, ki je umrl pred petimi leti, to pripíše živcem – bile so le slabe sanje. A oče ga vztrajno obiskuje in ubogemu glasbeniku ne ostane drugega, kot da pozabi na misel, da je nor, in duhu prisluhne. Ta ima zanj ne navadno prošnjo in Thomas, vdan v usodo, se iz Pariza odpravi v San Francisco, da mu jo izpolni. Njegov oče si v posmrtnem življenju želi užiti ljubezensko srečo, ki se mu je v življenju izmuznila. Thomas pa te sreče še ni imel priložnosti izkusiti. Morda se mu ponudi, ko spozna hčer ženske, ki jo je skrivaj ljubil njegov oče. Bosta zaživela ljubezen, o kakršni sta njuna starša lahko le sanjala? > SANJA PODRŽAJ



MARIJA OPREŠNIK

## UGRABLJENA NEVESTA

samozaložba, 2022, t. v., 280 str., 32,90 €

Marija Oprešnik, plodovita avtorica ljubezenskih romanov (*Briljantni medaljon*, *Morska romanca*, *Nemogoča ljubezen*, *Čarobna mesečina*, *Polnočni valček*, *Uresničene iluzije*, *Usodno razkritje*, *Odrpta vrata*, *Podrta ograda*, *Zmotno prepričanje* ...), tudi novi roman postavlja v slovensko okolje, tokrat v Maribor in njegovo idilično vaško zaledje, v sodobni čas, med uspešne, lepe in mlade ljudi na robu odraslosti, ki prvič izkušajo moč resnične ljubezni, močno telesno privlačnost, spoznanje, da so srečali pravega partnerja, a tudi skelečo bolečino ljubezenskega razočaranja. Zdi se, da je Brini in Marku, čeprav sta si na prvi pogled močno različna, usoda namenila veliko ljubezen, vendar se uresničtvi njunih sanj nenehno postavlja jo na pot ovire, dvomi, sumničenja, ljubosumje, pa tudi zamolčane skrivnosti starejših generacij, ki nehote usmerjajo njuno življenjsko pot. Napet roman se zaključi s presenetljivim zasukom, ko usoda še enkrat premeša karte in srečo razdeli na novo med starejšo in mlajšo generacijo. > MAJA ČREPINŠEK

Tri prijateljice iz dekliskih let, Meredith, Steph in Jo, ki jih je življenjska pot odpeljala po različnih poteh, srečamo v trenutku, ko jih nepredvidljiva usoda znova združi, tokrat v idiličnem okolju francoskega juga, kjer so reke kristalne, gradovi pravljичno razkošni, vreme vedno sončno, hrana slastna, vina pregrešno dobra in moški zanimivi. Meredith, ki je samska in premožna poslovna ženska, se hipoma odloči, da bo tu na novo zaživela kot lastnica gradu, v katerem bo organizirala sanjske poroke skupaj z mladostnima prijateljicama. Za svežo ločenko Jo bo novo delo priložnost za korak naprej iz letargije, za Steph, ki z možem vodi do vratu zadolžen penzionček, pa rešitev poslovnih težav. Zamisel se zdi sanjska priložnost za vse tri. Toda vse le ne gre gladko, saj se z novimi življenjskimi priložnostmi v nove tirnice usmeri tudi ljubezensko življenje treh prijateljic. Duhovit ljubezenski roman prebuja čute, dehti po svežini junijskih juter, buhti v žgečkljivem spogledovanju, zapeljuje z dišečo hrano in vrtincem vznemirljivih življenjskih sprememb. > MAJA ČREPINŠEK

JILL SHALVIS

## LE ENKRAT V ŽIVLJENJU

serija Lucky Harbor, knj. 9

prevod: Anja Radaljic

Hiša knjig, 2022, t. v., 379 str., 34,90 €



»Glede Lucky Harborja v Washingtonu je povsem držalo le eno – pri belem dnevu bi lahko sredi ulice pustil polno skrinjo zlata in je ne bi ni nihče ukradel, skrivnosti pa ni bilo mogoče prikriti.« Priljubljena avtorica s tem stavkom začne svojo deveto zgodbo iz serije *Lucky Harbor*. V ameriško mesto se po petih letih vrne inženir Ben McDaniel, ki se je po bridki izgubi zakopal v delo in pomagal obnavljati zgradbe v najnestabilnejših delih sveta. Prepričajo ga, da pomaga prenoviti knjigarno, ki jo je nedavno podedovala Aubrey Wellington. Ta je bila težavna najstnica in je odločena, da se bo sedaj odkupila za vse krivice in napake, ki jih je storila v mladosti. Oba imata veliko prtljage, vendar se kemije med njima ne da zanikati. Ali lahko pustita preteklost za sabo in najdeta ljubezen? > ANJA KOCIJANČIČ

Prenovljena spletna knjigarna

**www.mojaknjiga.si**

- kriminalke • leposlovje • biografije •
- zgodovinski in sodobni ljubezenski romani •
- osebna in duhovna rast • kuharice •
- zdravje • priročniki • turizem in narava •
- otroško in mladinsko branje •

koda MOJIH5 za 5% popust

Romani že od 4,99 € naprej.

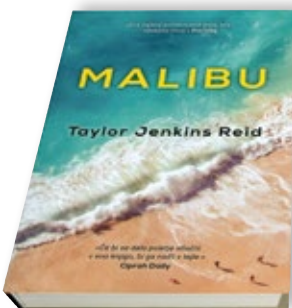
#mojaknjiga

TAYLOR JENKINS REID

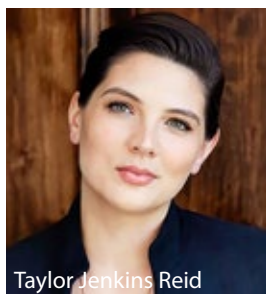
**MALIBU**

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2022, m. v., 429 str., 15,95 €



Popularna ameriška avtorica, nam znana po romanih *Vseh sedem mož Evelyn Hugo* ter *Daisy Jones in skupina The Six*, nas tudi tokrat popelje v preteklost. Zgodba se odvija konec avgusta 1983 na razvpiti zabavi ob zaključku poletja, ki jo vsako leto gosti Nina Riva, znana manekenka in deskarka ter ena izmed štirih otrok slavnega pevca Micka Rive. To je dogodek sezone in vsi se želijo družiti z njo ter njenima slavnima bratoma deskarjem Jayjem in fotografom Hudom ter njihovo mlajšo sestro Kit. Žal pa so vse družine vedno bolj zapletene, kot se zdi na prvi pogled. Med praznovanjem spoznamo, da njihova z bliščem posuta življenja niso tako popolna, kot vsi mislijo, in odkrivamo skrivnosti, ki sami skušali zakopati. Škandalozna noč se konča v plamenih, ki pustijo preteklost znamenite družine Riva v pepelu. > ANJA KOCIJANČIČ



Taylor Jenkins Reid

ROISIN MEANEY

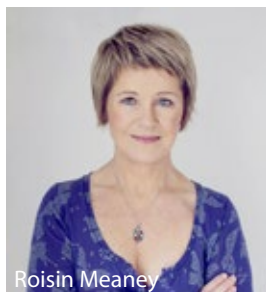
**OBLETNICA**

prevod: Marja Novak Vogrič

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2022, t. v., 421 str., 34,99 €



Na obali Atlantskega oceana, natančneje na rtu Lands End, stoji poletna modro popleskana družinska hiša, ki jo je babica v zrelih letih spremenila v penzion, zdaj pa jo je podedovala pravkar ločena Lily. Spominov polna hiša se je globoko zasedrila tudi v srca naslednje generacije, a Lily vseeno resno razmišlja o njeni prodaji. Svojo odločitev bi še pred realizacijo rada sporočila vsem družinskim članom hkrati, zato za vikend v hišo povabi svoja odrasla otroka, hčerko Poll s partnerjem in sina Thomasa, pa tudi bivšega moža z njegovo novo mlado partnerko in svojega zaročenca Joeja. (Pre)velik zalogaj za vse vpletene, na dan privrejo skrivnosti in zamere, vikend pa se odvije povsem drugače od načrtovanega. Irska romanopiska se je do sedaj podpisala že pod 19 knjig, *Obletnica* pa je njeno prvo delo, prevedeno v slovenščino. > BETI HLEBEC



Roisin Meaney

CATHERINE ANDERSON

**KOMANČEVO SRCE**

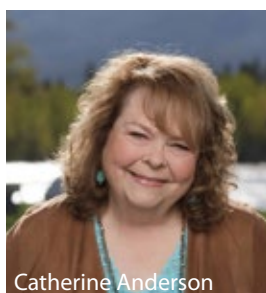
Komanči, knj. 2

prevod: Branka Šnet Oset

Hiša knjig, 2022, t. v., 469 str., 35,90 €



Hitrega Antilopo, bojavnika iz vrst Komančev, nekega dne na osamljeni tekšaški kmetiji kot strela z jasnega zadene spoznanje, da je njegova ljubljena Amy, dekle, v katero se je zaljubil kot najstnik in ki mu je obljubila, da bo nekoč postala njegova žena, zdaj mrtva. Ko se čez čas po naključju znajde sredi Oregona, gre nekega dne mimo šole, v kateri poučuje mlada ženska, na las podobna njegovi oboževani Amy. Izkaže se, da grob, na katerem je pred meseci objokoval njeno domnevno smrt, sploh ni bil njen. Čeprav ji zdaj že vse od ponovnega srečanja izkazuje obilo naklonjenosti in jo obenem opominja na staro indijansko zaobljubo o poroki, naleti pri Amy na silen odpor. Mladenko namreč še vedno spremljajo sence preteklosti, zaradi katerih ne zaupa nikomur, niti Hitremu, ki je v letih, odkar se nista videla, postal neustrašen revolveraš. Bo na koncu ljubezen vendarle premagala vse odpore in temne misli? Drugi roman iz serije o Komančih znova prinaša vznemirljivo branje, polno nenadnih obratov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

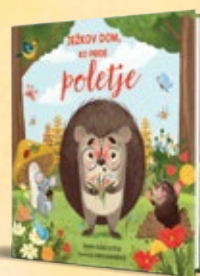
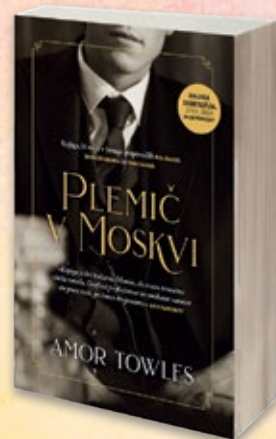


Catherine Anderson



**PLEMIČ V MOSKVI**  
Amor Towles

16,95 €



**JEŽKOV DOM, KO PRIDE POLETJE**  
Elena Ulyeva,  
Daria Parkhaeva

19,90 €



**KDO SE BOJI VELIKE MODRE POŠASTI?**  
Lucille Dubisy,  
Emma de Woot

19,90 €



**S KNJIGO DO BREZSKRBNOSTI**  
Lizzie Cox,  
Tanja Stevanovic

16,90 €



**POSTANI ZDRAV KOT ZMAJ!**  
Veronika Zacharová,  
Štěpánka Sekaninová

16,99 €

Prva čustva  
**VESELI SAMOROG, ŽALOSTNI SAMOROG**  
Samara Hardy

9,95 € / izvod



Do 31. 8. 2022

**POLETNO BRANJE**  
od 1,90 do 15,99 € / knjigo.  
ZANJO · ZANJ · ZA OTROKE

**GRATIS DOSTAVA**  
že nad 30 €!

www.galarna.si

Distribucija Avrora

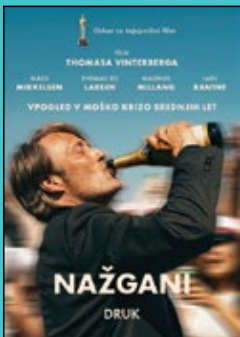
E: info@galarna.si, T: 040 922 522

NAJHITREJE DO FILMA

FILMOTEKA.EU

SPLETNA TRGOVINA S FILMI

FILMSKO POLETJE



S KUPONOM "POLETJE"

30%  
POPUSTA

GO PARTNER d.o.o.

FIVIA

DŽMIURG



cinemama group

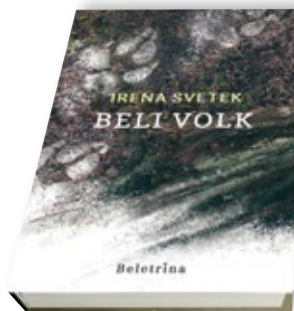
KARANTANIJA  
CINEMAS

KRIMI

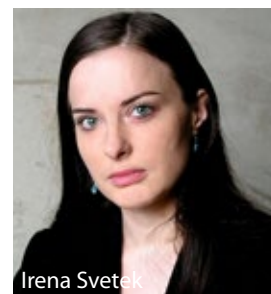
IRENA SVETEK

**BELI VOLK**

Beletrina, zbirka Beletrina, 2022, t. v., 380 str., 27 €, JAK



Priznana pisateljica Irena Svetek (nagrada SKS za knjižni prvenec *Od blizu* in nominacija za kresnika) in scenaristka (*Ena zlahtna štorija*, *Česnovi* itn.) je lani s svojo prvo psihološko kriminalno *Rdeča kapica* takoj zasedla pomembno mesto med slovenskimi ljubitelji žanra. Knjiga je postala uspešnica, govori pa se tudi o ekranizaciji v obliki televizijske nadaljevanke. Zdaj je izšel *Beli volk*, drugi roman iz serije. Dogajanje, ki meji na magični realizem, je tokrat postavljeno v Belo krajino in Kočevje, temelji pa na staroslovanski mitološki zgodbi, ki jo je avtorica spretno prilagodila za današnji čas. Osnovna premisa je naslednja: v Kočevskem rogu sprehajalec najde golo truplo ženske s prerezanim vratom in masko v obliki bele volčje glave na obrazu. Kdo je ženska in kakšen je pomen maske? Iskanje odgovorov najprej pripelje državnega tožilca Mia Aurellija in njegovo ekipo v Belo krajino, v kraje, kjer so še vedno žive staroslovanske navade za zaščito pred volkovi in kjer je Aurelli preživel poletje s svojo bivšo ženo, nato pa še v Kočevje do Društva za zaščito kočevskega volka. V vzporedni zgodbi spremljamo tihotapsko pot heroina iz Afganistana v Slovenijo z namenom izdelave opijata, ki je petdesetkrat močnejši od heroina, na ulici pa mu rečejo *Beli volk*. Junaki romana so kompleksni, z različnimi značajmi, osebnimi okoliščinami, sebi lastnimi travmami in vedenjskimi posebnostmi. Avtorica njihove zgodbe mojstrsko prepleta na nenavadne in nepričakovane načine, ki pa so vsi dobro premišljeni, in tako ustvari natančno, prepričljivo in vseskozi napeto zgodbo, ki žanrsko literaturo presega tako vsebinsko kot tudi po bogato dodelanih literarnih likih. V dodatku Irena Svetek razloži še povezavo mita z zgodbo, s čimer vključi še zadnji manjkajoči košček. Psihološka kriminalka v najbolj zlahtnem pomenu besede. > GORDANA GRANATIR



Irena Svetek

MICHELLE FRANCES

**FANT**

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2022, m. v., 399 str., 25 €



Sodobna gorska kočja v zasneženih francoskih Alpah je popolna lokacija za praznovanje tridesetega rojstnega dne. Amy se tja odpravi s svojima najboljšima prijateljicama in mamo, manjka samo ena oseba. Njen fant Jack, uspešen pediater in pravi očarljivec, s katerim hodi že tri mesece. Zveni sanjsko, edini problem je, da se ga ne spomni. Teden prej je utrpela poškodbo glave in izgubila vse spomine zadnjih šestih mesecev. Jack, praktično popoln moški, kakršen je, jo seveda preseneti z obiskom, in čeprav bi ga morala biti vesela, se ne more znebiti občutka, da tega moškega ne pozna. A to je gotovo samo posledica poškodbe. Tesnoba občutek bo vsekakor izginil, saj si je vendar zaslužila takšnega ljubečega moškega. Gotovo je to samo neutemeljena paranoja in se ga bo vsak hip spomnila, kajne? > ANJA KOCIJANČIČ

MAX SEECK

**MREŽA ZLA;** Jessica Niemi, knj. 2

prevod: Maja Lihtenvalner

Didakta, 2022, m. v., 427 str., 17,99 €

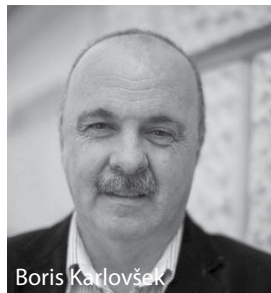


Jessica Niemi, ki se je v uspešnici *Lov na čarovnice* (2021) soočila z morilskim okultističnim kultom, je v svojem drugem primeru postavljena pred dvojno preizkušnjo: razrešiti mora skrivnostno izginotje dveh spletnih vplivnežev, za katero se kasneje izkaže, da je povezano z mednarodno kriminalno združbo in umori mladih deklet, oblečenih v šolske uniforme. Poleg tega pa ji sprememba vodstva na oddelku še dodatno skrha že tako načete vezi s sodelavci in ji grozi z razkritjem njene temačne preteklosti, ki jo je delila le z enim človekom, svojim zaščitnikom, ki pa je sedaj mrtev. Zgodba nas popelje na razburljiv in dramatičen lov za storilcem, čigar žrtve se skozi roman kar kopicijo, hkrati pa nas vplete v zasebna življenja prepričljivo izrisanih likov, ki niso nič manj dolgočasna kot primer sam. Branje, ki vas bo omrežilo! > SANJA PODRŽAJ

BORIS KARLOVŠEK

## MINISTER

Primus, 2022, m. v., 376 str., 27 €



Boris Karlovšek

Univerzitetni diplomirani pravnik v novi knjigi razkriva temnejšo plat osamosvajanja Slovenije in časa tranzicije. Večplastna zgodba umora ministra se prepleta s preprodajo orožja na Bal-

kanu, vzpostavitev novega gospodarskega sistema, povezavo med podjetništvom in politiko ter nakazuje na težave policije od politično nastavljenih nesposobnih kadrov pa vse do šikaniranja najbolj poštenih, ki za seboj nimajo stricev. To je že peti kriminalni roman avtorja, ki se je sicer s pisanjem začel ukvarjati šele pred dobrimi petimi leti. Lahkoten slog pisanja združuje natančne opise policijske preiskave, ki jim Karlovšek doda navedbe primerov dobre glasbe (glavni junak skoraj na mestu zločina posluša vinilke umorjenega) in tudi romantično noto, saj je, kot pravi sam, ljubezen najpomembnejša. Slovenski knjižni trg se v zadnjih letih šibi od kakovostnih kriminalk slovenskih avtorjev, ki jim lahko dodamo tudi to. Čeprav detektiv že zelo kmalu poda obsodbo, kdo naj bi bil kriv umora, pa nas Karlovšek drži v napestosti vse do zadnje strani. Napeto branje za vroče poletje! Sploh ker se nam postavi vprašanje, koliko temačnega je dejansko tudi resničnega. Navsezadnje je bil brat avtorja, Igor Karlovšek, odvetnik zloglasnega Nicholasa Omana (trgovca z orožjem v času naše osamosvojitve).

Dvumno! > AJDA VODLAN

VITO KOMAC

## UMOR V DOMU OSTARELIH?

Primus, 2022, m. v., 289 str., 25 €



Nekega zimskega dne prejme poslovnež Jure nenavaden klic iz Hrvaške: neznanka Sonja, prijateljica njegovega sorodnika Milana, ki že vrsto leti živi na Reki, mu sporoči, da je Milana zadela možganska kap, takoj po odpustitvi iz bolnice pa so ga premestili v neki zasebni dom za ostarele. Milanovi prijatelji z Reke s Sonjo na čelu so zdaj povsem iz sebe, saj nikakor ne morejo obiskati starega prijatelja zaradi prepovedi obiskov, ki naj bi jo domu naročili neki Milanovi sorodniki iz Slovenije. Prav zato Sonja v prijateljevi beležki izbrska Juretovo številko in ga prosi za pomoč. Jure se skupaj z ženo odpravi na Reko in kmalu spozna, da se tam dogajajo sila čudne stvari. Ali za vsem opisanim morda stojijo Krumpakovi, daljni Milanovi slovenski sorodniki, ki že od nekdaj ne skrivajo apetitov po njegovem reškem stanovanju in naj bi zdaj tudi prepovedali obiske pri njem? Ali pa se v ozadju dogaja še kaj bolj nenavadnega, če ne celo srhljivega? Zgodba izpod peresa Vita Komaca, vsestransko uspešnega podjetnika in fotografa, ki je menda osnovana na resničnih dogodkih, se bere kot prava kriminalka: ima prav vse odlike tovrstnega žanra, po drugi strani pa odstira že prav grozljive in žal prav nič fiktivne vidike človeške lakomnosti in požrešnosti, ki v bralca odpirajo številna vprašanja. Večplastno branje, ki bralca ne pusti ravnodušnega! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... Navdih sem črpal iz osebnih izkušenj, iz doživetij, pripovedovanja znancev in iz medijskih objav ...

– avtor

## Naravovarstvo in bivanjske pustolovščine

Boštjan Videmšek,  
Maja Prijatelj Videmšek

ZADNJI DVE Najin in Fatu:  
reševanje vrste na robu izumrtja

fotografije: Matjaž Krivic

»Resnična zgodba o reševanju v naravi izumrle vrste, ki meji na znanstveno fantastiko. Lekcija, ki je človeštvo nikoli ne sme pozabiti.«

– Miha Krofel, raziskovalec velikih zveri

»Nisem še brala resničnih zgodb, ki bi bile bolj žalostne in hkrati tako lepe, ki bi me toliko naučile o preživetju. Ta knjiga je Noetova barka upanja.«

– Irena Štaudohar, avtorica knjige *Kaj hoče ženska?*



Avtorji se odpravijo po poti reševanja živalske vrste, ki ji pripadata Najin in Fatu, zadnji severni beli nosoroginji.

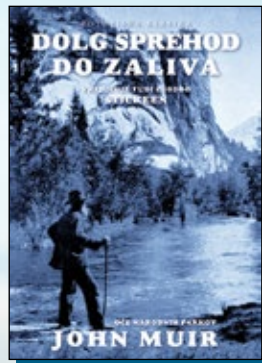
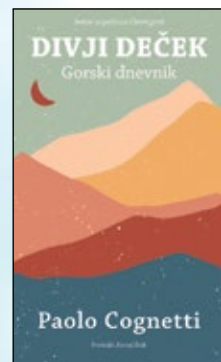


»Šel sem v gore z namenom, da bi se sčasoma prevel v nekoga drugega, in to nepovratno.«

Paolo Cognetti  
DIVJI DEČEK  
Gorski dnevnik

Paolo Cognetti, avtor romana *Osem gorà*, je trenutno najvidnejši predstavnik mlajše generacije italijanskih besednih umetnikov.

Cognetti je nekakšen Henry David Thoreau našega časa: biva gorjansko, razmišlja meščansko.



Prejemnik prestižnih literarnih priznanj je za milijone bralcev učitelj življenja.

John Muir

## DOLG SPREHOD DO ZALIVA

Znameniti naravoslovec, botanik in mislec se je leta 1867 podal na drzno pustolovščino. Želja po raziskovanju sveta ga je iz rodne Indiane popeljala na tisoč šesto kilometrov dolgo pešpot do Mehškega zaliva.

Mauro Corona  
ZADNJE IZPOVEDI

Ta dnevniško-esejistični zbir misli opominja na pomembnost človekovega harmoničnega sobivanja z naravo, ki mu ne sme manjkati tudi telesnih in intelektualnih obremenitev, da bi živel izpopolnjeno in avtentično življenje.

Mauro Corona je furlanski pisatelj, kipar v lesu in alpinist. Živi in deluje v alpski dolini Vajont ter je preživelec in pričevalec tamkajšnje tragedije iz leta 1963.



Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: [www.bukla.si](http://www.bukla.si)  
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

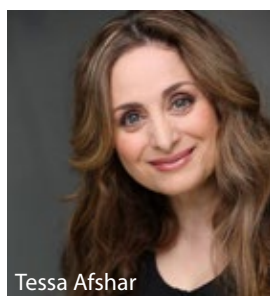
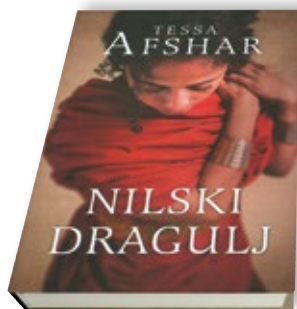


TESSA AFSHAR

**NILSKI DRAGULJ**

prevod: Irena Modrijan

Družina, 2022, m. v., 340 str., 19,90 €



Tessa Afshar

Mlada in postavna Chariline se neke pomladi s svojo teto odpravi v nubijsko kraljestvo Kuš, deželo, od koder izvira njen domnevno pokojni oče, čigar smrt je zavita v tančico skrivnosti. Vse, kar Chariline v resnici ve o svojih

koreninah, je le to, da je njena mama, Rimljanica po rodu, umrla ob njenem rojstvu, oče, po komer je podedovala precej temno polt, pa je bil po rodu iz Kuša. Ko se zdaj znajde v njegovi deželi in ji pod roke pride skrivnostna mamina risba, narisana na nenavadno debel papirus, odkrije v njej pomenljivo pismo s podatki o svojem očetu, ki ji dajo misliti, da je v resnici še živ. Odloči se, da bo prišla družinskim skrivnostim do dna, pri čemer ji pomaga tako stari kušitski prijatelj Natemahar kot kasneje tudi nekateri drugi. Bo na koncu vendarle našla očeta, po katerem hrepeni vse življenje? Občuteno branje izpod peresa pisateljice, katere številna dela so prevedena tudi v slovenščino, prinaša zgodbo o moči upanja in ljubezni. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

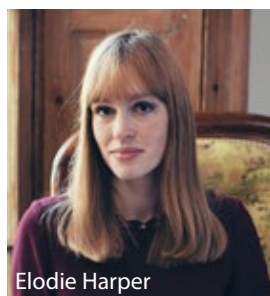
ELODIE HARPER

**VOLČJI BRLOG**

trilogija Volčji brlog, knj. 1

prevod: Esther Kogoj

Hiša knjig, 2022, t. v., 460 str., 35,90 €



Elodie Harper

Elodie Harper je novinarka, ki poroča iz Velike Britanije, pred trilogijo o Pompejih pa je že napisala dve knjižni srhljivki. Kot del študija angleščine na Oxfordu se je posvečala tudi latinščini, kar je zbudilo njeno zanimanje za antični svet, prvi rezultat tega pa je bila

knjiga *Volčji brlog* iz leta 2020, začetni del nameravane trilogije (prav nedavno je v angleščino že izšlo nadaljevanje) o nevarnem in dramatičnem življenju suženj in sužnjev v Pompejih v zadnjih letih, preden je leta 79 našega štetja izbruhnil Vezuv in jih pokopal pod tonami pepela, kar je predmet izkopavanja vse do današnjih dni. Osrednja junakinja je sužnja Amara, »zadnja stvar«, ki jo je morala prodati njena družina, ko je bila zaradi smrti njenega očeta pahnjena v revščino. Amara, po rodu iz Aten, je mlada, lepa in iznajdljiva ženska, vse te sposobnosti pa mora uporabiti v Pompejih, da preživi v pravem Volčjem brlogu, bordelu, kjer mora – pod pokroviteljstvom človeka, ki ga prezira – prodajati svoje telo, to pa mora početi dobro, saj na tem področju vlada huda in lepa konkurenca. Intrige, spolnost, nasilje in poželenje so zaščitni znaki tega romana, ki si je že pridobil obširno bralstvo, to pa se obeta tudi njegovim nadaljevanjem. > SAMO RUGELJ

LEIGH BARDUGO

**SENCA IN KOST**

Senca in kost, knj. 1

prevod: Andrej Hiti Ožinger

Mladinska knjiga, zbirka Srednji svet,

2022, t. v., 298 str., 32,99 €



Ameriško pisateljico izraelskih korenin smo pri nas brali z izvrstnim dvodelnim nizom *Vranja šesterica*, temačno fantazijo o šestih izobčencih, ki dobijo nalogo vdreti v močno zavarovano utrdbo. Čeprav sta bili knjigi trženjsko umeščeni v mladinski segment, sta po vsebini in tonu pogosto segli v domot del, kot je denimo *Laži Locka Lamore* Scotta Lyncha. Drugače je s *Senca in kostjo*, avtoričinim prvencem in prvim delom istoimenske trilogije, ki je ob izidu leta 2012 po zgodbenem pristopu lovila val takrat popularnih mladinskih distopij (*Igre lakote*, *Razcepljeni ...*), le da se tu iz mračne postapokaliptične prihodnosti prestavimo v fantazijski svet, navdihnjen po carski Rusiji in oblit s ščepcem steampunka. Obe, bolj ali manj samostojni seriji z lastno zasedbo tvorita cikel *Griševsko vsemirje* (sem spada še neprevedena duologija *King of Scars*) in sta bili osnova za Netflixovo nadaljevanje. Prva sezona povzema po pričujoči knjigi, vendar je veliko spremenjenega. Poleg časovnega in vsebinskega mešanja prigod iz dveh knjižnih serij tudi rasa glavne junakinje, ki je v romanu belka. Sedemnajstletna Alina Starkov se v vojski, kamor je bila vpoklicana skupaj z vrstnikom Malom, s katerim je odraščala v sirotišnici, uči za kartografinjo. Ko med pohodom prečkajo Senčno globel – pusto območje nenehnega mraka, ki ga naseljujejo nevarna bitja – je med napadom ogroženo Malovo življenje. Tedaj se v Alini pojavi nenavadna moč in ga reši. Izkaže se, da je Alina griša, oseba, ki lahko manipulira z naravnimi elementi. Posledično jo pošljejo na solanje, ker pa ima redke dar – moč svetlobe – postane ključna oseba, od katere na nitki visi usoda kraljestva. Gladko berljiva in z zarotami, ljubezenskimi zapleti, spopadi in pustolovščinami prepletana zgodba je povsem upravičeno zasvojila milijone bralcev. Poleg omenjenih knjig odlična izbira še za ljubitelje Sarah J. Mass (*Stekleni prestol*) in Victorie Aveyard (*Rdeča kraljica*). > ALEŠ CIMPRIČ

SUSAN HILL

**MOŽ NA SLIKI**

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2022, m. v., 128 str., 16 €



Susan Hill (1942) je plodovita angleška pisateljica leposlovnih in stvarnih del za otroke in odrasle. Za svoje pisanje je prejela več knjižnih nagrad in priznanj, najbolj znana pa je po vrhunskih zgodbah o duhovih. Od teh sta bili lani prevedeni *Ženska v črnem* (izvirni izid leta 1983, gledališka priredba je že od leta 1989 na programu West Enda, leta 2012 pa je bil posnet film z Danielom Radcliffom) in *Majhna roka* (2010). V izrazitem gotskem slogu, ki črpa iz bogate tradicije angleških viktorijanskih pripovedi o duhovih, pa je napisan tudi krajši roman *Mož na sliki* (2007). Kakor je za pisateljico značilno, bodo ustvarjanje vzdušja, grajenje napetega pričakovanja in z dvomi ter premisleki prežeto razkrivanje (paranormalne) skrivnosti prisotni tudi tukaj. Hillova namreč ne vpreže bralca z neposredno grozljivostjo, ampak ga ovije z otipljivim suspensom, ki srhljivo stresa ob zlovesčem razpletu. Roman zaznamuje trislojna lupinasta struktura, saj pripoved znotraj okvirne vsebuje še eno podpripoved. Vse tri pa se vrtijo okoli slike, na kateri je upodobljen beneški karneval. Ko glavni pripovedovalec Oliver na univerzi obiše svojega ostarelega mentorja, mu ta pokaže sliko, ki visi v zatemnjenem delu sobe. »Bi rad slišal nenavadno zgodbo o sliki?« ga vpraša, kar nevede Oliverja uklešči v srž strašnega prekletstva. Prepojeno z odlično atmosfero! > ALEŠ CIMPRIČ



TUKAJ JE

# VEŠČEC



**SVETOVNI  
FANTAZIJSKI  
FENOMEN**  
ANDRZEJA  
SAPKOWSKEGA

*THE WITCHER  
V SLOVENSKEM  
PREVODU!*

Geralt, izurjen za lovljenje in ubijanje pošasti, je obsojen na samotno življenje tistih, ki se jih ljudje bojijo ali jih sovražijo. Njegova naloga je, da s sveta preganja zlo in varuje dobro. Toda včasih je težko vedeti, kdo je dober in kdo je v resnici pošast. Andrzej Sapkowski je ustvaril svetovni fenomen, ki se naslanja na evropsko mitologijo in črpa iz slovanskega ljudskega izročila.



**NE SPREGLEJTE!**  
Izdelki za prave oboževalce.

**UNOVČITE DIGITALNI BON '22 V MLADINSKI KNJIGI.**

Izbirajte med kakovostnimi tiskalniki, slušalkami, zvočniki in drugo računalniško opremo.

Uroš Buh je človek mnogih talentov, saj deluje na raznovrstnih kulturnih poljih kot glasbenik in skladatelj ter kot publicist in avtor mnogih odmevnih (športnih) intervjujev v revijah *Tekač* in *Bicikel*. Ko je pred časom za slednjo naredil intervju s slovenskim vrhunskim kolesarjem Matejem Mohoričem, se mu je utrnila ideja, da je intervju o tem športniku in njegovih dosežkih premalo in da bi si Mohorič zaslužil kar knjigo. Ideja se je zdaj udejanjila v kolesarski pripovedi, ki je med bolj unikatnimi v sodobni slovenski športni knjižni ponudbi, kjer je Buh prvoosebno zapisal Mohoričevo (dosedanjo) življenjsko in športno zgodbo. Pod naslovom *MOHOpedija* je zdaj izšla pri založbi Aktivni mediji.

»Pri kolesarstvu je še posebej pomembna vztrajnost. In to ni kliše.«

UROŠ BUH

## MOHOPEDIJA

Nezaključena biografska škrbina o kolesarskem življenju in uspehih Mateja Mohoriča  
Aktivni mediji, 2022, t. v., 314 str., 28,90 €



**Bukla:** Najprej čestitke za vašo prvo knjigo. Do zdaj ste naredili že mnogo intervjujev, vendar vam je v zvezi z biografsko knjigo »kliknilo« ravno pri Mateju Mohoriču. Kaj je bilo ključno, njegovi dosežki ali osebnost?

**Buh:** Vsekakor v prvi vrsti dosežki, za katere pa sem potem skozi najin intervju za revijo *Bicikel* videl, da so pravzaprav logična posledica in neločljiv del zelo kompleksne ter sila zanimive osebnosti. Matej me je že prej v različnih intervjujih prepričal kot zanimiv govorec, kar pri vrhunskih športnikih ni samo po sebi umevno, ko pa sva se enkrat še srečala v živo in sta se najini energiji zlili v lepo in dopolnjujočo debato, sem že na poti domov razmišljal o tem, kako bi bilo, če bi o njem napisal knjigo. Štirinajst dni po najinem intervjuju sem ga na lastno pest poklical in mu predstavil zamisel, vzel si je nekaj časa za razmislek in me po kakšnem tednu navdušeno poklical: »Meni se zdi to ravno prav nora ideja, da bi jo zares lahko izpeljala!« In sva jo, pri čemer sva imela ves čas podporo urednika in založnika Boštjana Sveteta iz založbe Aktivni mediji.

**Bukla:** Žanr športne (avto)biografije je vse bolj znan tudi pri nas tako v okviru domačih kot prevodnih knjižnih izdaj. Kaj so bili dosedanji knjižni zgledi, ki so vam bili opora pri pisanju knjižnega prvenca? Ste posegali tudi po življenjepisih Tadeja Goloba, ki je pri vaši knjigi opravil slogovni pregled?

**Buh:** Sam sem navdušen bralec biografij, spominjam se na primer, da sem ravno pred tistim prvim intervjujem z Matejem končal branje biografije o Radku Poliču – Racu, ki jo je spisala kolegica Petra Pogorevc. Tadeja pa sem kot avtorja prej poznal po njegovih kriminalkah, saj sem velik ljubitelj tega žanra, šele nato sem posegel tudi po njegovih biografijah. Milena Zupančič, Zoran Predin, Peter Čeferin, vse to so ljudje, ki so v našem prostoru pustili ogromen pečat in si zaslužijo, da nekdo pove njihovo zgodbo tudi v knjigi. Na srečo je bil to Tadej, ki je pravi mojster literarnega uokvirjanja zanimivih življenj. Ker sem z njim pred leti delal intervju za revijo *Tekač*, sem ga nato lani prosil, če se lahko dobiva na kakšni kavi, ker bi mi prav prišel kakšen nasvet v zvezi s pisanjem. No, odtlej sva postala kar dobra prijateljica in tako sem ga povabil tudi k sodelovanju kot slogovnega urednika pri *MOHOpediji*.

**Bukla:** Zgodbo prvoosebno pripoveduje portretiranec, vrhunski kolesar Matej Mohorič. Sta se že v začetku sporazumela o načinu podajanja zgodbe? Kako ste si zamislili strukturo knjige, ki je pri tovrstnih knjigah zelo pomembna?

**Buh:** Mateju sem predlagal takšen način, ker se mi zdi tretjeosebna pripoved za njegov profil človeka nekoliko neposrečen pristop. Ljudje ga



Uroš Buh

Foto: T. Kosir

poznamo kot izvrstnega govornika, s pestrim besednim zakladom, zato bi se mi kakršnakoli drugačna ideja zdela neposrečena. Poleg tega se mi zdi, da o mladih ljudeh ne moreš pisati v tretji osebi, ker je pred njimi še celo življenje, medtem ko čas pripovedi nakazuje in obdeluje preteklost.

Pri strukturi mi je Tadej svetoval, naj se lotim opisa specifičnega dogodka, od koder naj se potem pripoved prevesi v splošno pripoved. To se mi zdi zelo dober nasvet, ki sem ga sam nadgradil še s ščepcem suspenza – v tem primeru je šlo za Matejev grozljivi padec na Dirki po Italiji. Druga stvar, ki mi je bila zelo pomembna, pa je bila ta, da celotne zgodbe ne povem časovno premočrtno, temveč da skačem iz obdobja v obdobje, pri čemer vmes gradim nekakšno dramaturško zasnovo. Težko sam komentiram, kako dobro mi je to v resnici uspelo, a takšen je bil moj namen.

Sočna pripoved, začinjena tako s padci kot z zlatim leskom, veseljem in solzami, predvsem pa z neskončno ljubeznijo do kolesa.

**Bukla:** Lovljenje ravnotežja med svetom kolesarstva, ki ga od blizu poznajo le redki, in splošno zanimivostjo Mohoričevega življenja, ki bi k branju pritegnilo tudi širšo publiko, je bil gotovo eden od izzivov pisanja te knjige. Kako ste ga razrešili?

**Buh:** Ne verjamem v enoznačnost človeškega življenja, ki bi ga determiniral njegov poklic, zato me pri vsakem intervjuvancu zanima širši zajem, nekaj, kar zanima tako mojo mamo kot rekreativnega kolesarja. Priznati moram, da prav veliko o tem nisem teoretiziral in se posebej pripravljal, recimo da je bilo moje vodilo ves čas *Ljudskost skozi človeka*.

**Bukla:** Kot pisec biografije pridete zelo blizu bistvu portretiranca. Kaj se vam zdijo ključne osebnostne in športne odlike Mateja Mohoriča, ki so pripeljale do njegovih vrhunskih dosežkov v svetovnem kolesarstvu?

## Lahko poveste kaj več o tem, kaj izmed množice športnikov naredi tisto več, torej vrhunskega šampiona?

**Buh:** Poleg splošnih telesnih predispozicij, ki so nujne za vsakega vrhunskega športnika, je pri kolesarstvu še posebej pomembna vztrajnost. Vem, da se sliši klišejsko, a pri eksplozivnih športih so denimo treningi redko daljši od ure in pol, tukaj pa je treba dnevno presedeti po več ur v kosu v enakem položaju v dežju in soncu, mrazu in vročini. Že samo to te močno zaznamuje, saj si tam pogosto sam s svojimi mislimi in to terja posebno vrsto človeka. Zelo podobno kot pri maratonskem teku. No, s časovno komponento se šele začne, sledijo splošna genetska danost, tip in struktura mišic, laktatni prag ... Konec koncev tudi intuicija, odzivnost, strah, prag bolečine, koordinacija na kolesu, nešteto parametrov, ki jih nekdo nosi v sebi kot potencial, a jih le redkim uspe vse razviti do te mere, da jih to pripelje do vrhunskih rezultatov. Da pa nato zmaguješ v svetovnem merilu v tako množičnem športu, kot je kolesarstvo, je to res dokaz, da si iz pravega testa.

## **Bukla:** Kolesarstvo spremljate že dolgo, a vendar: vas je pri pisanju knjige o vrhunskem kolesarju kaj v zvezi s tem športom in dogajanjem okoli njega posebej presenetilo?

**Buh:** Pravzaprav ne. Morda le to, da danes znanost – zlasti na področju prehrane in nutricionistike – igra tako zelo pomembno vlogo pri športu. Seveda je to splošno znano, a ko izveš, kako podrobno se danes vsaka profesionalna kolesarska ekipa posveča vsakemu obroku, prehrani med dirko, regeneraciji, tehtanju posameznih sestavin itd. Potem je tu še izbira materialov pri kolesih, milimetrski nastavitve, izbira kolesarskih dresov, toliko je vsega, da ti je kmalu jasno, zakaj so proračuni največjih ekip tako visoki, saj so v njih vrhunski strokovnjaki s svojih področij.

## **Bukla:** Matej Mohorič slovi kot načitan in študiozen športnik, ki ima odgovor na vsako strokovno kolesarsko vprašanje. Kako se je to kazalo med pisanjem knjige?

**Buh:** Vsekakor je bilo to zelo dobrodošlo, zlasti izčrpna analiza dogajanja na cesti s kolesarjeve perspektive, saj je to, kar gledalec vidi po televiziji, le delček realnega dirkanja. Prav neverjetno je, koliko se dogaja v ozadju bodisi v glavnini ali pa pobjehih. Različne taktike, strategije, dogovori. Pravi krimič!

## **Bukla:** Ste v zadnjem času naredili še kakšen intervju, ki bi ga želeli prelistati v knjigo?

**Buh:** Imam neko zelo zanimivo prepričanje, namreč, da je skoraj vsak človek vreden svoje biografije. Ljudje me že od nekdaj fascinirajo tako v svojih na videz vsakdanjih življenjih kot z izjemnostjo in dosežki. Zanima me t. i. *storytelling*, pripovedovanje zgodb, tako skozi glasbo, ki je moj primarni poklic, kot skozi literaturo, film, gledališče. Trenutno mora najprej MOHOpedija zaživeti svoje življenje, če pa bi brez cenzure odgovoril na vaše vprašanje, bi pretenciozno dejal: Mislim, da si Primož Roglič zasluži res dobro biografijo!

JAMIE OLIVER

## SKUPAJ

Nepozabni obroki na preprost način  
fotografije: David Loftus, Levon Biss, Paul Stuart  
prevod: Srđan Milovanović  
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 357 str., 39,99 €

Gotovo mnogi od vas še vedno radi organizirate dobre stare zabave z večerjami za praznovanja in posebne priložnosti, ko se za preobloženo mizo zberejo prijatelji in/ali sorodniki ter najbližji, vas pa cel dan (ali celo dva) prej skrbi, ali bodo jedi uspele in bodo gostje zadovoljni. No, od zdaj naprej so te skrbi odveč, saj je slavni Jamie pripravil cel nabor receptov za nepozabne obroke na preprost način. Povabite prijatelje na zabavo ob brunchu in jim poleg medene fokače in svinjske pečenke ponudite še preprosta pečena jajca s čebulo, avokadom in češnjem paradiznikom, božansko ohrovtovo solato, za sladico pa specite nežne poljubčke z ananasom in ponudite breskov čaj. Jamie ima izvirne ideje za vse tiste, ki bi želeli svoje goste presenetiti z indijsko ali mehiško obarvano večerjo, ponudi pa tudi originalne recepte za kulinarično druženja na soncu, večerje v zadnjem hipu, poletne pojedine, barvite piknike ali romantiko v dvoje. Zbobnajte najdražje na kup. Bodite drzni in domiselni, bodite gostoljubni, ljubeznivi, predvsem pa bodite skupaj s tistimi, ki jih imate najraje. > RENATE RUGELJ



»Imate izbiro, kakšen kruh boste pekli in jedli. Izkoristite jo.« – iz knjige

POLONCA RAHMANOVIĆ

## KRUH BREZ KVASA

fotografije: Primož Lavre, Polonca Rahmanović  
Kmečki glas, 2022, t. v., 141 str., 27 €

Poleg kvasa obstaja še več vzhajalnih sredstev, ki pripomorejo k dviganju in rahljanju testa za peko kruha. Seveda v prvi vrsti pomislimo na droži, ki so v zadnjem času zelo popularen pripomoček pri peki kruha in tudi najljubše vzhajalno sredstvo avtorice te kuharske knjige. Vendar če se morate ali želite (iz takega ali drugačnega razloga) izogniti tako kvasu kot drožem, velja poskusiti še s sodo, vinskim kamnom in seveda pecilnim praškom. Cel nabor okusnih receptov je opremljen s fotografijami, ki vas kar prislijo, da začnete pregledovati domače zaloge moke in kaj bi se narediti iz njih. Da bi bilo delo čim lažje in zabavnejše, pa je na uvodnih straneh dodana tudi QR koda, ki vas pripelje do avtoričine videopredstavitve, in tako si boste med pripravo kruha marsikaj lažje predstavljali. > BETI HLEBEC

TINA PAYNE BRYSON

## DOJENČEK

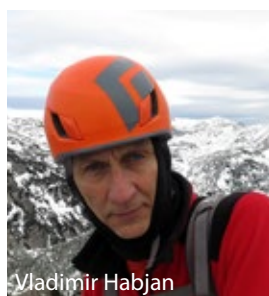
Nasveti za uporabo; Od dojenja in kovanja do uvajanja goste hrane  
prevod: Katja Jenčič  
Vida, 2022, m. v., 302 str., 31,90 €

Starši so vedno, ko pričakujejo novega člana družine, postavljeni pred zahtevno preizkušnjo in morje odločitev, še posebej če pričakujejo prvič. Avtorica uspešnice *Vzgoja brez drame* (2014) to ve kot znanstvenica in kot mama. Psihoterapevtka, ki je doktorirala iz otroške razvojne teorije in se specializirala za igralno terapijo, se pri svojem delu vsakodnevno srečuje s številnimi nasprotujočimi si teorijami in mnenji o vzgoji. V takšni poplavi informacij se marsikdo lahko znajde v precejšnji dilemi glede nekaterih kritičnih vprašanj, zato se je avtorica lotila dela in v pričujočem priročniku z izvirnim pristopom zbrala številne zanesljive znanstvene raziskave skupaj s praktičnimi izkušnjami staršev, ki se dotikajo raznovrstnih tem. Poleg dojenja, spanja in kovanja obravnava tudi težje tematike, kot je poporodna depresija, kar pa bo ljubiteljem knjig morda najbolj povšeči, se dotakne tudi branja dojenčku. > SANJA PODRŽAJ



## VLADIMIR HABJAN BREZPOTJA

Od Grintovcev  
do Zahodnih Julijcev  
risbe in akvareli: Danilo Cedilnik - Den  
Sidarta, 2022, pt. v., 304 str., 32 €



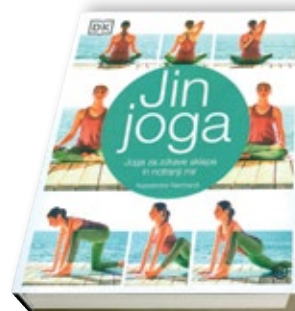
Vladimir Habjan

Ko je pred nekaj več kot dvajsetimi leti izšla knjiga *Manj znane poti slovenskih gora*, je hitro zavzela posebno mesto med našimi planinskimi vodniki in ga v tem času tudi obdržala. Zaradi izjemnega zanimanja in sprememb, do katerih je medtem prišlo v gorah, je bila leta 2010 dopolnjena in preime-

novana v *Brezpotja*, ki je leta 2017 dobila še osveženo, a že pred časom spet razprodano izdajo. Zdaj je pred nami četrta izdaja, ki prinaša sedemdeset tur po slovenskem visokogorju (dodanih je dvajset novih, nekaj pa je dodatno zamenjanih iz prejšnje izdaje), te pa se razlikujejo po vrsti in težavnosti: od tehnično manj zahtevnih brezpotij (teh je najmanj) do alpinističnih vzponov III. stopnje. Vodnik je prvenstveno namenjen izkušenim gornikom oziroma turam v spremstvu gorskih vodnikov, vsaka tura pa je izčrpno opisana skozi posamezne razdelke, pri čemer so vključene vse pomembne informacije, kot so dostop in opis poti, najprimernejši letni čas, ocena težavnosti, višinske razlike, časovne ocene in priporočeni zemljevidi. Nepogrešljivo za vse, ki jim misel kdaj zatava z utrjenih planinskih poti proti manj shojenim pobojem, in vse, ki za izvirne pristope na vrhove ne potrebujejo satelitske sledi v svojem mobilnem telefonu. > SAMO RUGELJ

## KASSANDRA REINHARDT JIN JOGA

Joga za zdrave sklepe  
in notranji mir  
fotografije: Christopher Malcolm  
prevod: Maja Šukarov  
Mladinska knjiga,  
2022, m. v., 191 str., 24,99 €



Jin joga velja za enega bolj umirjenih slogov joge, ki poleg zdravih sklepov obljublja tudi bolj sproščen način življenja z več čuječnosti in manj stresa. V krasno oblikovanem priročniku boste poleg filozofije in osnovnih načel spoznali tudi cel nabor tehnik jin joge in več kot dovolj razlogov, da se tudi sami preizkusite v njih. Nekaj več kot petdeset jogijskih položajev temelji na naukih tradicionalne hatha joge, zasnovani pa so na klasični taoistični kitajski praksi, da lahko v njih vztrajamo dalj časa. Avtorica Cassandra Reinhardt, ena bolj priljubljenih učiteljic joge na YouTube, je za vsako asano poleg klasične pripravila tudi lažjo različico in vsaj dvajset različnih vadbenih zaporedij za odpravljanje bolečin v posameznih delih telesa, izboljšanje drža, spanca in odpravljanje drugih tegob. Kot pravi Dalajlama, v letu sta le dva dneva, ko ni mogoče doseči nič. Eden je bil včeraj, drugi bo jutri, zato je danes pravi dan, da ljubimo, verjamemo in predvsem živimo. In jin joga je vadba ljubezni do sebe in sveta, ki nas obdaja. > RENATE RUGELJ

... jin joga se  
z globokim  
raztezanjem  
in dihanjem  
osredotoča na  
vaše telesne in  
čustvene  
potrebe ...

## POTI DO KAMNITIH SRC, Olga Kolenc



24,90 €

DDV je vključen v ceno.

V knjigi avtorica predstavi predvsem manj obiskane poti vzdolž zahodne slovenske meje z Italijo, ki so bile do vstopa v Evropsko zvezo zaradi strogega mejnega režima zapostavljene in bolj poredko obiskane. Doživetja ne temeljijo le na klasični pripovedi o lepotah gora, predgorij in Krasa. V njih se prepletajo tudi intimnejše in hkrati univerzalnejše razsežnosti, ki so prisotne ob večnih iskanjih v nas samih. Na poti avtorica išče celoto, vezna nit je človek, ki nase-ljuje ta prostor.

## OSNOVE PLANINSTVA, Jože Drab



24,90 €

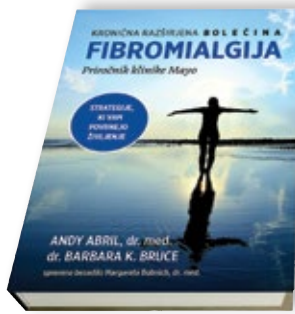
Osnove planinstva sestavljajo teme, ki jih mora poznati vsak obiskovalec gora:

- Priporočila za varnejše obiskovanje gora (pravilna izbira in uporaba opreme, priprava na turo, poznavanje nevarnosti, vreme, prva pomoč, orientacija, tehnike gibanja).
- Predstavitev domačih in tujih gorstev in njihov nastanek in zgradba, rastlinstvo, živalstvo in zgodovina gorništv.
- Predstavitev organiziranega planinstva pri nas ter pomen družabnosti.



**Planinska trgovina PZS** Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

ANDY ABRIL, BARBARA K. BRUCE  
**FIBROMIALGIJA**  
 Kronična razširjena bolečina;  
 Priročnik klinike Mayo  
 prevod: Alma Zupan  
 Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo,  
 2022, m. v., 356 str., 38 €



Kronično razširjene bolečine v mišicah in sklepih, izčrpanost telesa, težave s spanjem in koncentracijo so nadloge, ki v teh časih marsikomu grenijo življenje, vendar veliko ljudi ne ve, zakaj se pojavljajo in kako jih odpraviti. Priročnik, ki sta ga spisala dva strokovnjaka klinike Mayo, zato zelo nazorno in jasno razloži, kdaj so vsi ti simptomi znak resnega bolezenskega stanja, povezanega s spremembami v osrednjem živčnem sistemu – temu stanju rečemo fibromialgija – ter kdaj to niso in gre za kaj drugega, saj je to bolezen zelo težko diagnosticirati. V preglednih poglavjih boste tako poleg vzrokov za nastanek fibromialgije ugotovili tudi, kako poteka njeno zdravljenje, kakšne so možnosti obvladovanja bolečine, pa tudi kako si prilagoditi delovno in zasebno življenje s to boleznijo. > RENATE RUGELJ

... jasni odgovori  
 o eni od najbolj  
 zapletenih  
 boleznih ...



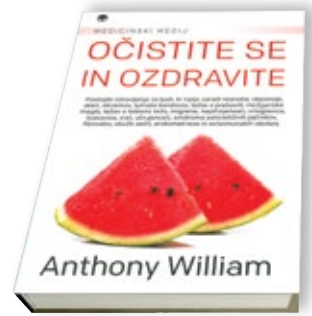
DANIEL A. HUGHES, JONATHAN BAYLIN  
**MOŽGANOLOGIJA  
 STARŠEVSTVA**  
 prevod: Lučka Lučovnik  
 Družinski in terapevtski center Pogled,  
 2022, m. v., 209 str., 32 €

Hughes in Baylin, ameriška klinična psihologa, se v svojem strokovnem delu pogosto srečujeta s starši, ki bi radi s svojimi otroki razvili čim boljše odnose, se z njimi povezali, razumeli njihovo psiho in način razmišljanja, hkrati pa spoznali tudi sebe v odnosu do njih. Priročnik tako ne ponuja tradicionalnih nasvetov o vzgoji otrok, pač pa avtorja želita s starši (in terapevti) deliti nova spoznanja o možganih in ponuditi čim bolj jasen vpogled v to, kako misli in čustva staršev vplivajo na nezrele možgane njihovih otrok in kako začnejo otroci potem drugače razmišljati in čutiti. Dokazala sta, da se lahko enostavno, a učinkovito vzgojni pristopi napajajo tudi v tako kompleksni vedi, kot je socialna nevroznanost, zato v pregledno oblikovani knjigi vabita, da tudi vi spoznate delovanje možganov in povzamete vseh pet sistemov starševstva, ki vam bodo osvetlili odnose med starši in otroki z novih zornih kotov. > RENATE RUGELJ

JONATHAN AVIV  
**ODPRAVITE TEŽAVE Z ŽELODČNO KISLINO**  
 28-dnevni program preprečevanja in zdravljenja refluksa  
 Primus, zbirka InZdravje, 2022, m. v., 290 str., 29 €

Klinični direktor in ustanovitelj Centra za glas in požiranje na ameriški kliniki, lečeči zdravnik, tudi klinični vodja otolarinologije na medicinski fakulteti v New Yorku, je izumil in razvil endoskopsko oceno požiranja s senzoričnim testiranjem (FEEST) in je začetnik razvoja endoskopije zgornjih prebavil brez uspavanja pacienta (TNE). Torej izjemen svetovni strokovnjak, ki nam na prvih straneh najprej opiše težave s kislino, nato pa se v nadaljevanju loti iskanja rešitev in 28-dnevnega programa (obdobju zdravljenja sledi še obdobje vzdrževanja). Uvodoma najdemo tudi vprašalnik, da si izračunamo svoj indeks refluksnega

ANTHONY WILLIAM  
**OČISTITE SE IN  
 OZDRAVITE**  
 prevod: Jernej Zoran  
 Primus, zbirka InZdravje,  
 2022, m. v., 757 str., 39 €



Vas tare tesnoba, slabo spite, se pritožujete nad simptomi menopavze ali pa se nikakor ne morete otresti kroničnih glavobolov ali kakšnih drugih tegob? Sezite po tej knjigi, v kateri vam priznani medicinski medij Anthony William, avtor številnih uspešnic, prevedenih tudi v slovenščino, ponuja trajne rešitve za odpravo različnih duševnih ali telesnih tegob. Ker živimo v svetu, v katerem smo že vse od rojstva obkroženi z najrazličnejšimi strupenimi in drugimi snovmi, ki povzročajo telesu obilo škode, nam avtor knjige najprej svetuje korenito očiščenje organizma. Ob tem nas seznanja s škodljivimi živili, ki v telesu povzročajo najrazličnejše vnetne procese, ki vodijo do številnih zdravstvenih tegob. Ko določena živila črtamo s svojega jedilnika in se s posebnimi dietami očistimo, bo naše telo postopoma znova svobodneje zadihalo, zdravje pa nam bo naposled spet služilo kot nekdanj. Avtor priloži tudi obilo receptov, ki so kar se da preprosti za pripravo, povrh pa nas opremi tudi z duhovno podporo, ki bo še pospešila proces ozdravitve. Knjigo v roke torej, potem pa (med drugim) takoj po veliko količino zelene, na katere očiščevalne učinke William še posebej stavi! > VESNA SIVEC POLJANŠEK



JULIE MOLTKE  
**KAKO MI LAHKO  
 POMAGA CBD?**  
 Kakšen je najboljši način  
 uporabe CBD, kako deluje  
 v telesu in zakaj ima toliko  
 različnih učinkov  
 prevod: Andreja Bolton  
 Ara, 2022, m. v., 83 str., 9,90 €

Avtorica pričujoče knjige je zdravnica, ki se osredotoča na duševno zdravje, obvladovanje stresa in uporabo medicinske konoplje. Uporaba CBD-ja v medicinske namene že nekaj časa dviguje prah in sproža žolčne debate. V knjigi *Kako mi lahko pomaga CBD* izvemo, na katerih področjih lahko pomaga. Avtorica priznava, da kliničnih študij (z izjemno epilepsije) na ljudeh ni, obstajajo pa številne na živalih. Razbije številne mite, ki med ljudmi krožijo o uporabi CBD-ja, in prizemlja pričakovanja pred prvo uporabo. Novim (in malo manj novim) uporabnikom na srce položi tudi nasvete za varno uporabo in jih posvari pred možnimi neželenimi učinki. > NEŽA VILHELM

simptoma. Posledice kisline v prehrani so eden glavnih zdravstvenih izzivov, s katerimi se soočajo Američani, saj prizadenejo več ljudi kot srčna obolenja, sladkorna bolezen in celiakija. Nekateri raziskovalci celo razglašajo globalno epidemijo refluksa – številke prizadetih so se namreč na globalni ravni od leta 1995 kar podvojile! Knjiga ni le odlična izbira za vse, ki že imajo težave, temveč tudi kot preventiva. Kaj lahko sprememimo in kako hrana ni le primerna za zdravljenje, temveč je zdravilo, nam pove dr. Aviv uvodoma, ko obenem citira Aristotela: »Odličnost ni dejanje, temveč navada.« Že zgolj drugačen življenjski slog nam bo prinesel dolgoročne rešitve. > AJDA VODLAN



Včasih je bila vrhunska atletinja z dosežki, o katerih marsikateri športnik sanja vse svoje življenje, danes, potem ko so za njo tudi hoja po trnju in marsikateri grenke preizkušnje, pa je Brigita Langerholc Žager predvsem uspešna predavateljica, voditeljica delavnic in coachinja za posameznike, skupine in podjetja. S pomočjo publicista Jureta Aleksiča je svojo zgodbo prelila v knjižno obliko z zgovornim naslovom *Do cilja in naprej*. Z njo želi bralcem med drugim pokazati, da se v vsakem od nas skriva brezmejna moč za premike vseh vrst.

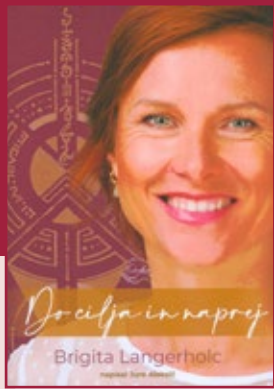
## S knjigami do ključa za ozdravitev telesa in duše

BRIGITA LANGERHOLC

### DO CILJA IN NAPREJ

napisal: Jure Aleksič

Chiara, zbirka Osebnost, 2022, m. v., 201 str., 23 €



Brigita Langerholc

Foto: Janez Marolt

**Bukla:** Vaša knjiga je nastala v sodelovanju s publicistom Juretom Aleksičem; vi ste mu pripovedovali svojo življenjsko zgodbo, ki jo je Jure potem zapisal. Kako pogosto sta se srečevala in kako so bila videti ta druženja?

**Langerholc:** Srečevala sva se dvakrat tedensko po dve do tri ure, in to tudi v času, ko sem sodelovala pri nekem projektu v Dubaju. Takrat sva se pač družila po Zoomu. Poleg vsega mi je Jure naročil, naj preverim verodostojnost določenih informacij, zapisanih v mojih najstniških dnevnikih, preverjati sem morala tudi nekatere diagnoze, ki jih omenjam v knjigi, dogajanje po bolnišnicah, kakršno mi je opisala moja mama oziroma sem ga doživela v regresiji, ter še marsikaj drugega. Da, kar nekaj časa so nama vzela vsa ta druženja in preverjanja, ampak oba sva imela pred sabo velik cilj, napisati res dobro knjigo, ki bo navdihovala bralca in mu odpirala zavedanje, kaj je vse možno, četudi se ne rodiš z nekimi predispozicijami oziroma se te, če govorim o športu, pokažejo šele v najstniški dobi.

**Bukla:** Ob vaši zgodbi lahko bralec hitro začuti, da sta bila z Juretom zelo iskrena drug do drugega, vajini pogovori so barviti in tudi zelo globoki ... Koliko samocenzure ali posvetovanja, kaj naj ostane notri in kaj morda ne, je bilo potrebnega ob vsem skupaj?

**Langerholc:** Z Juretom sva se res zelo hitro ujela, čeprav se prej nisva poznala. Sploh nisem vedela, da je tako odličen pisec! Je pa res, da od vseh športov najbolje pozna nogomet, tako da sem mu morala razložiti nekatere podrobnosti s področja atletike, na primer potek protokolov za tekmovanje na velikih tekmah, kot so denimo olimpijske igre. Na koncu sva se, tudi na podlagi moje intuicije, odločila, da nekaj dodatnih podrobnosti, povezanih z igrkami v zakulisju športa, vendarle izločiva iz knjige, saj si ne bi rada nakopala kakšnih tožb. Četudi, sploh po letih dela na sebi, nimam prav nobenih tabujev! Pri najinem delu mi je pomagalo, če sem nekatere stvari prespala ali razmislila med meditacijo, pa tudi Jure, ki je tako kot jaz po naravi zelo raziskovalen, me je opomnil, če kakšni podatki niso 'štimali', potem pa sva oba poglobljeno raziskovala dalje. Toda na koncu si bo moral bralec tako ali tako sam ustvariti mnenje o vsem skupaj. Mislim pa, da je Jure tako zelo dobro zapeljal samo

strukturo in vsebino knjige, da je ta za bralca čim bolj tekoča.

**Bukla:** Zgodba, ki nam jo ponujate v branje, je zelo neposredna in iskrena, saj ste menda taki po naravi tudi vi. V tem duhu tudi zelo odprto in odkrito spregovorite o vseh pasteh vrhunškega športa. Iz prebranega je čutiti, da športnika, kadar ne jezdi na valovih uspeha, celoten sistem lahko kaj hitro zavrže in izpljune. Koliko grenkobe v zvezi s tem je dandanes še ostalo v vas?

**Langerholc:** Nič. Ko sem jezdila na valovih vrhunškega športa, vključno z vsemi vzponi in padci, sem uživala. Res sem rada tekla, dokler me je to še 'držalo' in dokler sem se želela izkazovati z rezultati. Zdaj tega ne potrebujem več. Mogoče bi se me 'telesno' še kaj dotaknilo, če bi se srečala s kakšnimi funkcionarji iz časov svoje športne kariere, ampak konec koncev sem te izkušnje res globoko predelala, zato mislim, da sem to poglavje svojega življenja zaprla. Zelo rada pa zdaj na to opozarjam stare športnike oziroma športnike same, ki pridejo k meni po nasvet in šele izoblikujejo svojo osebnost. Svet vrhunškega športa namreč že zdavnaj ni več samo 'sajenje rožic', vložki vanj so ogromni, prevzel ga je kapitalistični duh in posledično nekje na tej poti postane vse skupaj pravo gladiatorstvo.

**Bukla:** V javnosti ste že pred leti spregovorili tudi o svojem boju z depresijo, ki se vas je polotila ob koncu športne kariere, potem ko ste zapluli v povsem druge vode, med drugim tudi v materinstvo. Tudi v knjigi ste v zvezi s tem brez dlake na jeziku. Ali želite (tudi) s tovrstnim predajanjem lastnih osebnih izkušenj prispevati svoj dragoceni kamenček v mozaik detabuiziranosti pomena odkritega govora o duševnem zdravju?

**Langerholc:** Res je! Najbolj me je namreč zadelo, ko sem pred leti kot prva vrhunska športnica o tem javno spregovorila na nekem sprejemu, ki se je odvijal po podelitvi priznanj najboljšim športnikom Slovenije. Takrat sem opazila, da se me je kar naenkrat začelo veliko ljudi izogibati. Tisti dan namreč nisem vedela, da je izšel članek o moji depresiji. In to je za mnoge tabu tema! No, zame pač

ne, ker sem že v času svojega študija v Ameriki srečevala cel kup depresivnih študentk. Tam se je o vsem skupaj veliko govorilo. Pri nas pa se obnašamo, kot da se nekomu, ki je bil v vrhu športa, to ne more zgoditi, čeprav je depresije med športniki ogromno. Čutim, da je moje poslanstvo, da ozaveščam javnost in ljudem vlivam upanje. Zato sem tudi ena od ambasadork pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ), kjer o depresiji ozaveščamo predvsem mlade.

**Bukla:** Koliko so vam na poti do boljšega počutja in ozdravitve pomagale tudi najrazličnejše knjige? Nekje v svoji zgodbi namreč omenite, da ste si ob zdravljenju depresije, ob selitvi iz mesta na vas ter ob takratni slabši finančni situaciji preprosto rekli: »Okej, bom pač več brala in manj hodila na razne delavnice.«

**Langerholc:** Ogromno! Res sem veliiko brala, že od otroštva veliko berem, vmes potem dvajset let nisem, ker sem bila v vrhunskem športu in sem tudi študirala, med depresijo pa sem se znova vrnila h knjigam. Skoznje sem preprosto dobivala ključne, kaj potrebujeta moja psiha in telo. Vse, kar mi je dalo branje – brala sem res vse mogoče: o pravilni prehrani, metafiziki, angelih, Tesli, posmrtnem življenju, delu z energijami, hipnozi, svetlobnem jeziku ter še marsikaj drugega – sem kasneje, sploh ko smo si finančno opomogli, nadgradila še na raznih delavnicah.

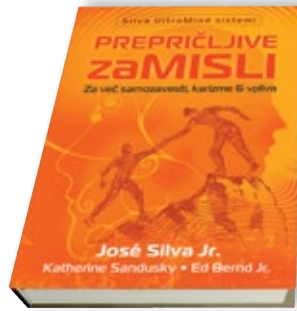
**Bukla:** Naj vas za konec pogovora vprašam v slogu naslova vaše knjige: kam bo šla po tem (knjižnem) cilju naprej vaša pot?

**Langerholc:** (nasmeh) V bistvu sledim toku življenja in si zdaj res redko postavljam kakšne velike cilje. Edina stalnica naših življenj je namreč sprememba! Vem samo to, da si bomo z družino prej ali slej omislili in realizirali rodovno posestvo, kjer se bodo poglobile naše družinske sanje o lastnem pridelovanju hrane, čisti vodi in vseh mojih delavnicah, na svet pa bomo spravili tudi šolo s konji, o kateri že zdaj sanjajo moje tri hčerke. Mož pa gre preprosto s tokom življenja skupaj z nami (smeh).

JOSÉ SILVA, JR., KATHERINE SANDUSKY,  
ED BERND, JR.

**PREPRIČLJIVE ZAMISLI**

Silva UltraMind sistemi: za več samozavesti, karizme & vpliva  
prevod: Miha Lukman, Tara Polovič,  
Nastja Mesarec  
Chiara, 2022, m. v., 283 str., 24,60 €



José Silva je bil po svoji naravi silno preprost človek iz Lareda v Teksasu, ki se je moral že vse od rosnih otroških let preživljati s svojimi rokami. Za njegov študij namreč ni bilo ne časa ne denarja, a to ni ustavilo njegove vedoželjnosti, ki ga je že v mladih letih pripeljala do raziskovanja psihologije, poglobljanja v moč hipnoze in kasneje do njegovega življenjskega dela – raziskovanja sposobnosti uma. Njegovo poslanstvo zdaj že več desetletij nadaljuje Silvov sin José Silva Jr., soavtor knjige, ki je pred nami. V njej izvem o edinstvenem Silvovem tridesetdnevem sistemu, ki nam razkriva številne neizkoriščene potenciale našega uma, s katerimi se lahko enkrat za vselej otresemo najraznovrstnejših fobij in strahov, se naučimo uspešnejšega komuniciranja in še marsikaj drugega. Silvov sistem, na katerega pri nas pri svojem delu s strankami prisega tudi nekdanja vrhunska atletinja Brigita Langerholc, zajema sproščanje, različne tehnike za premeščanje in odstranjevanje strahov in fobij ter tudi posebne tehnike za doseg zelenih ciljev. Ob branju knjige spoznamo, da so edina ovira v življenju le naša zmotna prepričanja, ki pa jih ob pomoči te posebne knjige lahko presežemo in se jih za vselej otresemo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... polna primerov  
in korakov za  
načrtovanje  
reševanja  
vsakdanjih težav ...

MARK WOLYNN

**PODEDOVANE  
DRUŽINSKE TRAVME**

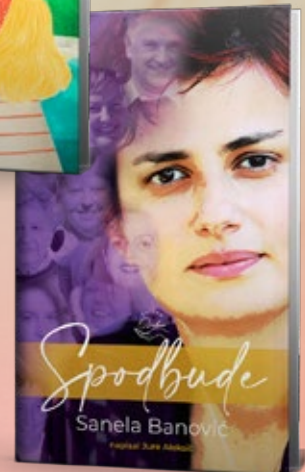
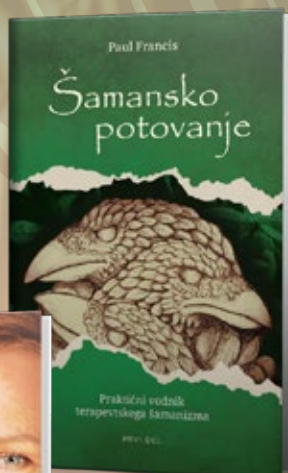
Kako nas oblikujejo vedenjski vzorci naših prednikov in kako jih prekinemo  
prevod: Katja Cvahte  
Primus, 2022, m. v., 284 str., 27 €



Ali se lahko (osebne) travme podedujejo ali ne, je eno pomembnih vprašanj sodobnega celostnega pristopa k zdravljenju depresij, anksioznosti, kroničnih bolečin in fobij, pri tem pa ima pomemben vpliv ameriški terapevt Mark Wolynn, ki je s svojo knjigo *Podedovane družinske travme* iz leta 2016 doživel velik odmev. V njej dokazuje, da za zgoraj naštetih psihične, pa tudi telesne težave ni nujno razlog v naših življenjskih izkušnjah oziroma v kemičnem ravnovesju naših možganov, temveč v življenjih naših staršev ali celo generacij poprej, njihove travmatične izkušnje pa so se prenesle vse do nas. Po tem, ko Wolynn naprej definira koncept podedovane travme – torej nerazrešenega trpljenja naših prednikov – v nadaljevanju, tudi s pomočjo mnogih primerov, ponudi praktični vodnik za njihovo razreševanje, ki najprej obsega samodiagnozo, s katero v lastnem življenju naprej odkrijemo strahove in anksioznosti, nam potem pomaga prepoznati travmatične izkušnje, ki se vijajo do nas iz prejšnjih generacij, na koncu pa ponudi rešitve za vnovično povezovanje s samim seboj ter vzpostavitev nadzora nad samim sabo. Knjiga, ki spodbuja k temeljitemu premisleku, katere ukoreninjenosti preteklih generacij negativno vplivajo na naše življenje. > SAMO RUGELJ

... prepričljivo  
razumevanje  
podedovanih  
travm ...

**POLETNO BRANJE ZA VSAKOGAR!**



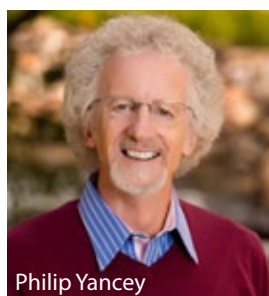
ZALOZBA-CHIARA.SI | 01 5341 252 | PRODAJA@ZALOZBA-CHIARA.SI

PHILIP YANCEY

## KJE JE BOG, KADAR BOLI?

prevod: Živa Hren

Društvo Zaživi življenje,  
2022, t. v., 284 str., 21,90 €



Philip Yancey

»Prva napaka je, če vse trpljenje pripisujemo Bogu, pri čemer trpljenje razumemo kot Božjo kazen za človekove napake. Druga napaka je ravno obratna: če domnevamo, da življenje z Bogom ne vključuje trpljenja.« Knjiga, originalno napisana leta

1977, je nato v devetdesetih doživela večjo posodobitev, še vedno pa ostaja mednarodna uspešnica, saj uspešno odgovarja na pomembna vprašanja. Kje je Bog, kadar boli? Zakaj Bog dopušča bolečino? Trpljenje? Ter vprašanje, ki si ga tako pogosto zastavimo, ko nam je težko: dragi Bog, zakaj jaz? Zakaj se je to zgodilo meni? Avtor razlaga s pomočjo primerov iz realnega življenja, uporabi pa citate tako iz Svetega pisma kot literarnih velikanov (Camus, Defoe, Donne, Lewis itn.). Yancey opiše, kdaj je bolečina dobra, saj nastopi kot Božje darilo (ubogi tisti, ki je ne čutijo), in kdaj je bolečina sporočilo, ki terja našo pozornost. Nato se osredotoči na vprašanje, ali bi nam bilo lažje, če bi vedeli, zakaj Bog dopusti določeno trpljenje, ali bi bili le še bolj zagrenjeni? Navsezadnje pa je vprašanje bolečine predvsem vprašanje o smislu (življenja), kar je pisal že Viktor Frankl. Nič nenavadnega, da je delo uspešnica – je kaj bolj vsakdanjega kot bolečina? In ali je ta res sestavni del sreče? > AJDA VODLAN

JOHN C. LENNOX

## ALI LAHKO ZNANOST RAZLOŽI VSE?

prevod: Živa Hren

Društvo Zaživi življenje,  
2021, t. v., 137 str., 16,90 €



... v kaj  
verjamemo,  
čemu zaupamo,  
kaj vemo  
in zakaj ...

»Sveto pismo nam daje razlog, da zapremo razumu. Ateizem nam ga ne.« Zasluženi profesor matematike na Univerzi v Oxfordu in strokovnjak za bioetiko se v svojem novem delu na izjemno laičen način loti vprašanja združljivosti vere in znanosti. Kot katolik, ki je odraščal na Severnem Irskem, se je v lastni karieri znanstvenika večkrat srečal s predsodki ateističnih kolegov zoper verne strokovnjake, kar tudi opiše v knjigi. S preciznostjo matematičnega strokovnjaka se loti analize vojnega polja vera – znanost in argumentira, zakaj ne le, da nista sovražnika, temveč sta prijatelja, ki se dopolnjujeta. V desetih poglavjih ruši mite, ki pravijo, da religija temelji na veri, znanost pa ne, in se opredeljuje do najosnovnejših terminov: kaj je znanost, kaj je razum, kaj vera, kaj religija, ateizem in kaj skepticizem ter ali lahko zaupamo temu, kar beremo? Avtor povezavo med vero in znanostjo vidi predvsem v želji Boga, da raziskujemo njegovo veselje in odkrivamo zaklade njegove modrosti. Vere ne vidi kot ovire znanosti in znanstvenemu razmišljanju, temveč kvečjemu kot temelj znanstvenega raziskovanja, kot najosnovnejšo bazo, ki omogoča, da smo in da raziskujemo. Vsekakor čtivo, ki nas spodbuja k razmišljanju: v kaj verjamemo, čemu zaupamo, kaj vemo in zakaj? > AJDA VODLAN

## POLETNO BRANJE • ZALOŽBA DRUŽINA

Karmen Jenič

### ORIENTIRAJ SE PO SONCU

V romanu nastopa glavni junak po imenu Ilčo, ki zamenja šolo in se sooča s tem, kako ga bodo v novem okolju sprejeli sovrstniki. Poleg selitve, zapletenih odnosov s sošolci in pritiski sodobne družbe, pa se Ilčo srečuje tudi s težavami doma, odtujenostjo staršev in na koncu ločitvijo le teh. Toda čeprav se zdi življenje še tako črno, Ilčo spozna, da za dežjem vedno posije sonce.

ROMAN JE PREJEL LITERARNO NAGRADO SVETLOBNICA.

192 strani, 19,90 EUR

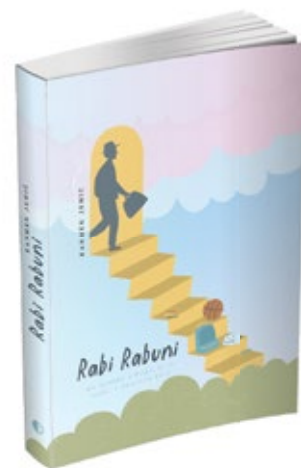


Karmen Jenič

### RABI RABUNI

Avtorica je učiteljica na osnovni šoli, kjer se vsakodnevno srečuje z mladimi, z njihovimi radostmi, vedoželjnostjo, prelomnimi vprašanji in težavami, pa s sodelavci, starši in izzivi šolskega sistema. Vse te izkušnje je povezala v briljantno pripoved o šolarjih Janu, Jonu, Tjažu in Tayu, o učiteljici Rebeki, ravnatelju Robiju, hišniku Nacetu - in začasnem svetovalnem delavcu Rabiju Rabuniju, ki mimogrede opravi še kakšno učno uro iz matematike, športa, tehnike, predvsem pa iz pozornega poslušanja, ljubezni in usmiljenja. Rabi je namreč Bog, ki je uslišal prošnjo enega od učencev te šole, ponovno prevzel človeško podobo in se spustil na Zemljo, da bi svojim otrokom dal zgled, kako lahko tudi učilnice in šolski hodniki postanejo prostor iskrenosti in veselja.

224 strani, 24,90 EUR



Naročila po telefonu  
01/360-28-28

Internet  
www.druzina.si

E-pošta  
narocila@druzina.si

ZALOŽBA  
DRUŽINA



KRISTINA KUZMIČ

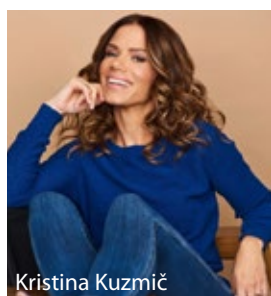
## DRŽI SE!

Upanje in humor iz mojega

nepopolnega življenja

prevod: Ana Grmek Kandus

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 276 str., 29,99 €



Kristina Kuzmič

»Poznamo izraz za trenutke, ko ne gre vse tako, kot smo si zamislili. Reče se jim 'življenje'.« Tako se prične mednarodna uspešnica *Drži se!* Kristine Kuzmič, po rodu Hrvatice, ki se je med vojno na Hrvaškem z družino preselila v ZDA, in nam postreže s polno mero humorja in zabavnih anekdot, pa tudi življenjskih uvidov in nasvetov nekoga, ki mu življenje ni prizanašalo, pa je vseeno našel način, da v njem najde lepoto in srečo. Danes znana vplivnica, vlogerka in govornica je med drugim preživela ločitev, samohranilstvo v revščini, popoln polom s prvo oddajo, ki ji jo je sicer prinesla zmaga v resničnostnem šovu Oprah Winfrey, in še kaj. V knjigi opisuje vse svoje prelomnice, ker pa to počne na zelo sproščen in pristen način ter ne prikriva lastnih

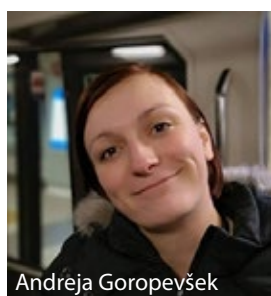
napak in zmot, se bralcu takoj priljubi: »Obožujem humor. Potrebujem ga. Prebijati se skozi življenje brez humorja je kot zajemati juho z vilicami. Seveda, nekaj hrane boš že spraval vase, vendar ne boš dobil najboljšega.« Navdihujoče! > VERONIKA ŠOSTER

ANDREJA GOROPEVŠEK

## MOJA POT DO OSEBNE SREČE

31-dnevni program hvaležnosti in mnogo več

Občuti sebe, 2022, m. v., 269 str., 24,90 €



Andreja Goropevšek

Pisateljica in umetnica Andreja Goropevšek je v osebni stiski prehodila pot samoraziskovanja, da bi našla notranji mir in zadovoljstvo. Izkušnja, ki jo je obogatila, je popisala v *31-dnevnem programu hvaležnosti*, za katero ugotavlja, da je pomembna sestavina dobrega življenja. Ko

hvaležnost vtremo v vsa svoja dejanja in misli, zaživimo polnejše. Vsebina po korakih vodi k cilju biti srečnejši in bolj samouresničeni, hkrati pa tudi bolj usmerjeni k skupnosti skozi uvid, za kaj vse smo lahko hvaležni. Avtorica osvetli številne vidike življenja, od bivanjskih vprašanj do financ, od najintimnejšega vpogleda vase do odnosov s soljudmi. Vsaka tema se začne s citatom, ki odpira razmislek. Sledi osrednji del motivacijskega besedila, ki pretresa avtoričine refleksije, izkušnje, spoznanja in prepričanja. V zaključku vsake teme je predlog aktivnosti oz. vaj za osebno rast. Vsebina odseva načela pozitivne psihologije. > MAJA ČREPINŠEK



PRIMUS  
izbrane knjige

Spletna knjigarna  
izbranih knjig

www.primus.si

## Novosti Založbe Primus

Izkoristite poletje za  
krepitev svojega zdravja



### V SVETU LAČNIH DUHOV

Gabor Maté

O bližnjih srečanjih z  
zasvojenostjo

34 €

### ODPRAVITE TEŽAVE Z ŽELODČNO KISLINO

Dr. Jonathan Aviv

28-dnevni program  
preprečevanja in  
zdravljenja refluksa

29 €



### OČISTITE SE IN OZDRAVITE

Anthony William

Dragocene informacije  
o najrazličnejših vrstah  
čiščenja

39 €

### BREZ BOLEČIN

Pete Egoscue

Revolucionarna  
metoda za odpravo  
kronične bolečine

27 €



www.primus.si

Pesnica in pisateljica Anja Štefan, prejemnica nagrade Prešernovega sklada leta 2022, je vrhunska avtorica, ki že več kot četrto stoletja ustvarja besedila, s katerimi presega okvire leposlovja za otroke in mladino in polni slovensko literarno zakladnico. V zadnjih letih poleg številnih uspešnih avtorskih zbirk pravljic, pesmi in ugank premišljeno izbira in ubeseduje tudi pripovedi iz zapuščine Milka Matičetovega, tik pred poletjem pa je pri Mladinski knjigi izšla še njena zbirka *Štiri črne mravljice*. Kratki, enostranski premisleki za odrasle in mladino so odlično ilustrirani (Tomaž Lavrič), polni humorja, blago poetski, delno rimani, včasih zadišijo po basni, vedno pa so topli in polni modrosti.

»Vse, kar počnem, se med sabo že ves čas podpira.«

ANJA ŠTEFAN

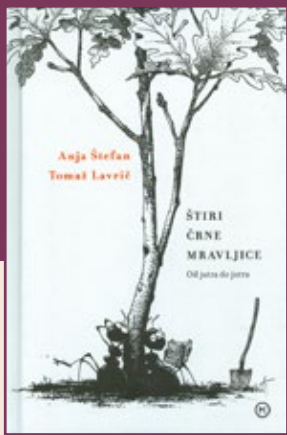
## ŠTIRI ČRNE MRAVLJICE

Od jutra do jutra

ilustracije: Tomaž Lavrič

Mladinska knjiga,

2022, t. v., 108 str., 22,98 €



**Bukla:** Veljate za izredno vsestransko ustvarjalko: pišete pesmi, pravljice, uganke, prirejate predstave, literarne nastope, predavanja in delavnice, raziskujete in urejate zbirke slovenskih ljudskih pripovedi, pišete strokovne članke in referate, snemate zgoščenke in TV-oddaje ... Če bi se morali odločiti za eno samo dejavnost, kaj vam prinaša največ veselja in kje se lahko najboljše izrazite ali gre enostavno za neločljiv preplet vsega naštetega?

**Štefan:** Precej ste našteli – a takoj lahko rečem, da mi največ pomenita pisanje in pripovedovanje. Že nekaj časa o sebi ne govorim več kot o raziskovalki pripovednega izročila, čeprav sem v določenem obdobju to kar intenzivno bila. Tudi strokovne članke in referate si naložim le izjemoma in jih spravljam skupaj z veliko muko – sem pa navadno potem zadovoljna, ker ob tem še kaj preštudiram in ker svoje izkušnje strnem v zapis, ki nato pride prav drugim in meni. V snemanju tu in tam privolim zato, ker tako pravljice dosežejo več ljudi. Se pa vse, kar počnem, med sabo že ves čas podpira.

**Bukla:** Ste začetnica pripovedovalskega gibanja na Slovenskem ter ena najpomembnejših slovenskih pripovedovalk. V skoraj treh desetletjih dela je za vami več kot tisoč petsto nastopov tako za otroke kot odrasle. Kako je bilo v minulih dveh letih, ko so bila druženja omejena in živih stikov s poslušalci in bralci ni bilo? Kaj ste počeli in kam ste usmerili svojo energijo?

**Štefan:** Najprej sem se zatišja razveselila. Lotila sem se vseh napol pozabljenih kupčkov v svoji delovni sobi. Za *Ciciban* sem pripravila živalske slikopise za dve sezoni, izhajati začnejo jeseni. Po mnogih letih sem dokončala izbor živalskih pravljic s celega sveta, zdaj je v ilustriranju pri Zvonku Čohu. Napisala sem pravljico *Medved in klobuk*, ki je že izšla, in še dve drugi, ki se mi tudi zdita kar v redu. Predvsem pa sem pisala mravljice. Nekaj mesecev mi je vse to čisto ustrezalo, potem pa sem začela nastope pogrešati, in to zelo. Posebno tiste po osnovnih šolah. Rada se družim z otroki, rada se igram s tem, da nas premaknem v zgodbeno realnost, v vzporedni domišljjski svet. To mi je res dober hec, blagodejen. In toliko naklonjenosti se na koncu pretoči med nami.

**Bukla:** Večina vaših slikanic doživi številne ponatise in ponovne izdaje. *Štiri črne mravljice* so prvič izšle pred petnajstimi leti. Takrat je bilo sedem zgodbic (ilustriral jih je Zvonko Čoh) zbranih v drobni slikanici iz zbirke *Čebelica*. Zdaj je število »mravljih modrosti« naraslo na več kot osemdeset. Kako je prišlo do tega?

**Štefan:** Že takrat, pred petnajstimi leti, sem imela o mravljičah napisanih veliko več zgodb, a sva se z urednikom odločila le za tiste, ki so se nama zdele bolj otroške. Potem so nastajale nove in nove, skupaj več kot tristo. Za knjigo sem odbrala boljše, hkrati pa sem se poizkušala izogniti ponavljanju motivov.

**Bukla:** Zbirko bistroumnih, včasih tudi rimanih razmislekov je tokrat likovno opremil Tomaž Lavrič, s katerim sta prvič sodelovala. Kakšen je bil ustvarjalni proces in kako sta se ujela? Ste prepoznali svoje mravljice v njegovih ilustracijah?



Tomaž Lavrič, avtoportret, in Anja Štefan

**Štefan:** Tega, da bi mravljice ilustriral Tomaž Lavrič, se je domislila likovna urednica Tanja Komadina, urednica Irena Matko Lukan pa mu jih je poslala in razložila, za kaj gre. Zelo vesele smo bile, da jih je sprejel, saj se to ne zgodi zlahka – baje je Tomaž kar izbirčen. Nato je z njim sodelovala predvsem Sanja Janša, oblikovalka. Zmenila sta se, da bo narejene ilustracije sproti vnašala v postavljeno besedilo in da bosta tako ugotavljala, koliko jih je še potrebnih. Na koncu smo poprijele vse štiri, se posvetovale, prelagale, primerjale – očitno dovolj zagrnano in simpatično, da nas je Tomaž spravil celo v skupno mravljinčjo pesem. Kako sva se ujela midva? Do danes se še nisva srečala in tudi po telefonu še nisva govorila. Precej hecno, ne? Mi je pa Tomaž pisal, ko sem prejela nagrado Prešernovega sklada in se pošalil, da sva zdaj oba nesmrtna. To, kar je narisal, je super. Res – gledam in se čudim, kako lahko koga tako uboga roka. In zelo mi paše navihanost, ki jo je v mravljice ujel. Poglejte tiste, ki plešejo – kako imajo postavljene podplatke ali prste na rokah. Res so mi všeč.

**Bukla:** Prvič so mravljice spregovorile za otroke, zdaj pa se zdi, da so kratke, družbeno aktualne, izbrušene, včasih humorne, vedno pa večplastne zgodbe namenjene tudi (ali predvsem) odraslim ... Kakšnega bralca ste imeli v mislih, ko ste jih snovali?

**Štefan:** Ne vem, kar pisala sem jih sproti, kot so se mi zložile. In ob tem se je vse bolj kazalo, da so za otroke prezahtevne. Zdaj so zbirka drobnih zgodb, morda celo pesmi v prozi, za mladino in odrasle.

**Bukla:** Poleg vsakdanjih težav z vremenom, prehrano, naravo in odnosi se mravljice večkrat sprašujejo tudi o umetnosti in ustvarjalnosti. Kako pogosto ste jim »na jezik položili« lastne premisleke in strahove in koliko ste črpali iz okolice? Kako sploh so nastajale zgodbe?

**Štefan:** Najprej vedno kot hipni utrinki, ki se porodijo iz sprotnega doživljanja, opazovanja, poslušanja, branja ... Na začetku navadno ne vem, kam me bo peljalo. Kot bi sama pri sebi radovedno preverjala, kaj bo prišlo iz mene, če kar začnem. Če si rečem »Štiri črne mravljice so ...«, počakam in vidim, kaj pade zraven. Potem se zgodba včasih razvija tako, da sledim pomenu, včasih pa zvoku. Na koncu jo poskušam zaokrožiti – in ta del ni več hipni, ampak navadno kar traja. Včasih mi uspe in včasih ne. V računalniku je tudi zelo veliko nedokončanih.

**Bukla:** Gre za strašno simpatičen knjižni projekt in za konec bralcem lahko zaupamo, da so zgodbe, ki so iz računalnika našle pot do knjige, izvrstne. Upamo, da svoje konce kmalu dobijo tudi tiste nedokončane ...

CAROLINE STAMPS

## KAKO ... JAHATI KONJA

Korak za korakom do obvladovanja veččin jahanja  
prevod: Metka Bartol

Hiša knjig, 2022, t. v., 64 str., 19,90 €

V odličnem vodniku za začetnike spoznamo vse o teh čudovitih živalih, preden prvič zajahamo: pasme konj, njihovo anatomijo in opremo za jahanje, nato

pa se že podamo v sedlo. Na koncu sledi slovar, že vmes pa razlage strokovnih besed – ali veste, kaj so kas, galop, maneža? Vse to otroci spoznajo v knjigi, ki opisuje tudi obnašanje konj: kako vidijo, kaj sporočajo z ušesi in kdaj pokažejo zobe. Predvsem pa kako se počutijo in kako se moramo do njih obnašati. Vsekakor z veliko spoštovanja, kar nas nauči ta lepa knjižica z bogatim slikovnim gradivom. > AJDA VODLAN



NATAŠA KOVŠČA

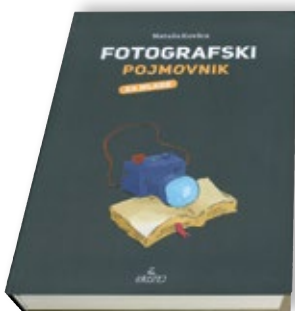
## FOTOGRAFSKI POJMOVNIK ZA MLADE

ilustracije: Izar Lunaček

Aristej, zbirka Pojmovniki, 2021, pt. v., 136 str., 24 €

Fotografiranje je postalo zelo razširjeno, saj fotoaparati že vsak nosi v žepu kot del svojega pametnega telefona. Slike so nam dostopne takoj in zanje potrebujemo

le digitalne albume, s svetom pa jih lahko delimo z enim samim klikom. Mladi pogosto fotografiramo vsakdanje dogodke, ne samo tistih najpomembnejših, in na ta način dokumentiramo svoje življenje. Vendar pa je fotografija tudi umetniška zvrst, in pojmovnik je primeren za vse, ki šele vstopajo vanjo. Predstavi nam njeno zgodovino, klasične žanre in posebne zvrsti ter postreže s primeri ikoničnih fotografij, poleg tega pa ne zanemari vloge fotografije v vsakdanjem življenju ter njenih družbenih funkcij. Pojmovnik je strokovno zasnovan in opremljen s stvarnim in imenskim kazalom ter seznamom literature. Uporabno za vse bodoče fotografe! > SANJA PODRŽAJ



Poletje je čas, ko v Mestni knjižnici Ljubljana posebno pozornost namenimo mladim bralcem, zato vabimo k počitniškemu branju vse osnovnošolce in srednješolce.

## Poletne bralne dogodivščine s Poletavci in Najpoletavci

Do 10. septembra 2022

S sloganom »Pol ure branja na dan prežene dolgčas stran« spodbujamo otroke od sedmega do dvanajstega leta k 30-dnevni polurni branji, ker tako utrjujejo svojo bralno tehniko, hkrati pa pridobivajo bralno navado. Čtivo si izbirajo samostojno, lahko pa ideje za branje poiščejo v vsakoletnem *Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig*, v paketih Maček v žaklju za otroke in na priložnostih knjižnih razstavah. Vsak Poletavec lahko v svoj bralni seznam zabeleži eno reševanje spletnega kviza Robinzonjada.

V poletni bralni akciji je združenih že sedemnajst slovenskih splošnih knjižnic, vsako leto pa se razveselimo tudi nekaj mladih slovenskih bralcev izven slovenskih meja (Bosna in Hercegovina, Italija in Nemčija). Na spletni strani [www.poletavci.si](http://www.poletavci.si) lahko mladi spremljajo namige za poletno branje in oddajo izpolnjene bralne sezname.

NajPoletavci ([www.najpoletavci.si](http://www.najpoletavci.si)) od trinajstega do petnajstega leta v času poletnih počitnic preberejo tri obsežnejše knjige po

svojem izboru in oddajo svoje mnenje o tem, kateri knjižni junak jih je najbolj navdušil. Tudi njim so v knjižnicah na voljo predlogi za zanimivo in kakovostno počitniško branje, izbirajo lahko tudi med e-knjigami na portalu *Biblos.si*.

Konec septembra 2022 bomo vse poletne bralce, ki so pravočasno oddali svoje sezname ali mnenja o prebranem, povabili na zaključno prireditev, kjer bodo prejeli majico in priznanje ter sodelovali v nagradnem žrebanju.



Branje knjig prinaša vsakemu bralcu veliko osebno zadovoljstvo. Nekaterim je branje skoraj enako pomembno kot dihanje in brez njega ne morejo živeti, drugi za branje potrebujejo kakšno dodatno spodbudo. Tako eni kot drugi lahko odslej čas, ki ga namenjajo branju, vpisujejo v poseben seštevalnik minut, ki ga je na svoji spletni strani objavila Mestna knjižnica Ljubljana.

## NaBeri minute in zmaguj

Znana so številna dejstva o pomenu branja od zgodnjega otroštva do pozne starosti. Opravljene so tudi raziskave o vplivu branja glede na količino časa, ki ga temu namenjamo. Že šest minut branja na dan nas umiri in zmanjša stres, trideset minut branja dnevno pa lahko zniža krvni tlak za kar 60 %.

Z dvajsetimi minutami branja na dan pet dni v tednu v enem letu preberemo 1.800.000 besed in si tako močno izboljšamo besedni zaklad.

Čeprav je branje aktivnost, pri kateri ne postavljamo norm, ampak v njem predvsem uživamo, se izobražujemo in se potapljamo v umetniške svetove, smo se v knjižnici odločili, da vse bralce povabimo k vpisovanju časa, namenjenega branju knjig. Cilj je, da do konca leta skupaj zberemo čim več bralnih minut.



Želimo si, da bi k zbiranju pristopilo čim več bralcev. Morda bo to za koga spodbuda za rednejše branje, za podaljšanje časa, ki ga bodo preživeli s knjigo, ali za preseganje lastnih meja, vse z željo, da si pridobivajo in ohranjajo bralno kondicijo.

Uporaba seštevalnika minut je povsem preprosta. Na naslovu <https://www.mklj.si/naberi-minute/> bralce povezava vodi do obrazca, v katerega vpišejo svoj kontakt in število prebranih minut.

Priporočamo, da vpisujejo minute vsak dan sproti, saj se lahko vpiše naenkrat največ 360 minut, to je šest ur branja dnevno. Da pa bralci ne bodo samo seštevali minut, jih vabimo tudi, da nam zaupajo, kaj najraje berejo. Predlagajo lahko svojo najljubšo knjigo, tista z največ glasovi je razglašena za knjigo meseca. Za dodatno motivacijo podeljujemo tudi simbolne nagrade. Sodelujejo lahko vsi, tudi če niso člani naše knjižnice.

Vse, ki so bralno aktivni ali pa bi radi izboljšali svoje bralne navade, vabimo, da se nam pridružijo pri skupni bralnosodbudovalni akciji NaBeri minute. Branje je zmaga že sama po sebi. > BARBARA MARINČIČ

Davorka Štefanec je že od nekdaj povezana s knjigami. Kot knjigarka in pripovedovalka zgodb (med drugim je v knjigarni vodila ure pravljic) je marsikoga »spreobrnila« v bralca, leta 2014 pa je prejela tudi naziv naj knjigotržka leta. Dobro pa se znajde tudi za tipkovnico, saj je že njen prvenec *Strašilka* leta 2020 prejel nominacijo za nagrado modra ptica. Čaroben mladinski fantazijski ljubezenski roman govori o devetnajstletni Albi iz domišljjskega Podsveta, toda v našem svetu, natančneje Tolminu, je na posebni misiji in kot povsem običajna – no, rahlo čudaška – srednješolka obiskuje tamkajšnjo gimnazijo. Stvari pa se zapletejo, ko se zagleda v popularnega sošolca ...

## »Ta knjiga je tudi moja diskretna hvalnica Soči z okolico.«

DAVORKA ŠTEFANEC

### STRAŠILKA

Mladinska knjiga,  
zbirka Srednji svet,  
2022, t. v., 236 str., 27,99 €



**Bukla:** Žanr (mladinske) fantazije že dolgo velja za enega bolj priljubljenih. Toda knjige domačih avtorjev in avtoric prikupljajo le občasno. Kaj je razlog, da ste za svoj prvenec izbrali zgodbo s fantazijskimi prviniami? Morda vaša ljubezen do pravljic?

**Štefanec:** Pripoved o Albi Salix oziroma Strašilki je nastala v moji glavi veliko prej, preden sem jo končno napisala. Ko sem zgodbo razvijala, se nisem veliko obremenjevala z žanrom, čeprav sem vedela, da je Alba iz drugega sveta. Veliko ljudi me vpraša, ali je bil žanr načrtno izbran, ker sem knjigarka in dobro vem, kakšna literatura je iskana. Moj odgovor je ne, ker pri pisanju ne načrtujem, zgodba se mi vedno prikrade v misli in potem nekaj časa živi v moji glavi, dokler je ne napišem. Po drugi strani pa sem si vedno želela napisati knjigo za, kot temu rečejo na angleško govorečem trgu, *young adults*, kar bi prevedli nekako mladi odrasli. In kar sprva ni bilo zavestno ali načrtovano, se je razvilo v fantazijsko zgodbo za mlade (in vse tiste, ki se tako počutijo). Zagotovo pa je tudi moja ljubezen do pravljic pripomogla, da je knjiga takšna, kot je.

**Bukla:** Prelepa dolina Soče je tisto slovensko območje, za katero se zdi, da ga bogovi naših poganskih prednikov niso nikoli zapustili. Je nemara to razlog, da je prizorišče romana postavljeno v Tolmin z okolico?

**Štefanec:** Posočje sem izbrala zaradi prekrasne narave, saj zame ni lepše kulise za zgodbo, kot je dolina Soče. Glavna junakinja je nasploh zelo povezana z naravo, in ko sem se odločila, da se bo zgodba odvijala na naših tleh, v realnem kraju, je bil Tolmin z okolico prva in edina izbira. Tolminska gimnazija je prav tako pomembno prizorišče za zgodbo, zato je bilo Posočje idealno – imela sem vse potrebno: srednjo šolo, čudovito pokrajino, veliko skrivnostnih kotičkov, ki dajo zgodbi še dodaten pridih mističnega in pravljničnega. Te kraje imam tudi sama neizmerno rada in knjiga je tudi moja diskretna hvalnica Soči z okolico.

**Bukla:** Čeprav gre za domišljjsko pripoved, ta povsem »realno« odsliskava družbene odnose šolskih hodnikov. Od tega, kaj pomeni biti kul, do tega, kdo je zguba. Alba, obiskovalka iz tujega sveta, skuša razvozlati to zanjo zapleteno dinamiko. Je pogled skozi njene oči omogočil edinstven komentar vzpostavljanja šolske hierarhije in trenj, ki se lahko razvijejo do različnih oblik medvrstniškega nasilja?

**Štefanec:** Najbrž se je medvrstniško nasilje v takšni ali drugačni obliki dogajalo vedno. Alba sicer ni pretirano prizadeta zaradi hudobnih opazk, tudi vzdevek Strašilka, ki ga je dobila zaradi oguljenega trenča, ki ga ima vedno na sebi, in ptičkov, ki ji vsake toliko posedijo na roki, je ne gane. Seveda pa je Alba izmišljena oseba in malce sem želela nakazati, da ni nič



Davorka Štefanec

Foto: Nada Žganik

narobe, če si drugačen. Če pa nasilje doživljajo resnični otroci, najbrž niso tako ravnodušni. Še posebej problematično se mi zdi virtualno nasilje, kjer je lahko nasilnejš bolj ali manj anonimen in zaradi tega toliko bolj »pogumen« v svojih besedah. Verbalno virtualno nasilje je prisotno v vseh generacijah, kot smo na žalost lahko pričla zadnje čase. Mladostniki pa so še bolj dovzetni za kritike, saj so v občutljivem obdobju svojega življenja, zato si jih najbrž veliko bolj jemljejo k srcu in so v tem primeru verjetno najbolj ranljiva skupina.

**Bukla:** Alba se najbolj sprosti, ko se potika po naravi ali se med plavanjem prepusti tokovom reke Soče. Na začudenje sošolcev nima telefona in ne razume obsedenosti nenehnega »buljenja« v zaslone. Menite, da smo oziroma so mladi postali preveč odvisni od tehnologije?

**Štefanec:** Vsekakor se mi zdi, da smo vsi postali preveč odvisni od tehnologije, ne samo mladi. Lažje se pogovarjamo virtualno kot v živo in vsak trenutek preverjamo telefone, da ne bi česa spregledali. Vse informacije so nam ves čas dostopne, v tej poplavi takšnih in drugačnih podatkov pa počasi morda izgubljam stik sami s sabo in s tem, kar je za nas pomembno. Tudi sama sem, če si to želim ali ne, v tem vrtincu tehnologije, saj nam ta marsikaj olajša. Včasih sem pisala »na roke« v zvezek, nato mi je mama kupila pisalni stroj; verjetno ni treba poudariti, koliko lažje je pisati v današnjem času. Dvomim, da bi lahko v tem trenutku stopili korak nazaj in znova zaživel brez tehnologije, konec koncev je tudi prav, da se nenehno razvijamo.

**Bukla:** Alba ima nadčloveške sposobnosti, s katerimi lahko rešuje življenja. A na koncu se izkaže, da je najmočnejša moč – moč ljubezni?

**Štefanec:** Alba ima kar nekaj nadnaravnih moči, ki se jih zaveda. Ljubezni pa ne pozna in je tudi ne prepozna takoj, zato se na začetku ne zaveda njene moči. Ko se to zgodi, se njen svet in vse, kar je poznala, obrne na glavo in v imenu te ljubezni mora sprejeti težko odločitev, s katero najbrž tudi dokončno odraste. Pravzaprav je v zgodbi ravno ljubezen najpomembnejše vodilo vsega.

**Bukla:** Strašilkina zgodba bo podana v dveh knjigah. Je bilo tako načrtovano že od začetka? Kdaj lahko pričakujemo nadaljevanje?

**Štefanec:** Na začetku sem imela v mislih trilogijo, vendar sva se z urednico Alenko Veler strinjali, da bo zgodba v dveh delih. Drugi del naj bi izšel naslednje leto, naslov pa naj ostane še skrivnost.

# PET PRIJATELJEV

PET NOVIH KNJIG  
PRILJUBLJENE  
OTROŠKE ZBIRKE



**SPET  
NA VOLJO!  
Z OSVEŽENIM  
PREVODOM.**

Ponovno je na voljo prvih 10 knjig iz legendarne serije *Pet prijateljev*, po svetu prodane v več kot 100 milijonih izvodov. Zdaj v novi, sodobnejši preobleki in z osveženim prevodom, da bodo ob napetih pustolovščinah Juliana, Dicka, Anne, George in njenega kužka Tima uživale tudi nove generacije mladih bralcev. Navdušenje nad petimi prijatelji in njihovimi dogodivščinami bodo gotovo delili s svojimi starši, ki so zrasli s to serijo.

**UNOVČITE DIGITALNI BON '22 V MLADINSKI KNJIGI.**

Izbirajte med kakovostnimi tiskalniki, slušalkami, zvočniki in drugo računalniško opremo.

Strokovne srede izvirajo iz prizadevanj MKL, Pionirske, po nenehnem strokovnem izpopolnjevanju slovenskih mladinskih in šolskih knjižničarjev ter širše strokovne in laične javnosti, ki jih zanima vzgoja za kakovostne mladinske knjige in kakovostno branje. Prvi strokovni seminar je Pionirska pripravila že leta 1956, kot redna oblika izobraževanja za mladinske knjižničarje splošnih in šolskih knjižnic pa poteka vse od leta 1972.



## STROKOVNE SREDE 2021/2022

V sezoni 2021/2022 smo se tudi mi prilagodili razmeram epidemije covid-19 in se odločili, da vse Strokovne srede tudi posnamemo oz. nekatere ponudimo le v spletni izvedbi in tako omogočimo ogled čim širšemu krogu strokovne javnosti. Preko QR kode lahko do vseh programov in posnetkov dostopate tudi vi.



### September 2021: Začetek nove bralne sezone

Sodelujoči: Tjaša Urankar, Žiga X. Gombač (predstavitev projekta Javne agencije za knjigo RS Pot knjige); dr. Tina Bilban (predstavitev dejavnosti Slovenske sekcije IBBY); Manca Perko (predstavitev dejavnosti Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in Nacionalnega meseca skupnega branja 2021 z akcijo Beremo skupaj); Nataša Konc Lorenzutti (predstavitev dejavnosti DSP – Sekcije za mladinsko književnost); mag. Darja Lavrenčič Vrabec (aktualne informacije s področja bralne kulture in predstavitev dela MKL, Pionirske).

### Oktober 2021: Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2021/2022

Sodelujoči: Tjaša Urankar (predstavitev projekta RSK); Vinko Möderndorfer, Jure Engelsberger, Alenka Veler (predstavitev darilne knjige *Jaz sem Andrej*); Nataša Konc Lorenzutti, Gaja Kos (predstavitev darilne knjige *Gremo mi v tri krasne*); ogled predstavitvenih filmov projekta Rastem s knjigo OŠ in SŠ 2021.

### November 2021: Predstavitev Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2021

Sodelujoči: Vojko Zadavec (Beseda o novem *Priročniku, Priročnikov* čebelnjak števil); dr. Tina Bilban (Zlate poučne knjige: Svet, v katerem živimo, in tisti košček sveta, na katerem prebivamo); Alenka Veler (premierna predstavitev zbornika *Draga Kristina: zgodba urednice in pisateljice Kristine Brenkove*).

### December 2021: Potepanja s knjigo: predstavitev slikanice Pravljični sprehod po Ljubljani

Sodelujoči: mag. Darja Lavrenčič Vrabec (Slikanici na pot); Ida Mlakar Črnič, Zarja Menart, mag. Tilka Jamnik, Marko Lakovič, Manca Ratkovič, Ingrid Vernik Pal, Erika Žitko (o nastanku slikanice).

*Pravljični sprehod po Ljubljani* avtoric Ide Mlakar Črnič in Zarje Menart; dr. Livija Knaflič (predstavitev slikanice z vidika družinske pisarnosti); mag. Tilka Jamnik (poučne in leposlovne knjige o Ljubljani za otroke, družine).

### Januar 2022: Srečanja s knjigami, prejemnicami priznanj zlata hruška 2021 – predstavitev knjig

Sodelujoči: Polona Lovšin (Ustvarjanje letošnje izložbe zlatih hrušk v knjigarni Konzorcij); Simona Semenič, Tanja Komadina, Alenka Veler (*Skrivno društvo KRVZ*); Anja Zag Golob (*Ana in Froga. Bi čigumi?*); Damijan Stepančič, Nataša Strlič, Anže Miš (*Osamosvojitve*); Irena Matko Lukan (*Čebele*).

### April 2022: 70. obletnica knjižne zbirke Knjižnica Sinjega galeba – simpozij

Sodelujoči: dr. Tina Bilban (Poslanica ob 2. aprilu); Ida Mlakar Črnič (Bralnospodbujevalna akcija ob 2. aprilu in letu Ele Peroci); mag. Darja Lavrenčič Vrabec (Brezčasna lepota in visoka kakovost Elinih pravljic in jate Sinjih galebov); Alenka Veler (Na krilih Sinjega galeba že 70 let); Pavle Učakar (Nekaj posebnosti pri ilustriranju knjig iz zbirke Sinji galeb); Slavko Pregl (Razkošno gnezdo pod sinjim nebom); Špela Frlc (Sinji galeb – biti skupaj doma v teh zgodbah); Metka Kostanjevec (Knjižna zbirka Sinji galeb – medgeneracijski bralni užitek).

### Maj 2022: Predstavitev novejših mladinskih knjižne produkcije s slovenskega knjižnega trga

Sodelujoči: Ida Mlakar Črnič (predstavitev slikanic in zgodbic); mag. Tilka Jamnik (predstavitev prednajtistiških in najstniških knjig – resničnost in fantastika); dr. Tina Bilban (predstavitev izbranih poučnih knjig, izdanih v letu 2021).



	Datum	Tema
Strokovne srede 2022/2023	14. september 2022	Začetek nove bralne sezone
	12. oktober 2022	Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo OŠ in SŠ
	9. november 2022	Predstavitev <i>Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2022</i>
	25. januar 2023	Predstavitev knjig, prejemnic priznanj zlata hruška; obletnica revije <i>Otrok in knjiga</i>
	5. april 2023	Aprilski simpozij: 100. obletnica Kinodvora: Knjige na platnu
	10. maj 2023	Predstavitev novejših mladinskih knjižne produkcije

Vabimo vas, da se nam pridružite tudi v prihodnji sezoni. Program srečanj bo naknadno objavljen na spletni strani MKL, Pionirske.

Dogodek je del projekta bralne kulture, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

LUIGI BALLERINI

**VSAK TRENUTEK ŠTEJE**prevod: Meta Lenart Perger  
Celjska Mohorjeva družba,  
2022, t. v., 212 str., 23,50 €

... dinamično,  
sugestivno in  
suvereno spisan  
roman ...

Da, vsak trenutek šteje, še posebej, če so to trenutki zadnjega dneva tvojega življenja, kar zaslutimo že na začetku mladinskega romana s tem naslovom iz leta 2018, ki ga zlahka vzamejo v roke tudi odrasli bralci. Italijanskega pisatelja, zdravnika in psihoanalitika Luigija Ballerinija (1963) pri nas že kar dobro poznamo, denimo *Gospodična Evforbija*, *Šifra 2.0*. Protagonist in prvoosebni pripovedovalec problemskega romana *Vsak trenutek šteje*, ki tematizira človekovo minljivost in prijateljstvo, je Giacomina (Mina), pred katerim je res pomemben dan. Zjutraj ima najprej na sporedu maturitetni izpit, potem je na vrsti srečanje z dekletom, zatem pa naj bi se z očetovim avtom in najboljšim prijateljem Fabom odpravila na vožnjo proti Galipoliju. Njegova življenjska ura pa tiktaka po svoje ... Dinamično, sugestivno in suvereno spisan roman, ki je kot nalašč za poletno branje. > SAMO RUGELJ



JOHN GREEN, DAVID LEVITHAN

**WILL GRAYSON,  
WILL GRAYSON**prevod: Nina Dekleva  
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,  
2022, t. v., 328 str., 29,99 €

Dva avtorja in dva romaneskna junaka. Priljubljeni John Green (*Krivo so zvezde*) in pri nas še neprevedeni

David Levithan sta leta 2010 spletna zgodbo dveh ameriških srednješolcev, ki razen enakega imena in priimka nimata veliko skupnega, dokler se po nekem čudnem naključju ne srečata v čikaški trgovini z erotičnimi pripomočki. Najstniške težave, iskanje identitete, prijateljstva in prve ljubezni, ki to mogoče tudi niso, se odvijajo dvotirno, oba pripovedovalca pa bralca zlahka potegneta v svoj svet. Bo prvi Will zmogel dovolj poguma in izpovedal svojo ljubezen prikupni Jane in bo njegovemu najboljšemu prijatelju, velikanskemu Maliju Cooperju, končno uspelo najti (in obdržati) fanta svojih sanj. Zakaj Maura ne more osvojiti drugega Willa in kdo je skrivni Isaack, ki tega osamljenega fanta osvaja po elektronski pošti? Da bi bila zmešnjava res še večja, se najboljši prijatelj prvega Willa zatreska v drugega Willa, med režiranjem srednješolskega gejevskega muzikala pa se pokaže tudi zdravilna moč umetnosti ... > BETI HLEBEC

NEJKA OMAHEN ŠIKONJA

**VIHAR V MENI**

Miš, zbirka Zorenja, 2022, t. v., 358 str., 29,95 €, JAK

Nejka Omahen Šikonja je začela pisati že v osnovni šoli, nadaljevala pa kot gimnazijka in študentka. Njeni mladinski romani sodijo med najbolj brana dela, po knjigi *Življenje kot v filmu* pa je bil posnet tudi film. Trenutno je zaposlena kot učiteljica na osnovni šoli, kar ji nedvomno predstavlja neizčrpen vir idej za njena dela in like, ki v njih nastopajo. V romanu *Vihar v meni* spremljamo pet karakterno dodelanih in zelo različnih devetošolcev, kako plujejo skozi svoje zadnje osnovnošolsko leto, katerega vrhunec je valeta. Sam kraj in čas dogajanja sta le okvir, znotraj katerega ponudi celo paleto vihar

RENIA SPIEGEL

**RENJIN DNEVNIK**prevod: Jana Unuk  
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,  
2022, t. v., 381 str., 34,99 €

... pogosto  
primerjajo  
z dnevnikom  
Ane Frank ...

Renia Spiegel (1924–1942) je mlada Poljakinja, ki je v času druge svetovne vojne, med svojim petnajstim in osemnajstim letom, pisala dnevnik, ki so ga njeni sorodniki več desetletij hranili v tajnosti, v javnost pa je prišel šele pred časom in takoj požel veliko zanimanje svetovne literarne srenje. Renjinih sedem sešitih šolskih zvezkov artikulirano in pronicljivo dokumentira izkušnjo najstnice med drugo svetovno vojno, ko so vladale strašljive razmere za židovske družine in njihove podpornike. Vsakdanje teme, kot so šola, družina, prijatelji in prve romance, kmalu preidejo v strah pred naraščajočo vojno, težave zaradi sovjetske oblasti in nacistične invazije ter skrbi zaradi deportacije. Dnevniški zapisi so gosto prepleteni tudi z njeno preišljivo in zrelo poezijo, zaključijo pa se z zapisi Zygmunta, njenega fanta, potem ko Renjo ubijejo Nemci. Novinarji in kritiki Renjin dnevnik pogosto primerjajo z dnevnikom Ane Frank, le da za Renio velja rahlo zrelejši pristop, saj je bila tudi malo starejša, oba dnevnika pa presunljivo iskreno pričata o času, ki ga ne smemo pozabiti. > RENATE RUGELJ



MATEJA PERPAR

**LIZA**#boljšilajfzavse #delovniczvezek  
Primus, 2022, m. v., 235 str., 25 €

Priljubljena radijska napovedovalka, profesorica angleščine, prevajalka in glasbenica je spisala inovativen dnevniški mladinski roman, ki ponuja tudi prostor za lastne razmisleke (*#delovniczvezek*). Napisan je v zabavnem

slogu, z veliko najstniškega slenga in ironije, vendar obravnava tudi precej resne teme, ki v letih odrasčanja marsikoga zanimajo (*#boljšilajfzavse*). Prva zaljubljenost, spogledovanje in čisto pravi prvi seks, pa seveda kontracepcija, šola, učitelji, težavni starši in še kaj. Skoraj 17-letna Liza in njena najboljša prijateljica (BFF) Simonči odrasčata v dveh popolnoma različnih družinah in za zaveso na videz idealne družine se pogosta skrivajo bolečine in strahovi, zato sem prepričana, da se bo v njunih zgodbah našel marsikateri otrok, pa tudi starš in celo učitelj. > RENATE RUGELJ



doživljanj, ki v tem obdobju pretresa jo protagoniste (od medvrstniškega nasilja, iskanja lastne identitete, odnosov s starši in sovrstniki pa do prvih ljubezni). Avtorica ta doživljanja predstavi izčrpno in z različnih zornih kotov, ne samo otrok, ampak tudi odraslih (starši, učiteljica), kar zgodbo še bolj obogati in pokaže, kako se načini spoprijemanja s težavami prenašajo s staršev na otroke in kako je za to, da se otrok nauči spopadati z življenjskimi izzivi, najpomembnejše, kako se z njimi spopada starš. Roman za mladino, ki bo navdušil tudi odrasle. > GORDANA GRANATIR

SABINE BOHLMANN

## ADELA BI RADA OBJELA SVET

ilustracije: Imke Sönnichsen

prevod: Majda Šulc

Grlica, 2022, t. v., 187 str., 16,95 €



Kaj se zgodi ob polni luni, ko se za roke prime sedem otrok, ki so sedem dni zapored delali dobra dejanja, in si zaželi nekaj, česar ne moreš kupiti z denarjem? Pa se bo želja Adeli in njenim sorojencem izpolnila in bodo dobili še enega bratca ali sestrico ter tako zapolnili zadnji sedež v njihovem avtomobilu Šroti (babica Redkvica namreč lahko sedi v naročju)? In zakaj želijo sedem otrok? Ker je sedem seveda srečna številka za družino Drugače ali kot pojasni Adelin bratec, profesor Henri: »Sedem je vsota števil tri in štiri, duha in duše na eni strani ter telesa na drugi.« Čudovite dogodivščine s prisrčnimi ilustracijami nemške pisateljice bodo nasmejale otroke, odraslim pa pogrele srce. > AJDA VODLAN



WILL GMEBLING

## POLETJE NA BAZENU

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Miš, 2022, t. v., 141 str., 27,95 €, JAK

Trojica prijateljev, ki slišijo na ime Katinka, Alf in Robi, si po (ne)srečnem naključju reševanja malčka, ki ga junaško rešijo pred utopitvijo, prisluži brezplačno vstopnico za nemejen obisk letnega kopališča. Ker jim zaradi finančnih razlogov njihovi starši ne morejo privoščiti oddiha na morju, se na bazen zatekajo vse počitniške dni, ne glede na to, ali sije sonce ali dežuje, medtem pa vzkljujejo pr(a)ve poletne zaobljube. Katinka se med učenjem francoščine odloči, da bo prepravljala en kilometer, Alf se zatraja v skrivnostno Johano, hkrati pa zbira pogum za skok z desetke (desetmetrskega skalalnega stolpa), Robi se vneto uči (dobro) plavati. Razgibana pripoved o navihani družini pričara poletje v polnem čaru: ne manjka namreč zapletov, predolgega kopanja do pomodrelih ustnic, ožetih kopalk, prišepetavanja, ovir, ocvrtega krompirčka, prvih ljubezni in še in še. > TANJA BOŽIČ

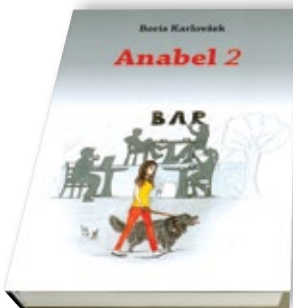
jim zaradi finančnih razlogov njihovi starši ne morejo privoščiti oddiha na morju, se na bazen zatekajo vse počitniške dni, ne glede na to, ali sije sonce ali dežuje, medtem pa vzkljujejo pr(a)ve poletne zaobljube. Katinka se med učenjem francoščine odloči, da bo prepravljala en kilometer, Alf se zatraja v skrivnostno Johano, hkrati pa zbira pogum za skok z desetke (desetmetrskega skalalnega stolpa), Robi se vneto uči (dobro) plavati. Razgibana pripoved o navihani družini pričara poletje v polnem čaru: ne manjka namreč zapletov, predolgega kopanja do pomodrelih ustnic, ožetih kopalk, prišepetavanja, ovir, ocvrtega krompirčka, prvih ljubezni in še in še. > TANJA BOŽIČ

BORIS KARLOVŠEK

## ANABEL 2

ilustracije: Tinkara Mak, Maks Mak

Kiroja, zbirka Aktualna knjiga, 2022, m. v., 174 str., 22,99 €



V prvi knjigi o Anabel smo spremljali napeto zgodbo o aretaciji njenega očeta, ki ga obtožijo prekupčevanja z drogo, in nasilje nad njo v šoli, ki ga skupaj s prijatelji izvaja starejši fant Tijan. Dogodki druge knjige se odvijajo leto kasneje, ko je Anabel sedmošolka z zvestim prijateljem, črnim kraškimi ovčarjem Dinom, ki ji je v prvi knjigi močno pomagal. Tokrat pod vpliv slabe družbe pade njena prijateljica Mojca, zato med njima pride do spora in še česa hujšega, kmalu pa se izkaže, da je morda vse povezano s primerom njenega očeta, ki je po krivem pristal za rešetkami. Pogumna Anabel se s pomočjo prijateljev in bližnjih ponovno izkaže, njena zgodba pa je spodbudna in polna mladostniške energije, ki ne odneha pred nobenimi preprekami. > VERONIKA ŠOSTER

GIANNI RODARI

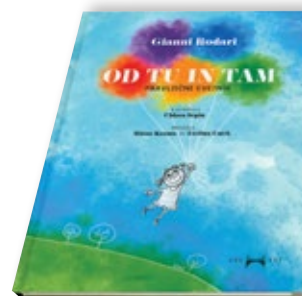
## OD TU IN TAM

Pravljični cvetnik

ilustracije: Chiara Sepin

prevod: Miran Košuta, Evelina Umek

ZTT, 2021, t. v., 81 str., 17 €



Pravljični cvetnik italijanskega pesnika Giannija Rodarija je venec štirinajdesetih poetičnih kratkih zgodb in pesmi, ki se berejo kot pesem v prozi. Rodari (1920–1980) je bil cenjen pesnik in hkrati spoštovani teoretik pedagogike, ki ga pri nas najbolj poznamo po esejistični uspešnici *Srečanje z domišljijo*, s katero je nagovoril vzgojitelje, pedagoge in starše, naj otroke spodbujajo k razvijanju domišljije in ustvarjalnosti. Zgodbe v tej knjigi, ki sta jih prevedla pisateljica Evelina Umek in pesnik Miroslav Košuta, so z nekonvencionalno, igrivo formo in odprto ter nezaključeno vsebino praktični odraz Rodarijevih pedagoških načel. Nežne, hudomušno nagajive in premišljuječe bralca presenečajo in izzivajo, da si jih razloži sam. Rodari je za otroško literaturo prejel ugledno Anderse-novo nagrado (1970), v slovenščini pa njegove slikanice izhajajo že od konca 60-ih let prejšnjega stoletja (*Pravljice za igro*, *Pravljice po telefonu*, *Vid v televizorju*, *Miška iz stripov*). > MAJA ČREPINŠEK



RENÉ GOSCINNY

## NIKEC

Vragolije živahnega šolarja

ilustracije: Sempé

prevod: Tomaž Šalamun

Mladinska knjiga, zbirka Pisanice, 2022, t. v., 191 str., 24,99 €

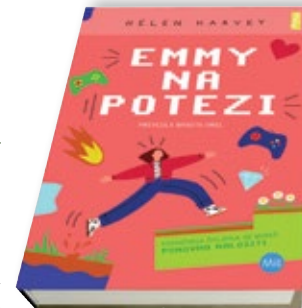
Nikec je mulec. Baraba. Lump. Ima precej sošolcev: Bogomirja, ki mu oče kupi vse, kar si želi, Alcesta, ki ves čas je, Edija, ki je zelo močan in premlati vse po spisku, Nejca, ki je učiteljčin miljenček in ga nihče ne mara. Seveda bi ga vsi z veseljem prebutali, a ima očala in ga ne morejo. Učiteljico imajo radi, a si ne morejo kaj, da ji ne bi nagajali. Večinoma so pametni in pridni, tako pravijo sami, toda učiteljica in njihovi starši se ne strinjajo vedno z njimi. Vsekakor priporočam vsem mulcem in mulkam, ki jim zmanjkuje idej, kako kravžljati živčke ta velikim, njim pa v opozorilo :D. > NEŽA VILHELM

HELEN HARVEY

## EMMY NA POTEZI

prevod: Brigita Orel

Miš, 2022, t. v., 239 str., 28,95 €



Odkar je v Emmyjin razred prišla Vanessa, za Emmy šola ni več varen kraj. Kraljica prezirljivk ji je prevzela prijateljico, posmehuje se ji, ker nosi rabljena oblačila in ker živi brez očeta. Zahrbtno zaničuje njeno šolsko delo, jo ustrahuje in preganja s podporo sošolk, ki ji v vsem sledijo. Prisiliti jo hoče, da bi priznala, kakšna luserka je. Čisto drugače pa je, kadar Emmy v samoti doma sede za računalnik. V svetu računalniških iger je mojstrska in zmagovita bojevnica, zaradi česar jo občuduje kup sledilcev. Imeniten otroški roman pripoveduje zgodbo s perspektive žrtve vrstniškega nasilja. Odpira premislek o pomenu imaginarnega sveta računalniških iger, ki otroku omogoča kraj pobega in varen prostor raziskovanja ter potrjevanja lastne identitete. Srčna zgodba pomaga razumeti mehanizme uničujočih medvrstniških odnosov in diskretno nakazuje možne rešitve težave. > MAJA ČREPINŠEK



LUNA J. ŠRIBAR

## GRIZOLDA IN MAČEK

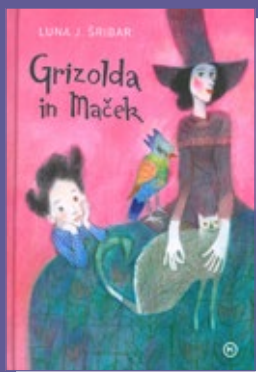
Mladinska knjiga, zbirka Knjižnica Sinjega galeba,  
2022, t. v., 315 str., 29,99 €, JAK



Janja Vidmar



Luna J. Šribar



Mlada pisateljica, etnologinja in kulturna antropologinja pravi, da jo, odkar ve zase, pritegujejo življenjske zgodbe neprilagojenih posameznikov. Običajno jih spremlja neobičajna usoda, podprta z zavrnjenimi stvarmi, ki dišijo po prašnem in čarobno staromodnem, minulemu. Zato je razumljivo, da tudi svoj prvi mladinski (crossover) roman posveča »malim in velikim, ki se že od nekdaj počutijo napačne, a jih svet še kako potrebuje«.

O avtorici je v založniško-literarnih krogih precej znanega, v širši javnosti pa nekoliko manj. Doktorirala je na temo ekonomije daru, ki prizadevanje za skupno dobro postavlja pred pehanje za dobičkom. Po dolgih letih delovanja v različnih projektih se njeni socialno naravnani načini delovanja v družbi vsekakor še kako zelo odražajo v njeni literaturi.

Že prvenec *Starinarnica* (MK, 2018), od zamisli do realizacije ji je v mentorskem programu Zavoda Ypsilon pomagal in svetoval Miha Mazzini, razkriva njen življenjski credo – zanimanje za nepredvidljivo usodo drugačnih, edinstvenih, samotarskih posameznikov z obrobja, morda med njimi nekateri svoja nenavadna doživetja kopičijo podobno kot drugi odvečno gmotno navlako. V starinarnici gospoda Sensa tako svoj dom najdejo številni zavrnjeni predmeti, ki se jih držijo občutenja in zgodbe njihovih lastnikov.

V kratkoprozni zbirki *Konstrukt* (Litera, 2020) avtorica nadaljuje svojo prepoznavno, svežo in šaljivo jezikovno govorico. Zvesta ostaja tudi vpletanju fantazijskih elementov in morda sta obe deli po svoje že nakazovali zasuk v otroško in mladinsko literaturo.

Njen prvenec za »male in velike« nikakor ni lahko branje. Roman *Grizolda in Maček* je bil leta 2020 nominiran za nagrado modra ptica. Nedvomno gre za samosvoje in premišljeno zastavljeno delo, namenjeno zahtevnim bralcem različnih generacij, zvestim fantazijski literaturi. Preplet krute, neizprosne resničnosti mehčajo bogati namišljeni vložki, saj avtorica neprenehoma krmari med temačno usodo

dvanajstletne Else, obdane s proslulimi, neodgovornimi odraslimi, zlasti očetom, ki se po izgubi soproge in Elsine matere ne zna postaviti na lastne noge, alkohol ga pri tem kvečjemu praviloma spodnese, in na drugi strani romantizirano, mestoma nekoliko distopično, gozdno skupnostjo mančkinov, zverklja, driad, zlatokrilega krivokljuna in drugih gozdnih bitij. Mimogrede, čestitke avtorici za njihovo izvorno, posrečeno poimenovanje!

Edina svetla točka v Elsinem življenju je njen najboljši prijatelj Roland, ki prihaja iz sterilne hiše in aseptične družine, tako da je njegov pravi dom v resnici plesniva, prepisna in zakajena luknja, v kateri živi Elsa z očetom.

»V Gozdu, v katerem se vedno nekaj dogaja,« vzporedno spremljamo zgodbe in nezgode izjemne Grizolde in njenega spremljevalca Mačka, njuna srečanja z driado Bukelino in drugimi varuhinjami dreves, ter mančkini Dorujem, Orujem in preostalimi drevesnimi škrtati, ki jih doma iz plesnivih kotov in žalobnih stenskih madežev s čopičem in barvami izvablja likovno nadarjena Elsa. Prav slikanje je njeno osvobajanje. Rdeči salonarji v izložbi so obenem natanko isti elegantni čevlji z vrtoglavo peto, ki si jih sezuje Grizolda pred skalnatim vhodom.

Rdeči čevlji, ki so pripadali Elsinu materi, kar po ideji nekoliko spominja na rdeče šolne, ki si jih v filmu (po istoimenskem fantazijskem romanu L. Franka Bauma, 1900) *Čarovnik iz Oza* natakne Dorothy, igrajo v romanu sploh pomembno vlogo. Gozdni svet, ki oživi pod Elsinim čopičem, je vzporedna pokrajina otroške domišljije, kamor je mogoče ubežati, kadar klonemo pod pritiski težavnega otroštva. Ne le, da je v Gozdu vse povezano, tudi vezi med vzporednima svetovoma so usodne, neizogibne.

In podobno kot je v nevarnosti Elsa, je zaradi prerokbe ogrožen tudi Gozd in z njim vsi gozdni prebivalci. Ko se prične sušiti najstarejše drevo, bo ravnovesje porušeno. Kaj lahko naredi kraljica Gozdnica? Čigava je obljuba, da bo z Elso, dokler bo z barvami iz umazane teme izvabljala čarobni Gozd, vse dobro?

Živahno slikanje skoraj filmskih prizorov in večja jezikovna lega vnašata dobrodošlo svežino v sodobno mladinsko leposlovje. Avtorica v njem obenem opozarja na sožitje z naravo, fantazijski svet pa na splošno zadnja leta v literaturi tudi pri nas doživlja renesanso.

Dobrodošla novost!

Dobrodošla novost!

# POLET(N) :BRANJE ZA NAJSTNIKE

## Pogled v moj svet.



Založba Pivec

Celotna ponudba na  
[www.zalozba-pivec.com](http://www.zalozba-pivec.com).

Akcija velja od 1. 7. 2022 do 31. 8. 2022.

DAV PILKEY

## STRIPOVSKI KLUB MAČJEGA MULCA

knj. 1

barve: Jose Garibaldi

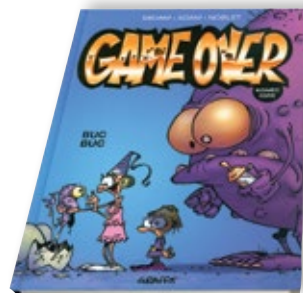
prevod in priredba: Boštjan Gorenc

Mladinska knjiga,

2022, t. v., 173 str., 19,99 €



Dobrodošli na prvem srečanju stripovskega kluba Mačjega mulca! Pozorno poslušajte, saj bodo člani predstavili svoje izvirne ideje za stripe. Ustvariti želijo strip, ki bo res carski, glavni namen vsake naloge pa je, da se osredotočijo na tisto, kar imajo radi – tako jim pri pisanju ne bo nikoli zares spodletelo. Tudi če v prvem poskusu ustvarimo nekaj, kar je prav bedno in niti približno carsko, se lahko s trudom in vztrajnostjo izboljšamo. Tako kot Matevž s svojim stripom o »Zobni ščetki Denis, ki bi bil rad odvetnik za dinozavre«. S takšnimi idejami Davu Pilkeyju, avtorju uspešnice *Pasji mož*, vedno uspe, da nas nasmeje do solz! > SANJA PODRŽAJ



MIDAM, ADAM, NOBLET

## BUC BUC

serija Game over / Konec igre, knj. 3

barve: Angèle

prevod: Boris Perme

Graffit, 2022, t. v., 46 str., 16,95 €

*Konec igre* je pravi strip za ljubitelje videoiger, pravzaprav je videoigra kar strip sam. Glavni junak se mora prebiti do izhoda, pri tem pa rešiti princeso in prebutati pošasti blorke, a mu vedno nekaj prepreči uspeh. Zdi se celo, da je igra prirejena in da je do izhoda nemogoče priti – včasih celo kaj iztuhta, ampak se mu naloga vseeno izjalovi. In to na čim bolj krvav in brutalen način. Strip je odlično branje za vse oboževalce črnega humorja z dobrim želodcem – še dobro, da je v igrah neomejeno število življenj! > VERONIKA ŠOSTER

ZEP

## ČAV, KRUTI SVET! ZAKON ULICE

serija Titeuf, knj. 6 in 9

prevod: Špela Žakelj

Graffit, 2021, t. v., 48 str., 16,95 €/knjigo



Razgrajč Titeuf, ki ga riše švicarski komik Zep, se ponovno zapleta v razne nore pustolovščine. Šola mu gre precej na živce, je pa dobro, ker tam sreča svojo simpatijo Nadjo, ki jo osvaja na vse mogoče (in čisto zgrešene) načine. Še bolj pa ga zanimajo potegavščine, ki jih kar ne zmanjka, med drugim se udeleži protesta, šole v naravi, odide v zabavišni park in na bazen, celo na tečaj juda in plesa. Pogosto konča ves potolčen in v modricah, a ga to ne ustavi, da ne bi naklepal že novih odbitih podvigov. Zabavno. > VERONIKA ŠOSTER



Y. DELPORTE, PEYO

## SMRK ZELEVEC IN ZELENI SMRK

serija Smrkci, knj. 9

prevod: Špela Žakelj

Graffit, 2022, t. v., 46 str., 14,95 €

Smrkci se znajdejo v jezikoslovni zagati, saj se tisti s severa vasi in tisti z juga vasi skregajo, kako se pravilno uporablja njihov jezik. Razgreto debatirajo, ali je na primer pravilno »smrk masla« ali »kos smrka«, kar se na neki točki sprevrže v demonstracije in celo ranjanje meje skozi vas, zato se mora Ata Smrk po pomoč zateči kar h Gargamelu! Zabavna in odpičena jezikovna igrarija bo navdušila vse z veliko domišljije in jezikovnega znanja, obenem pa bo spomnila na pomembnost strpnosti in sodelovanja. > VERONIKA ŠOSTER

ENID BLYTON

## ZNOVA NA KIRRINOVEM OTOKU; SKRIVNOST FANTOMSKEGA VLAKA

serija Pet prijateljev, knj. 5 in 6

prevod: Irena Samide

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 185 str., 19,99 €/knjigo



Enid Blyton



Poletje je pred vrati in v roke lahko vzamemo popolnoma nove izdaje dogodivščin peterice prijateljev, ki jih je slavna angleška avtorica izdala med letoma 1942 in 1961. Navduševali so takrat, navdušujejo danes in vsa leta vmes! Preprost jezik, napete dogodivščine in čudovito prijateljstvo petih junakov – eden je na štirih tačkah – so razlog, da zbirka z vsako novo generacijo otrok pridobiva nove bralce. Za starejše bralce, ki s(m)o njihove dogodivščine brali v otroštvu, je nova izdaja nostalgičen sprehod po mladosti, za nove bralce pa prav posebno doživetje. V novi

... Enid Blyton (1897–1968) je ena najbolj priljubljenih otroških avtoric vseh časov. V svetu je bilo prodanih več kot 500 milijonov njenih knjig, od tega več kot 100 milijonov slavne serije *Pet prijateljev*. Prevedene so v več tujih jezikov kot dela katerekoli druge otroške avtorice ali avtorja. ...

izdaji ni večjih sprememb, vsekakor pa ostaja tisto pomembno – sendvič z gnjatjo in ingverjevo pivo. V šesti knjigi se otroci nameravajo med počitnicami podati na otok, ki je v lasti George, a jim to prepreči prav njen oče, saj nujno potrebuje otok za svoje poizkuse. Združevanje znanosti in filantropije zna biti nevarno, spoznajo otroci, ko odkrijejo novo pot na otok. V sedmi knjigi pa se podajo na šotorjenje sredi narave, nato pa jih preseneti vlak. Kam je izginil, bomo odkrili to poletje! > AJDA VODLAN

ROSE LAGERCRANTZ

**ŽIVLJENJE PO  
ŽELJAH DANI;  
SE VIDIVA,  
KO SE SREČAVA**serija Zgodbe o srečni Dani,  
knj. 4 in 5ilustracije: Eva Eriksson  
prevod: Danni Stražar

Zala, 2022, t. v., 107/153 str., 22 €/knjigo



Tik pred začetkom poletja, prav na zadnji šolski dan, je Danijinega očka povozil avto. Vse poletje bo moral ostati v bolnišnici, zato je prava sreča, da je Dani povabljena, naj svoje prve šolske počitnice preživi z najboljšo prijateljico Ello Frido. Poletni dnevi so polni zabavnih dogodivščin, in ker jo očka vsak večer pokliče iz bolnišnice, je Dani zelo srečna kljub očkovi nesreči. Toda le, dokler se ne zgodi nekaj čudnega. Nekega dne očka zvečer ne pokliče, zato Dani močno zaskrbi. Z očkom se dogaja nekaj, kar je skrivnost, ki je Dani ne bi smela izvedeti ...

Danijina najboljša prijateljica Ella Frida se je preselila daleč stran že sredi prvega razreda. Obe sta žalostni, saj druge takšne prijateljice ni mogoče najti. Čeprav sta poletne počitnice preživeli skupaj, Dani Ello Frido močno pogreša že takoj na začetku drugega razreda, še posebno ker sta na šolskem izletu sošolki Mihi in Viki z njo že spet zlobni. Dani steče proč od njiju, ko pa se malo kasneje hoče pridružiti svojemu razredu, ni več nikjer nikogar. Namesto njenih sošolcev pridrvi glasna gruča otrok, ki so prav tako na šolskem izletu. Za njimi pa nesrečno caplja Ella Frida. Kakšno naključje! Deklicama, ki se vsaka v svojem razredu ne počutita dobro, od veselja poskoči srce ...

Švedska pisateljica Rose Lagercrantz (1947), prejemnica uglednih nagrad Astrid Lindgren in august, je med slovenskimi bralci znana po slikanici *Mali črni kuža* in po zbirki knjig o Dani. Slednja se empatično dotika otroških skrbi, spodbudno pokaže možne rešitve in s toplim, srčnim humorjem širi optimizem. > MAJA ČREPINŠEK

JANJA VIDMAR

**ZALA IN TOTALNA  
ZMEŠNJAVA**

Zala Zgaga, knj. 4

ilustracije: Matej de Cecco

Miš, 2022, t. v., 59 str., 26,95 €



V četrti knjigi se na sobotno jutro Zala prav prijetno preteguje, uživajoč svobodo, saj ni treba v šolo, ko v sobo vstopi mama, ki ima že navlečene gumijaste rokavice. Za mamo je sobota dan za čiščenje stanovanja in sedaj – krivično! – zahteva, da pri čiščenju svoje sobe sodeluje tudi Zala. Nak, to pa ne! Drugi člani družine lahko čistijo in pospravljajo, če jim je tako milo, Zala pa se veliko raje baše s palačinkami in sanjari, kako potuje z gusarsko ladjo. Bo res morala pobegniti od doma, da se bo domačim posvetilo, kako nemogoče premaknjeni so? Janja Vidmar, dvakratna prejemnica nagrad večernica in desetnica, avtorica obsežnega opusa kakih petdesetih mladinskih knjig, je z zbirko knjig o Zali Zgagi ustvarila prave krohotavke. Zala k branju zvabi tudi otroke, ki še niso začarani bralci. > MAJA ČREPINŠEK



Miš založba je v sodelovanju in soorganizaciji z različnimi knjižnicami z vseh koncev Slovenije uspešno izpeljala že 12. mednarodni mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom. Ta je pod svojim okriljem letos izvedel več kot devetdeset dogodkov po šolah, vrtcih, knjižnicah in drugih ustanovah.

**Festival gre do konca in naprej!**

Organizatorji so kot uvod v festival, ki ga sofinancirata Javna agencija za knjigo Republike Slovenije in Občina Domžale, v Knjižnici Domžale najprej pripravili odmevno strokovno srečanje o pustolovskih in zgodovinskih mladinskih romanih, ki so pod sloganom Do konca in naprej predstavljali osrednjo rdečo nit letošnjih festivalskih dogodkov. V sklopu festivala je izšla slikanica *Ne pozabi na naslov!*, ki sta jo ustvarila Gaja Kos in ilustrator Jaka Vukotič. Kot v preteklosti so mladi v okviru ustvarjalnega natečaja pripravili številne literarne, likovne in video prispevke, bralci so se lahko družili z najrazličnejšimi ustvarjalci mladinske literature, vse skupaj pa je sredi junijskih dni zaokrožil imeniten sklepni dogodek. Bralnice pod slamnikom so znova postregle s samimi presežki!



Foto: arhiv Miš založbe

Utrinek s strokovnega srečanja, dogodka, ki se je odvil čisto na začetku letošnjih 12. Bralnic pod slamnikom: na fotografiji (od leve) pisatelj Igor Karlovšek, knjižna urednica dr. Tina Bilban, pisatelj Sebastijan Pregelj in povezovalc dogodka Ambrož Kvartič.



Voditelj sklepne prireditve 12. Bralnic pod slamnikom Ambrož Kvartič v pogovoru s priljubljenim pisateljem Tadejem Golobom, ki je že pred leti pri Miš založbi izdal mladinski roman *Kam je izginila Brina?*. Ta je prav zdaj doživel ponatis.



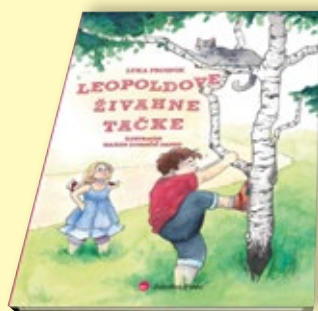
Pisateljica in vsestranska ustvarjalka Nina Mav Hrovat je na zaključni prireditvi najmlajšim med drugim brala tudi svojo pravljico *Miška želi prijatelja*.

BOŠTJAN GORENC – PIŽAMA  
**SI ŽE KDAJ JEZDIL  
 MORSKEGA  
 KONJIČKA?**

ilustracije: Igor Šinkovec  
 Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,  
 2022, t. v., 31 str., 19,99 €



Poletje že vstopa na velika vrata, nova slikanica mega zabavnega pisatelja, prevajalca in stand up komika Boštjana Gorenca – Pižame pa to »komajčakanje« morskih dogodivščin le potencira. Tokrat se Svitu in Eriku iz Gorenčeve in Šinkovčeve slikanice *Si že kdaj pokusil Luno?* (2019) pridruži tudi Erikova sestra Lara. Ker razposajencem obala ne zadošča, se odpravijo guncat afne kar v podmorski svet, kjer naletijo na njegove številne stanovalce. Zgodba, spisana v jezikovno pobalinskem slogu (le kot primer, podmorski pes je kar moker španjel), z značilnim nagajivim tonom in tono hecev mlade (in odrasle!) kar kliče poletnim dogodivščinam naproti. K temu pripomorejo tudi vedre in igrive ilustracije Igorja Šinkovca, zaradi česar se knjiga prav zares prebere na mah in z očesom, uprtim proti počitnicam. > TANJA BOŽIČ



LUKA PROSNIK  
**LEOPOLDOVE  
 ŽIVAHNE TAČKE**

ilustracije: Maiken Zupančič Danko  
 Pivec, 2022, t. v., 28 str., 19,95 €

Leopold je lep siv muc. Lucija misli, da je Leopold njen maček, a če bi vprašali Leopolda, bi povedal, da je Lucija njegova deklica. In da muc lahko gre, kamorkoli ga nesejo tačke. Recimo, na visoko vejo, na kateri kot leopard opreza po okolici. Lucijin prijatelj Izidor, ki je zelo pogumen, Leopolda »reši« z veje, ker sta oba z Lucijo prepričana, da Leopold sam ne more dol. Štiri prijazne mačje zgodbe, natisnjene z velikimi tiskanimi črkami, pripovedujejo o dogodkih v Leopoldovem življenju duhovito in kratko, primerno za prvo samostojno branje. Še posebno bodo všeč otrokom, ki obožujejo kužke, muce in avtomobile, ob tem pa znajo biti tudi dobri prijatelji. S slikanico o mucu Leopoldu se Luka Prosnik po pesniških zbirkah *Galebi*, *Oljka*, *Rdeče trave*, *Rdeče kočije* in *Ogenj srca* prvič podaja v ustvarjanje za otroke. > MAJA ČREPINŠEK

MARTA BARTOLJ  
**DOGODIVŠČINA  
 V ŽEPU**

Miš, 2022, t. v., 40 str., 27,95 €

Ali lahko beremo slikanico, ki spleta zgodbo brez besed? Seveda! Povedne in simpatične ilustracije prikazujejo radovednega miška, ki se naveliča spoznavanja sveta zgolj skozi knjige. Odloči se pokukati iz svojega brloga in svet raziskati sam. Vendar pa dogodivščine niso vedno samo razburljive, temveč so lahko tudi nevarne. Mišek spozna tudi to neprijetno plat pohajkovanja po svetu, a se mu uspe srečno vrniti domov, kjer svoja doživetja veselo deli z drugimi. Ga bo naslednja pot odnesla še dlje? Slikanica je odlična za prva srečanja s knjigo, poleg tega pa spodbuja kreativnost, ko otrokom dovoljuje, da zgodbo pripovedujejo po svoje. > SANJA PODRŽAJ



MAGDALENA KOZIEŁ-NOWAK  
**VSE LETO NA DEŽELI**

prevod: Tanja Rojč  
 Grlica, 2022, t. v., 25 str., 19,90 €



Na predlistu velike slikanice poljske avtorice Magdalene Kozieł-Nowak spoznamo družino Kmetič – očeta, mater, otroka, babico in starega očeta, njihove domače živali, pa tudi sosede, obiskovalce in poslovne sodelavce. Kmetičevi imajo namreč kmetijo in svoje pridelke prodajajo gostilnam, kjer strežejo ekološko hrano. Najprej se liki predstavijo in povedo nekaj stavkov o sebi in svojem delu, na vseh naslednjih straneh pa opazujemo dogajanje na kmetiji v vsakem mesecu koledarskega leta. Ilustracije brez besedila so polne podrobnosti, ki živahno pripovedujejo o kmečkem delu, igri otrok na kmetiji, skupnih obrokih in veselih praznovanjih. Na njih opazujemo spremembe v naravi, kmečka opravila in domače živali. Nema slikanica vabi k samostojnemu opazovanju vizualnih informacij, pa tudi k pogovoru. > MAJA ČREPINŠEK



JULIE FULTON  
**DOMIŠLJAVA GOPSA  
 STANISLAVA**

serija Strašno smešne  
 zgodbe  
 ilustracije: Jona Jung  
 prevod: Aleksandra Kocmut  
 Lipa, 2022, t. v., 27 str., 15,95 €

Domišljava gospa Stanislava si je ure in ure izbirala najlepša oblačila. Naj vsi vidijo, kdo je najboljša dama v mestu! Nekega dne je zagledala plakat, da bodo meščani izbrali damo v najlepši opravi, ki bo pozdravila kraljico. Oblekla se je še posebno izbrano in se na poti skozi mesto skrbno ogibala neštetim nevarnostim, ki bi ji lahko uničile opravo. Na primer ptičjemu kakcu z neba in lužam, ki brizgnejo izpod avtomobilskih gum. Ko pa je zagledala sredi ribnika majhnega črnega kužka, je planila v blatno vodo, da bi rešila utapljaljivega malčka. Na svoja lepa oblačila ni niti pomislila. Toda, ali je dama v blatnih in premočenih oblačilih z rešenim kužkom v naročju še lahko izbrana kot najboljša, vredna, da stopi pred kraljico? Rimana slikanica Julie Fulton (*Radovedna Marjanca Medvedna*, *Jon Zavadlav je ves čas ukazoval*, *Gospa Preobjedi najlepše bilo je pri jedi ...*) duhovito pripoveduje o predsodkih in resničnih ter navideznih vrednotah. > MAJA ČREPINŠEK

ANNA HERZOG  
**DOJENČEK V  
 MAMINEM TREBUHU**

ilustracije: Joëlle Tournalonias  
 prevod: Alexandra Natalie Zaleznik  
 Hart, 2022, t. v., 30 str., 23,90 €



Anna Herzog je mama štirih otrok, pisateljica in zdravnica. Nič nenavadnega torej, da je uspešno ustvarila zgodbo o dojenčku, ki raste v maminem trebuhu, in to največje čudo sveta predstavila otrokom preprosto, brez prikrivanja in nepotrebnih besed, z jasnostjo in medicinsko natančnostjo. Preprosto zgodbo o Oskarju in Miji, ki čakata bratca ali sestrico, dopolnjujejo nazorne, toda tople ilustracije in odgovori na vsa vprašanja o spolnosti, hkrati pa je to predvsem pripoved o ljubezni in družinski toplini. Čustveno ter ganljivo! > AJDA VODLAN

BINA ŠTAMPE ŽMAVC

## MIŽEKMIŽ, MORNAR SVETA

ilustracije: Peter Škerl

Celjska Mohorjeva družba, 2022, t. v., 27 str., 21 €, JAK



Nova knjiga Bine Štampe Žmavc je spesneno pripovedno popotovanje in plovba po morjih domišljije mižekmižka, kapitana sanjske ladje, čigar pripoved prevzame z jezikovno igrivostjo in ljubkimi prigodami. Zgodba nas namreč popelje na gusarsko in popotniško odpravo mladega junaka, ki kljubuje valovom sveta. Čeprav v resnici ostaja znotraj svojega doma, se podaja na razne konce sveta in nam tako dokazuje, da za najboljša potovanja ni treba odpluti na drug konec poloble, temveč se lahko zgodijo že, ko zapremo oči. Knjižna pripoved se uresničuje na visoki ravni tudi zaradi dragocenih ilustracij Petra Škerla, ki prepričljivo dopolnjujejo avtoričin domišljjski svet. > TANJA BOŽIČ



HEATHER PINDAR

## POZOR, POZOR, HUDOZOBKE!

ilustracije: Susan Batori

prevod: Tanja Rojc

Lipa, 2022, t. v., 30 str., 16,90 €

Hudozobke so strašne ribe, ki plavajo v ribniku sredi džungle in čakajo na malico. Na drugem koncu pa Panter prireja zabavo, kamor so povabljeni Miš, Koza in Medved, ki igrajo vsak na svoj inštrument in ob glasbi radi tudi zapešejo. Da bi prišli na zabavo, pa morajo prečkati star viseč most nad domovanjem Hudozobk, ki živali pretentajo, da igrajo in plešejo, dokler se natrgana vrv na visečem mostu ne strga in živali popadajo v vodo. Vendar pa se požrešne ribe ujamejo v svojo lastno past. Hudomušna zgodba s posrečenimi ilustracijami! > SANJA PODRŽAJ

SAMARA HARDY

## VESELI SAMOROG; ŽALOSTNI SAMOROG

Kartonka z zavihki

prevod: Metka Bartol

Hiša knjig, zbirka Prva čustva, 2022, t. v., 12 str., 9,95 €/knjigo



Kartonki z zavihki iz zbirke *Prva čustva* se osredotočata na tisto, kar čutijo najmlajši, ko se jim polomi ljuba igrača, ko padejo, ko se ne morejo igrati zunaj, ker dežuje, ko se razveselijo obiska prijatelja ... Vsebina jim pomaga prepoznati in ubesediti čustva. Malčki na pisanih ilustracijah opazujejo prikupnega samoroga in odgovarjajo na preprosta vprašanja, na primer, kako se počuti (nasmejani) samorog, in tudi na težja vprašanja, kot je, kaj bi žalostnega samoroga razveselilo. Odgovori so skriti pod zavihki. Kartonki sta otrokom v oporo pri prepoznavanju lastnih čustev in čustev drugih. S tem jim pomagata uravnavati lastna čustva in razvijati empatijo. > MAJA ČREPINŠEK



EVA PALOMAR

## DOBRODOŠLA, ELI

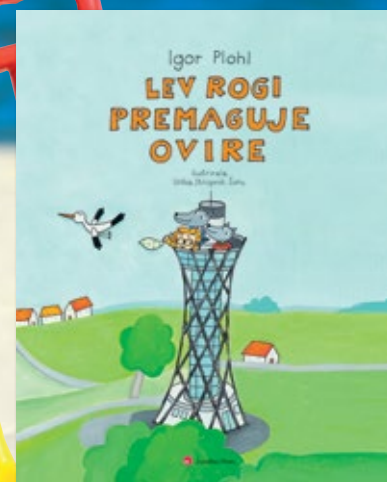
prevod: Marjeta Prelesnik

Hart, 2022, t. v., 28 str., 21,90 €

Ko se družina zajcev preseli v gozd, kjer še nikogar ne pozna, so navdušeni vsi, razen Eli, ki je najmlajša. Njej je tako nerodno stopiti iz hiše in spoznati druge prebivalce gozda, da si sešije kostum medveda, v katerega se skriva. Misli si, da bo kot medved drugim bolj všeč, saj ima vsakdo rad tistega, ki je močan. Ampak drugi zajci se pred medvedom razbežijo in Eli je spet sama. Sešije si še drugo in tretjo preobleko. Kako se (z)najti sredi drugih, pa ji pomaga odkriti šele modri dedek, ko ji svetuje, naj bo – kakršna je. Slikanica, ki spodbuja čustveno opismenjevanje, v zaključku razloži občutek pripadnosti in sprejetosti ter predlaga dejavnosti, ki spodbujajo boljše počutje v skupini. > MAJA ČREPINŠEK

# POLET(N) :BRANJE ZA NAJMLAJŠE

## Z domišljijo na pot



Založba Pivec

Celotna ponudba na  
[www.zalozba-pivec.com](http://www.zalozba-pivec.com)

Akcija velja od 1. 7. 2022 do 31. 8. 2022.

CAMILLE WHITCHER

## LUNA IN MESEČEV ZAJEC

prevod: Esther Daniela Kogoj  
Hiša knjig, 2022, t. v., 29 str., 21,90 €



Deklica Luna nekega večera po navetu babice ob vzglavnik položi riževe tortice, ki z neba v goste privabijo mesečevega zajca. Skupaj se odpravita na potep v mesečini in odideta vse do čarobnega gozda, kjer ju čaka vrsta dogodkov: pihanje regratovih lučk, zrenje v zvezdne utrinke, prijetnosti, ki izpolnjujejo želje. Na koncu se vsak odpravi na svojo stran, njuno prijateljsko srečanje pa je pospremljeno s sanjavimi ilustracijami, ki le še pridodajo k pravljicnem vzdušju. > TANJA BOŽIČ



## ALEX WILLMORE TO JE MOJA KLOBASA

prevod: Tanja Rojc  
Lipa, 2022, t. v., 29 str., 15,95 €

Kaj se zgodi, če nas je pet, slastna, mastna klobasa je pa samo ena? Pet mačk v slikanici zadre-

go reši tako, da se sprejo. Vse prevpije rumena muca, ki vztraja, da je klobasa samo njena. Toda druge štiri navihanke se ne strinjajo. Vsaka se domisli kakšne smešne zvijače, kako si prisvojiti klobaso. S strani na stran slikanice vidimo, kako prva visi izpod stropa, kako se druga tihotapi po klobaso, skrita za lončnico, tretja se plazi pod tepihom, četrta vrže na klobaso ribiški trnek ... Zgodbo pripovedujejo dinamične, estetsko izpiljene ilustracije, ki vabijo, da jih dopolnimo s pripovedovanjem. Slikanica večkrat nagradjenega avtorja Alexa Willmora (1985) nevsiljivo pripoveduje o pomenu dogovora, sebičnosti in deljenju dobrin. > MAJA ČREPINŠEK

ULRICH MASKE

## SEM LAHKO TVOJ PRIJATELJ?

ilustracije: Birte Müller  
prevod: Ina Boš  
Kres, 2022, t. v., 28 str., 21,90 €



Prijateljstvo je največji zaklad in s pravim prijateljem lahko vedno premagamo osamljenost. Tudi radovedni zajček Hani si želi družabnika za igro, toda sploh ne ve, kako najti kakšnega prijatelja. Kje se skriva njegova sorodna duša? Zakaj se riba noče družiti z njim in žirafa sploh ne sliši njegove prošnje, pa tudi sončnica mu le nemo odkimava? Prikupna slikanica nemških avtorjev bo potolažila marsikaterega osamljenega malčka. > RENATE RUGELJ

MICHAEL ENGLER

## PRIJATELJA IN JAJCE

ilustracije: Joëlle Tournalias; prevod: Ina Boš  
Kres, 2022, t. v., 25 str., 16,95 €

Zajček in Ježek sta dolgo zimo preživela na toplem v brlogu. Zdaj pa je prišla pomlad, ki kar kliče po igri na travniku, in prijatelja stečeta na plano. Zunaj pa najdeta nekaj nenavadnega, kar je videti kot kamen, a ne povsem. Ko izvesta, da se v beli lupini skriva živ piščanček,

ALEKSEJ TOLSTOJ

## REPA VELIKANKA

ilustracije: Maša Kozjek  
prevod: Jana Unuk  
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2022, t. v., 24 str., 19,99 €



Priljubljena zgodba o sodelovanju in tem, da lahko prav vsak, četudi je majcen kot miška, prispeva svoj košček pomoči, temelji na ruski pravljici o repi, ki nam je dobro znana, zdaj pa verzijo, ki jo je zapisal Aleksej Tolstoj, dobivamo v prevodu Jane Unuk in z doživetiimi pisanimi ilustracijami Maše Kozjek. Babica in dedek na vrtu zasadita repo, ena zraste res velikanska, zato je dedek ne more izpuliti sam. Na pomoč pokliče babico, pa kravo rjavko, dva okrogla prašička, tri črne muce, štiri grahaste putke, pet belih gosk in tako naprej ... > VERONIKA ŠOSTER



LUCILLE DUBISY

## KDO SE BOJI VELIKE MODRE POŠASTI?

ilustracije: Emma de Woot  
prevod: Katja Bergles Bricman  
Hiša knjig, 2022, t. v., 25 str., 21,90 €

Pogumna deklica Suzi je vedno na lovu za pustolovščinami, zdaj pa se je morda zapletla v nekaj strašnega – za petami ji je Velika modra pošast! Skok nazaj v času nam pokaže, da je za nastalo kolobocijo krivo izginotje njenega mačka Maksa, ki je ves čas, ko ga je Suzi neutrudno iskala, čepel ujet na drevesu, izven dosega prijazne pošasti, ki ga je želela rešiti. Zmešnjava se srečno razplete, razgibana zgodba, ki vzporedno prikazuje obe junakinji, pa nas spominja, da ni vedno vse tako, kot se zdi na prvi pogled. > VERONIKA ŠOSTER

HEATHER PINDAR

## KROKSOM VSTOP PREPOVEDAN

ilustracije: Susan Batori  
prevod: Tanja Rojc  
Lipa, 2022, t. v., 30 str., 16,90 €

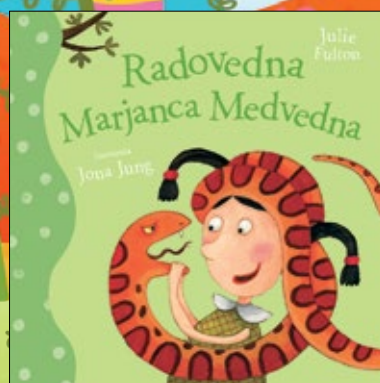


Zebra je na svojo rojstnodnevno zabavo povabila vse živali v savani, razen kroksov. In to z dobrim razlogom! Kroksi so lačni in skujejo načrt, kako se bodo pretihotapili na zabavo in vse živali pojedli. Tam pa skačejo na napihljivem gradu, se igrajo, plešejo in do sitega najejo rojstnodnevne torte. Nazadnje jih očara še ognjemet in kroksi se vsi navdušeni nad čudovito zabavo vračajo domov. Nato pa se spomnijo, da so na nekaj pozabili! Morda pa je na vidiku nova priložnost za pojedino ... Navihana zgodba o prismuknjenih krokodilih! > SANJA PODRŽAJ

ne omahujeta in ga hitro spravita na sončno jaso. Ker pa to ni dovolj, ga s svojima telesoma grejeta, vse dokler se mali piščanček ne izvali. Ko mama kokoš sliši čivkanje, nemudoma priteče, zajček in ježek pa sta po tem, ko sta tako pozorno skrbela za jajce, prosta, da se po mili volji igra. Ljubka zgodbica o prijateljstvu in skrbnosti. > SANJA PODRŽAJ



# Bralni pozdrav iz založbe Lipa



# DNEVI POEZIJE IN VINA

... Beletrina

22.-27. 8. 2022

## PTUJ

in številni  
drugi kraji

**Carolyn Forché (USA)**  
častna gostja

**Tomasz Różycki (POL)**  
častni gost

**Chus Pato (ESP)**  
avtorica Odprtega pisma Evropi

Glasba: **ELIS NOA**

**HAMO &  
TRIBUTE 2 LOVE**

**MOVEKNOW-  
LEDGEMENT**

**MASAYAH**  
in večer uporniške  
poezije



[www.stihoteka.com](http://www.stihoteka.com)

PESNIŠKA BRANJA / KONCERTI / VINSKE DEGUSTACIJE / OKROGLE MIZE /  
POGOVORI / PERFORMANSI / FILMSKE PROJEKCIJE / OTROŠKI PROGRAM